

Aastaaruanne
2013

Eesti Energia

Loome uue energia!

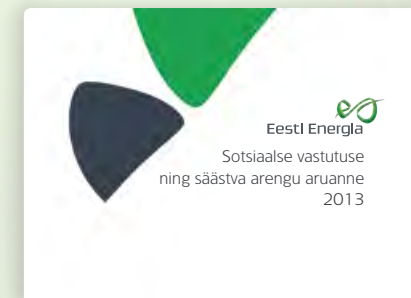
Kontserni 2014. majandusaasta tulemused avalikustame:

- I kvartal – 30. aprill 2014
- II kvartal – 31. juuli 2014
- III kvartal – 31. oktoober 2014

Kontserni 2014. majandusaasta auditeeritud
tulemused avalikustame 27. veebruaril 2015

www.energia.ee/et/investor

Sotsiaalse vastutuse
ning säästva arengu aruande
lugemiseks vajuta siia.

Sisukord

Juhatuse esimehe pöördumine	5
Lühidalt Eesti Energiast	8
Strateegia	12
Tegevuskeskkond	16
Majandustulemused	26
Keskkond	41
Ühingu- ja riskijuhtimine	46
Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanded	65
Audiitori aruanne	142
Kasumi jaotamise ettepanek	143

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanded

Konsolideeritud kasumiaruanne	65
Konsolideeritud koondkasumiaruanne	66
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	67
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	68
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	69

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

1. Üldine informatsioon	70
2. Kokkuvõtte olulisematest arvestus- ja aruandluspõhimõtetest	
3. Finantsriskide juhtimine	94
4. Olulised raamatupidamishinnangud	103
5. Segmendaruandlus	105
6. Materiaalne põhivara	109
7. Kasutusrent	111
8. Immateriaalne vara	112
9. Investeeringud sidusettevõtjatesse	114
10. Varud	116
11. Finantsinstrumentide jaotus kategooriate järgi	
12. Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	118
13. Tuletisinstrumendid	120
14. Finantsvarade krediitkvaliteet	122
15. Finantsvarad õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande	123
16. Üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades	
17. Raha ja raha ekvivalendid	

18. Aktsiakapital, kohustuslik reservkapital ja jaotamata kasum	124
19. Dividend aktsia kohta	125
20. Riskimaandamise reserv	
21. Võlakohustused	
22. Võlad hankijatele ja muud võlad	127
23. Tulevaste perioodide tulud	
24. Eraldised	128
25. Müügitulu	130
26. Muud äritulud	131
27. Kaubad, toore, materjal ja teenused	
28. Tööjõukulud	
29. Muud tegevuskulud	132
30. Neto finantstulud (-kulud)	
31. Tulumaksukulu	
32. Äritegevusest saadud raha	133
33. Bilansivälised varad ning tingimuslikud ja siduvad tulevikukohustused	
34. Tütarettevõtjate müük	135
35. Täiendava osaluse omandamine sidusettevõtjas	136
36. Tava- ja lahustunud puhaskasum aktsia kohta	
37. Tehingud seotud osapooltega	
38. Aruandeperioodi lõpu järgsed sündmused	137
39. Finantsinformatsioon emaettevõtja kohta	

Head lugejad!

Eesti Energia täitis 2013. aastaks püstitatud käibe- ja ärikasumi eesmärgid.

Sandor Liive
juhatuse esimees

Ettevõtte käive oli 975 mln eurot, kulumieelne ärikasum 310 mln eurot ning puhaskasum 160 mln eurot. Maksime 2013. aastal Eesti riigile erinevate maksude ja dividendidena 190 mln eurot ning andsime tööd 7000 töötajale, kellest 5000 töötab Ida-Virumaal.

2013. aastal valmisid kolm uut elektrijaama ja vaatasime kaugemale ettevõtte tulevikku. Vahetult enne aasta lõppu sai valmis Eesti Energia uuenenud strateegia järgnevas kümneks aastaks.

Eesti Energia on jõudnud oma pooleliolevate investeringute elluviimisega lõppfaasi. Täna on lõpetamata veel vaid uue Auvere elektrijaama ehitus. 2013. aastal avasime kaks suurt tuuleparki Paldiskis ja Narvas ning Eesti esimese

jäätmetel töötava koostootmisjaama Iru. Uus energiaplokk kahekordistas seni vaid maagaasil töötanud jaama elektritoodangu ning Eestis lõppes laialdane jäätmete ladustamine prügilatesse. Langesid jäätmekäitluse ja soojuse hinnad. Võitis riik, võitis keskkond ja võitsid inimesed.

Aasta oli Eesti Energiale väga edukas just elektri tootjana – tootsime 13% enam elektrit kui aasta eest. Ühtlasi oleme teinud suuri edusamme elektritootmise keskkonnamõtjude vähendamisel. Täna on seljataga kaks edukat õhuheitemete vähendamise projekti. Vähendasime vääliheitemeid 2,5 korda ning saavutasime häid tulemusi lämmastikuheitemete vähendamisel. 2016. aastaks vähendame lämmastiku heitkoguseid kuni 2 korda veel neljas energiaplokis.

Elektritootmisvõimekuse säilitamisel oli väga oluline mõju meie majandustulemustele. Enefit280 õlitehas ei tööta veel järjepidevalt, kuid tänu edule elektritootmises saime sealt saamata jäänud tulu täielikult kompenseerida. Edusammud uues õlitehases lubavad loota, et alanud aastal paranevad meie tulemused veelgi.

2013. aasta algusega lõppes ka pikalt kestnud ettevalmistusteperiood elektrituru täielikuks avanemiseks

2013. aasta algusega lõppes ka pikalt kestnud ettevalmistusteperiood elektrituru täielikuks avanemiseks Eestis.

Eestis. Kuni selle ajani võisime vaid arvata ja uskuda, et tuleme konkurentsi-tingimustes toime, ent täna kinnitab seda ka tegelikkus. Eesti Energia turuosa Eesti elektri jaeturul jäi esimesel vabaturuaastal koduklienditurul ka kaheksa turuosalise konkurentsis 70% juurde.

Kliendid eelistasid Eesti Energiat jätkuvalt ka teiseks elektrituru aastaks lepingut sõlmides.

Möödunud aasta juunis kaotati Eesti-Läti piiril Eesti ja Põhjamaade elektrimüüjate jaoks võimalus piiriületuskulusid ette fikseerida. Sellel otsusel oli oluline negatiivne mõju Eesti Energia majandustulemusele. Seetõttu katkestasime septembrikuus uute fikseeritud hinnaga lepingute sõlmimise Lätis ja Leedus. Lahendust, mis võimaldaks Eesti Energia tütarettevõtetal Enefit SIA ja Enefit UAB alustada uute fikseeritud hinnaga elektrilepingute müüki Lätis ja Leedus, pole endiselt juurutatud. Eesti ja Soome vahelise teise 650 MW merekaabli Estlink2 käivitumisega 2013. aasta lõpus kasvas võimalus maandada elektri hinnariske

finantsturul ja vähenes elektri jaemüügi olulisus riskimaandamise instrumendina. Eesti on üha rohkem seotud Soome ning senisest vähem Läti ja Leedu elektrituruga.

Kontserni jaotusvõrguettevõtte Elektrilevi jätkab investeerimisi võrgu töökindluse tagamiseks, ehitades keskmiselt 5 kilomeetrit liini ja kaks alajaama päevas. Võrku uuendatakse ilmastikukindlat maa- ja õhukaablit rajades. See on aidanud vähendada rikkeid võrreldes möödunud aastaga 17% ning seda hoolimata 2013. aasta lõpus Eestit räsitud tormidest. See näitab, et ligi 100 miljonit eurot aastas, mille oleme võrku investeerinud, on suunatud õigesse kohta. 2013. aastal jätkas Elektrilevi kaugloetavate arvestite paigaldamist, vahetades aasta lõpuks 167 000 arvestit. Ettevõtte võrgukaod langesid rekordmadalale tasemele, olles 5,2%.

Uuendasime Eesti Energia strateegiat järgmiseks kümneks aastaks. Keskendume põlevkivist õlitootmisele ning kütuste mitmekesistamisele elektritootmisel. Oleme leidnud viisid, kuidas jääda õli- ja elektritootjana konkurentsivõime-

Keskendume põlevkivist õlitootmisele ning kütuste mitmekesistamisele elektritootmisel.

liseks ka kliimapolitiika karmistudes. Saame põlevkivist kätte kaks korda rohkem energiat kui varem.

Võimalikult suur osa kvaliteetsest põlev-

kivist tuleb suunata suurima lisandväärtuse saamiseks õlitööstusesse. Kui küsite, kas Eesti Energia taandub elektritootmisest, siis vastus on – kindlasti mitte. Rohkem õli tähendab ühtlasi ka rohkem väiksema CO₂-mahukusega kodumaisest kütusest toodetud elektrienergiat. Meil on

olemas elektrijaamad, mille võimsusest osa saame kasutada veel aastakümneid ning lisaks on valmimas uus Auvere elektrijaam. Pikaajaliselt soovime säilitada oma kodumaist toetustevaba elektritootmisvõimsust tasemel, mis ületab Eesti tarbimist.

Elektritootmise homne päev on kütuste valiku laiendamine. Näeme olulist rolli erinevatel põlevkivitoodel, sealhulgas põlevkivigaasil, senisest madalama kvaliteediga põlevkivil ja biomassil. Õlitootmisel tekib utmisprotsessi käigus poolkoks

Elektritootmise homne päev on kütuste valiku laiendamine. Näeme olulist rolli erinevatel põlevkivitoodel, sealhulgas põlevkivigaasil, senisest madalama kvaliteediga põlevkivil ja biomassil.

ja põlevkivigaas, millest saab õlikoguste kasvades toota üha suureneva hulga elektrit. Sel moel kopeerime sisuliselt USA kildagaasi edu valemit, kasutades ära tootmise kõrvalsaaduse. See on kiireim viis vähendada oluliselt CO₂ heitmeid, ilma et vajaksime selleks täiendavat toetust.

Katsetame kaevandamisel tekkivate kõrvalsaaduste kasutamist, segades senisest

madalama kvaliteediga põlevkivi kõrge kütteväärtusega kütustega, näiteks kivisöega. Erinevate kütusesegude kasutamisel vähenevad ka väevliheitmed. Kütuste mitmekesistamine annab meile regionaalse elektrituru konkurentsivõitluses olulise paindlikkuse.

Jordaania valmistasime ette maailma ühe suurema ühikvõimsusega põlevkivielektrijaama rajamist. Oleme esitanud Jordaania valitsusele oma ettepaneku, sõlminud eelkokkulepped ehitaja ning rahastajatega. Loodame juba lähiajal Jordaaniast häid uudiseid kuulda.

2014. aastal seisavad ees mitmed muutused nii Euroopa Liidu kui ka Eesti taastuvenergiaalastes regulatsioonides. Eestis uuendatakse kaht olulist riiklikku arengukava, mis mõjutavad energia tootmist ja põlevkivi kasutamist. Eba-kindlates turutingimustes on olulisim kulude kokkuhoid ja tootmise tõhustamine – need märksõnad kirjeldavad meie eesmärke ka järgnevatel aastatel. Suuname 2014. aastal oma põhitähelepanu uue õlitehase viimistlemisesse, et tagada selle pidev töö. Esimene Enefit280 tehas ei jää kindlasti viimaseks.

Sandor Liive
juhatuse esimees

Lühidalt Eesti Energiast

Eesti Energia on rahvusvaheline energiaettevõtte, mis tegutseb Balti- ja Põhja-maade elektriturul. Eesti Energia 100% aktsiate omanik on Eesti Vabariik.

Eesti Energia põhiäri on põlevkivi kaevandamine ning sellest elektri, soojuse ja õli tootmine. Elektrimüüjana müüme elektrit Baltimaade jaeklientidele ja elektriturule. Eesti Energia kontserni kuuluv Elektrilevi pakub Eesti klientidele võrguteenust. Väljaspool Eestit tegutseme Enefiti kaubamärgi all.

Maailmas on hinnas meie unikaalsed põlevkivi töötlemise teadmised, oskused ja tehnoloogia. Eesti Energia valduses Eestis, Jordaania ja USA-s leidub hinnanguliselt kuni 11 miljardit tonni põlevkivi. Oma ligi 7000 töötajaga on Eesti Energia üks Eesti suuremaid tööandjaid.

MÜÜGITULUD

966,4 mln eurot

▲ +17,6%

PUHASKASUM

159,5 mln eurot

▲ +107,4%

KREDIIDIREITINGUD

BBB+/Baa2*

stabiilne/stabiilne väljavaade
(* muudetud jaanuar 2014)

VÕRGUTEENUSTE MÜÜK

6,3 TWh

▼ -1,3%

KULUMIEELNE ÄRIKASUM (EBITDA)

310,5 mln eurot

▲ +11,5%

INVESTEERINGUD

418,9 mln eurot

▼ -18,4%

ELEKTRIENERGIA MÜÜK

11,4 TWh

▲ +13,4%

VEDELKÜTUSTE MÜÜK

208,1 tuh t

▲ +10,0%

2013. majandusaasta tähtsamad sündmused

JAANUAR

- ▶ Rahvusvaheline reitinguagentuur Moody's muutis Eesti Energia krediidi-reitingu Baa1 väljavaate stabiilsest negatiivseks. Muudatuse põhjustasid energiaturu avanemise ja kaasneva konkurentsi- surve suurenemine ning hindade ja rahavoogude heitlikkus.

MÄRTS

- ▶ Iru soojuselektrijaama vastvalminud jäätmeenergiaplokis algasid segaolmejäätmete katsepõletused.

MAI

- ▶ Auvere elektrijaama ehitus jõudis poole peale. Ehitusjärgus olevasse katlasse paigaldati 19 meetri pikkune ja 160 tonni kaaluv aurutrummel, mis toimib tootmisprotsessis vee ja auru eraldajana. Aurutrumli paigaldamisega jõudis edukalt lõpule Auvere elektrijaama ehituse esimene etapp.

JUUNI

- ▶ Avati Eesti Energia Iru soojuselektrijaama jäätmeenergiaplokk, mis kasutab kütusena segaolmejäätmeid. 105 miljonit eurot maksnud jäätmeenergiaplokk toodab lisaks elektrile ka soojust Tallinna ja Maardu elanikele.
- ▶ Enefit Jordan sai Jordaania keskkonnaministeeriumilt loa ehitada Jordaaniale põlevkivielektrijaam. Heakskiit anti pärast seda, kui ministeeriumi määratud komisjon oli läbi vaadanud Enefit Jordani esitatud üksikasjaliku keskkonnamõjude hinnangu.
- ▶ Enefit Outotec Technology avas Frankfurtis ainulaadse Enefit-tehnoloogial põhineva piloottehase, mis võimaldab testida õli tootmist erineva päritoluga põlevkivist. Piloottehase esimesed testid tehakse Eesti põlevkiviga, lähitulevikus algavad ka katsetused Utah' ja Jordaania põlevkiviga.

AUGUST

- ▶ Eesti Energia ja Nelja Energia avasid ühiselt Pakri poolsaare põhjatipus uue tuulepargi. Kokku püstitati Pakri poolsaarele 18 uut 2,5 MW nimivõimsusega elektrituulikut, millest üheksa kuulub Eesti Energiale ja üheksa Nelja Energiale.

SEPTEMBER

- ▶ Eesti Energia sõlmis kolm uut kahepoolset likviidsuslaenulepingut Nordea, Pohjola ja SEBiga kogumahus 150 miljonit eurot. Uute laenude kestus on viis aastat ning nende lõpptähtaeg on septembris 2018. Uusi likviidsuslaene kasutatakse eelkõige kontserni likviidsuspositsiooni parandamiseks ja krediidi-reitingu toetuseks.

- ▶ Eesti Energia avas Narvas ainulaadse tuulepargi, mis on rajatud endisele põlevkivielektrijaama tuhaväljale. Balti elektrijaama tuhavälja kasutati põlevkivituha ladestamiseks 1987. aastani, nüüd võeti see kasutusele tuuleenergia tootmiseks. Tuulepargis on 17 tuulikut, iga tuuliku elektritootmise võimsus on 2,3 MW ning Narva tuulepargi koguvõimsus on 39,1 MW.

OKTOOBER

- ▶ Eesti Energia Narva Elektrijaamad juurutasid edukalt lämmastikuheitmete vähendamise tehnoloogia. Pilootprojekti raames paigaldati Eesti elektrijaama ühele katlale lämmastikupüüdmis-seadmed, mis vähendavad lämmastikoksiidide heitmeid kuni kaks korda.
- ▶ Eesti Energia sõlmis Euroopa Investeeringupangaga uue laenulepingu mahus 100 miljonit eurot. Rahastamist kasutatakse elektrivõrgu investeeringuteks ja laenu pikkus on maksimaalselt kümme aastat.

NOVEMBER

- ▶ Eesti Energia Balti elektrijaamas alustati katseid madala kütteväärtusega põlevkivi kasutuselevõtuks. Seni energia tootmiseks kõlbmatuks peetud põlevkivisekka lisatakse kõrgema kütteväärtusega kivisütt, et saada põletamiseks sobiv kütus. Siberist saabunud kivisöe osatähtsus küttesegus on 10–30%.
- ▶ Eesti Energia hakkas suurema gaasitarbimisega äriklientidele müüma elektrit kõrval ka gaasi. Eesti Energia pakub ettevõtetele võimalust osta elektrit ja gaasi ühelt müüjalt, fikseerida gaasihind täielikult või osaliselt ning sõlmida leping kuni aastaseks lepinguperioodiks.

DETSEMBER

- ▶ Jordaaniale põlevkivielektrijaama projekti arendav Attarat Power Company sõlmis eelkõigulepped elektrijaama ehitaja ja rahastajatega. Põlevkivielektrijaama ehitus- ja projekteerimishanke võitis Guangdong Power Engineering Corporation, mis kuulub Hiina riigiettevõttele China Energy Engineering Group. Elektrijaama ehitamise finantseerimiseks sõlmiti eelkõigulepped kahe Hiina suurpangaga.

Kontserni tegevus- ja finantsnäitajad 2010-2013

		2010	2011	2012	2013
Elektrienergia müük, sh	GWh	10 714	10 707	10 022	11 368
reguleerimata hinnaga	GWh	4 635	5 234	4 378	11 368
reguleeritud hinnaga	GWh	6 079	5 473	5 644	0
Võrguteenuse müügimaht	GWh	6 311	6 170	6 365	6 280
Vedelkütuste kontserniväline müük	tuh t	181	164	189	208
Põlevkivi kontserniväline müük	tuh t	1 966	2 120	1 423	889
Soojusenergia müük	GWh	1 428	1 074	919	1 021
Jaotusvõrgu kaod	%	6,6	5,8	5,7	5,2
Töötajate keskmine arv	in.	7 423	7 585	7 573	7 314

Netovõlg

Võlakohustused (amortiseeritult) miinus raha ja raha ekvivalendid (sh deposiidid tähtajaga üle 3 kuu), fondiosakud ja intressivõlakirjad

Finantsvõimendus

Netovõlg / (netovõlg + omakapital)

ROIC

Ärikasum / keskmine investeeritud kapital

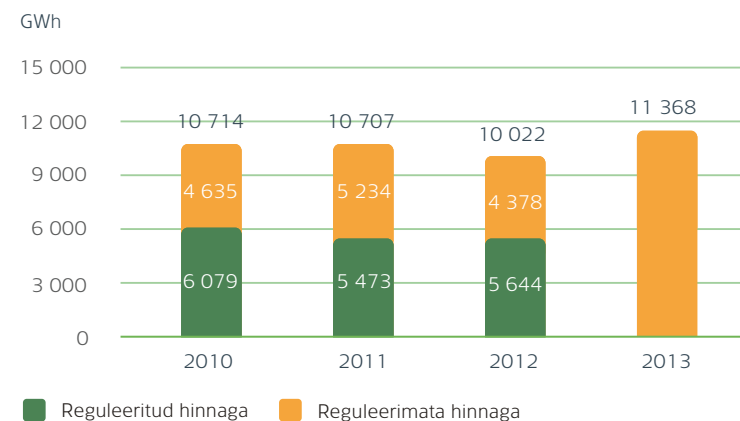
FFO

Äritegevuse rahavoog, v.a käibekapitali muutused ja tasumata/laekumata kasum/kahjum tuletisinstrumentidelt

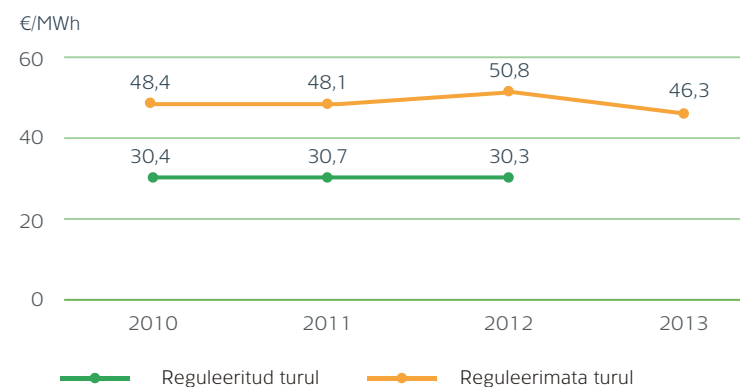
EBITDA marginaal

Ärikasum enne kulumit jagatud müügituluga

Elektrienergia müük

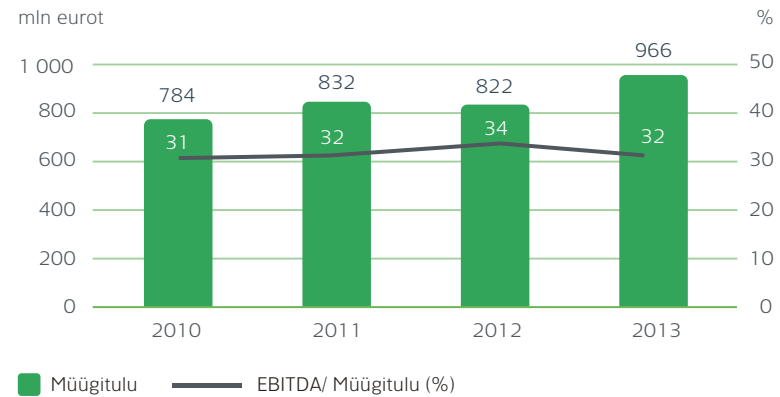
Keskmine elektrienergia müügihind

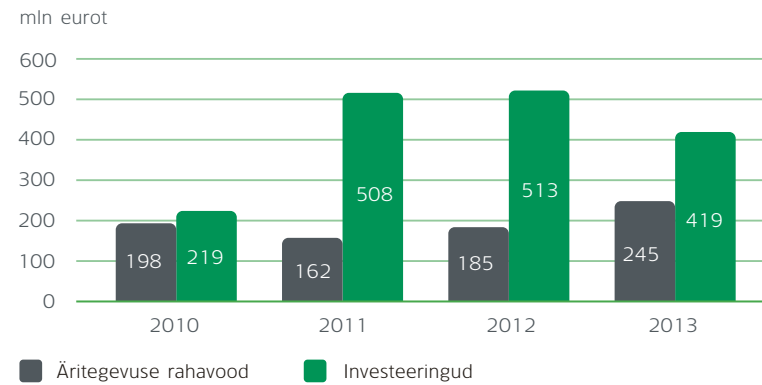

		2010	2011	2012	2013
Müügitulu	mIn eur	784,1	831,9	822,1	966,4
Kulumieelne ärikasum (EBITDA)	mIn eur	242,3	265,1	278,4	310,5
Ärikasum	mIn eur	148,9	168,0	100,1	175,5
Puhaskasum	mIn eur	117,0	149,2	76,9	159,5
Põhivara	mIn eur	1 329,4	1 769,5	2 101,9	2 368,3
Omakapital	mIn eur	1 107,1	1 236,6	1 409,1	1 547,7
Netovõlg	mIn eur	112,3	380,2	581,0	744,3
Investeeringud	mIn eur	218,5	507,8	513,5	418,9
Äritegevuse rahavood	mIn eur	198,1	161,8	185,2	244,6
FFO	mIn eur	185,8	213,1	212,5	257,3
Netovõlg/EBITDA	korda	0,5	1,4	2,1	2,4
FFO/netovõlg	korda	1,65	0,56	0,37	0,35
FFO/intressikulud võlakohustustelt	korda	11,4	11,1	7,0	7,7
EBITDA/intressikulud võlakohustustelt	korda	14,9	13,8	9,1	9,3
Finantsvõimendus	%	9,2	23,5	29,2	32,5
Investeeringud kapitali tootlus (ROIC)	%	12,6	11,8	5,5	8,3
EBITDA marginaal	%	30,9	31,9	33,9	32,1
Ärikasumi marginaal	%	19,0	20,2	12,2	18,2

Müügitulud ja EBITDA marginaal

Investeeringud ja äritegevuse rahavood

Strateegia

Eesti Energia on põlevkivienergia ettevõte, mis toodab põlevkivist vedelkütuseid ning elektri- ja soojusenergiat. Ettevõtte **eesmärk on põlevkivi kasutada võimalikult efektiivselt ja luua seeläbi lisandväärtust.**

Kasutame Eesti riikliku tähtsusega maavara läbimõeldult ja vastutustundlikult, et luua omanikule, s.o Eesti riigile põlevkivist võimalikult suurt väärtust. Selleks kasvatame toodetava õli mahtu ja mitmekesistame elektri tootmiseks kasutatavate kütuste portfelli. Põlevkivi tõhusam kasutamine muudab Eesti energiavaldkonnas netoeksportijaks, mis annab tugeva panuse Eesti majanduskasvu.

Õlitootjana kasvatame põlevkivist õli tootmise võimekust. Rahvusvaheliselt ekspordime oma pikaajalist põlevkivialast kogemust, et leida teistele riikidele kõige paremini sobivad võimalused põlevkivi kasutuselevõtuks. Elektritootjana kasutame tõhusalt ära õlitootmise kõrvalsaadused.

Tegutseme vastutustundlikult. Peame esmatähtsaks keskkonna- ja ohutusnõuete täitmist. Arvestame kohaliku kogukonna huve ning tunneme vastutust kohaliku energeetika arendamise eest. Põlevkivist õli ja elektri koostootmine võimaldab Eesti Energial pakkuda ka tulevikus tööd tuhandetele inimestele. Kogu põlevkivi tööstussükkel annab tööd kümnetele tuhandetele eestimaalastele.

Visioon:

Eesti Energia on
põlevkivienergia
liider maailmas.

Põlevkivienergia: rohkem õli = rohkem elektrit

Eesti Energia strateegia põhineb põlevkivivarude väärtustamisel õli ja elektri koostootmise kaudu.

Peamine väärtuse kasvatamise potentsiaal peitub võimalikult suure hulga põlevkivi kasutamisel õlitootmiseks. Me oleme välja arendanud ainulaadse põlevkivist vedelkütuste tootmise Enefit-tehnoloogia, mis võimaldab tööstuslikus tootmises ära kasutada kogu kaevandatud põlevkivi, sealhulgas peenpõlevkivi. Suunates õli utmise käigus tekkivad kõrvalsaadused nagu poolkoks ja põlevkivigaas elektritootmisse, saame maavarast kätte kaks korda enam energiat kui seni.

Ekspordime oma oskusteavet ka teistesse riikidesse, kus leidub põlevkivi. Lisaks Eestile on meil kaeveõigused

Saame maavarast kätte kaks korda enam energiat kui seni.

Jordaania ja USAs. Väljaspool Eestit kaasame põlevkivist vedelkütuste ja elektrienergia tootmise arendamisse teisi investoreid ja partnereid.

Selleks et toota võimalikult väheste lisakulutustega ja vähese CO₂-mahukusega elektrit ning vastata elektritootjana Euroopa Liidu karmistuvatele kliimapoliitika nõudmistele, ajakohastame olemasolevaid võimsusi,

kasutame energiatootmises ära põlevkivigaasi ja rajame uut keskkonnasõbralikumal keevkihttehnoloogial töötavat Auvere elektrijaama. Sel moel kasutame maksimaalselt ära olemasolevate tootmisvõimsuste potentsiaali.

Muundame elektrienergiaks õlitootmisel tekkiva poolkoksi ja põlevkivigaasi. Häid võimalusi heitmete piiramiseks pakub ka biomassi kasutamine. Katsed madalakvaliteedilise põlevkivi ja kivisöe segu kasutamisel on olnud edukad. Eesti Energia õlitootmise kõrvalsaaduseid kasutav ja kodumaistel kütustel põhinev elektritootmisvõimekus on pikaajaliselt suurem kui Eesti aastane elektritarbimine.

Konkreetsed investeerimisotsused langetame järkjärgult, arvestades regulatsioonide ja energiaturu arenguga. Elektrimüüjana müüme elektrit jaeklientidele ja hulgiturule. Jaeklientidele pakume lihtsaid elektritooteid, mugavat ostuprotsessi ja laia teenindusvõrku. Aitame klientidel langetada läbimõeldud elektriostuotsuseid ja nõustame kodukliente energiasäästu küsimustes.

Vähendame elektrikatkestusi ja suurendame rahulolu

Jaotusvõrguettevõtte Elektrilevi eesmärk on võrgu tõhus haldamine ja kliendirahulolu kasvatamine.

Elektrilevi tagab kõigile turuosalistele pideva võrdse juurdepääsu võrguteenusele ning regulaatori kehtestatud kvaliteedinõuete täitmise. Suurim väljakutse on kliendirahulolu kasvatamine elektrivõrgu tormikindluse suurendamise, katkestuse kestuse lühendamise ning nuti-arvestite kasutuselevõtu kaudu.

Elektrilevi investeerib jaotusvõrgu varustuskindluse tõstmiseks kogu võrguteenuse müügist tekkiva rahavoo. Nii rajame ilmastikukindla elektrivõrgu.

Elektrilevi tagab kõigile turuosalistele pideva võrdse juurdepääsu võrguteenusele ning regulaatori kehtestatud kvaliteedinõuete täitmise.

näiduteatamise kohustusest ning saavad oma tarbimist ja elektripakettide valikut teadlikumalt juhtida.

Üleminek kaugloetavatele elektriarvestitele lõpeb 2016. aasta lõpuks. Nelja aasta jooksul paigaldab Elektrilevi klientidele ligikaudu 620 000 nutikat elektriarvestit, mis mõõdavad elektrikoguseid iga tunni kohta. Uute arvestitega vabanevad kliendid

Eesti suurimaks elektri- ja soojusenergia tootjaks on Eesti Energiale kuuluvad Narva elektrijaamad,

mis annavad üle 90% Eestis toodetavast elektrienergiast ning varustavad soojusega kogu Narva linna. Eesti ja Balti elektrijaamad toodavad kokku ligi 11 teravatt-tundi elektrit aastas.

2014. aastal tähistavad mõlemad elektrijaamad väärikaid juubeleid – Eesti elektrijaam saab 45 ja Balti elektrijaam 55 aasta vanuseks.

Tegevuskeskkond

2013. aastal mõjutasid energiakandjate turuhindu sarnaselt 2012. aastale ootused maailmamajanduse taastumise suhtes, pinged naftat eksportivates piirkondades ja hooajalised tegurid, nagu õhutemperatuur, sademete hulk ja hooldustööd energiakandjate tootmise ja transportimisega seotud süsteemides. Lisaks avaldasid 2013. aastal hindadele mõju muutunud eelistused eri tüüpi energiakandjate kasutamise suhtes.

Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) hinnangul¹ kasvas globaalne majandus 2013. aastal 3,0%, mis on 0,1 protsendipunkti vähem kui 2012. aastal. Majanduskasv aeglustus nii arenenud majandusega riikides (1,3% 2013. aastal, -0,1 protsendipunkti) kui ka arenevate riikide majanduses (4,7% 2013. aastal, -0,2 protsendipunkti). Sarnaselt 2012. aastaga liikusid USA ja euroala riikide majandused eri suundades, aga 2013. aastal vähenes USA majanduskasv (1,9% 2013. aastal, -0,9 protsendipunkti) ning ka euroala majanduslangus (-0,4% 2013. aastal; +0,3 protsendipunkti).

2013. aasta jooksul muutus IMF-i maailmamajanduse väljavaade varasemast negatiivsemaks. Aasta II kvartalis selgus, et arenevate majanduste aeglane kasv jätkub oodatust pikemal perioodil ning euroala majanduslangus kujuneb samuti pikemaks. 2013. aasta III kvartalis muutus arenenud riikide, sh euroala väljavaade mõnevõrra positiivsemaks, kuid arenevate majanduste taastumine aeglustus.

IMF prognoosib maailma majanduskasvuks 2014. aastal 3,7% (+0,7 protsendipunkti võrreldes 2013. aasta majanduskasvuga), euroala majandus kasvab 2014. aastal 1% (+1,4 protsendipunkti) ning Eesti majandus 2,5% (+0,9 protsendipunkt).

Euroala majandust iseloomustas 2013. aastal võlakriisist taastumine.

¹ Makromajandust iseloomustavad näitajad põhinevad IMF-i hinnangutel. Allikas IMF WEO Update January 2014: Is the Tide Rising?

Euroala majanduse käekäiku mõjutasid probleemriikide majanduste reformimiseks tehtud edusammud ja nende kiirus, seejuures pidurdasid euroala nõrkade majandustega lõunapoolsed riigid piirkonna kui terviku taastumist. Olulisel kohal oli kõrge tööpuuduse määr, mis püsis alates 2013. aasta aprillist ühtlasel tasemel. Euroala tööpuuduse määr oli detsembris 12,0% (11,9% 2012. aasta detsembris).

Eesmärgiga vältida tulevikus vajadust pankade päästmiseks ja selleks, et saavutada ühtne süsteem kriiside ohjamiseks, oli 2013. aasta jooksul aktuaalne pangandusliidu moodustamine ning selleks vajalikud sammud ja nende teostamise kiirus. 2013. aasta III kvartalis sai Euroopa Parlamendi heakskiidu pangandusliidu I samm – ühtne järelevalveorgan, mis peaks tegevust alustama 2014. aastal.

USA majandus 2013. aasta jooksul paranes võrreldes eelmise aastaga. Tööpuuduse näitaja langes aasta jooksul ning oli 2013. aasta lõpus tasemel 6,7% (7,9% 2012. aastal), mis oli ühtlasi viimase 12 kuu madalaim tase. Seoses USA majanduse järkjärgulise paranemisega 2013. aasta jooksul tekitas turgudel ebakindlust USA Föderaalreservi 2012. aastal väljakuulutatud agressiivsete monetaarpoliitiliste meetmete võimalik leevendamine. 2013. aasta septembris kinnitas Föderaalreserv, et võlakirjade ostmist lähiajal ei vähendata kuid 18. detsembril andis Föderaalreserv siiski teada, et võlakirjade ostmise programmi vähendatakse alates 2014. aasta jaanuarist. 2013. aasta oktoobris seisati erakorraliselt USA valitsuse töö seoses eelarvetemaliste lahkarvamustega ning päevakorda kerkis riikliku võlaliimiidi tõstmine. 2013. aasta oktoobris leiti mõlemale küsimusele ajutine lahendus ning 2014. aasta jaanuaris allkirjastas president Obama eelarve, mis rahastab valitsust kuni fiskaalaasta lõpuni 30. septembril.

Vedelkütuste hinnad

Brenti toornafta hind oli 2013. aastal keskmiselt 5,6% madalam (-4,9 €/bbl) võrreldes 2012. aastaga. 2013. aasta jooksul langes toornafta hind 86,4 €/bbl tasemelt hinnani 80,4 €/bbl.

Brenti toornafta hindu mõjutasid 2013. aastal turu muutlikud ootused riikide majanduste taastumise suhtes, aga ka suurenenud ebakindlus USA Föderaalreservi võlakirjaostu programmi jätkamise osas. 2013. aasta alguses panustasid turud majanduse kiiremale taastumisele, mis tooks tulevikus suurema tarbimise tõttu kaasa nafta hinna tõusu. 2013. aasta keskel suurriikide, nagu USA ja Hiina majanduse väljavaated halvenesid, peegeldudes nafta hinnas. 2013. aasta teises pooles ilmus USA, Hiina ja Eurotsooni majanduste kohta oodatust parem majandusstatistika, mõjutades nafta hinda positiivselt. Terve 2013. aasta jooksul esinesid mitmed geopoliitilised pinged nafta

Brenti toornafta hind oli 2013. aastal keskmiselt 5,6% madalam (-4,9 €/bbl) võrreldes 2012. aastaga.

Vedelkütuste hinnad

Kütus	Miinumum*	Maksimum	Keskmine hind	Muutus võrreldes 2012. aastaga
Brenti toornafta (€/bbl)	75,2	90,4	82,5	-5,6%
Kütteõli (1% väävlisisaldusega) (€/t)	422,3	509,2	456,5	-11,5%
Kütteõli 1% crack spread (€/bbl)	-13,1	-3,0	-9,1	90,6%

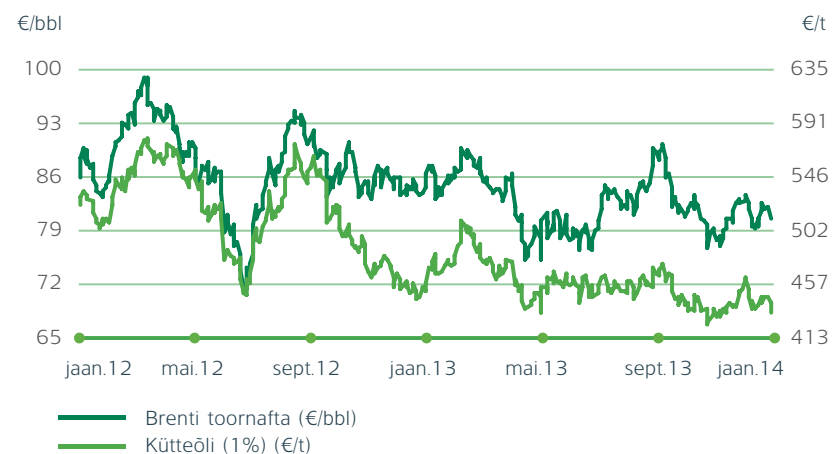
* Miinumum- ja maksimumhinnad päeva sulgemishindadest. Elektrihindade puhul päeva keskmistest hindadest.

tootmisega seotud piirkondades nagu Alžeeria, Süüria ja Põhja-Aafrika piirkond. 2013. aasta I kvartalis mõjutas Brenti toornafta hindu pantvangikriis Alžeeria gaasikompleksis ja õhurünnak Süürias, III kvartalis valitsesid turuhindu mõjutanud geopoliitilised pinged Põhja-Aafrika piirkonnas.

1% väävlisisaldusega kütteõli hind langes võrreldes 2012. aastaga 11,5% (-59,2 €/t). 2013. aasta jooksul langes kütteõli hind tasemelt 456,5 €/t hinnatasemele 432,0 €/t. Toornafta ja sellest töödeldud kütteõli hinnavahet iseloomustav *crack spread* muutus 2013. aastal veelgi laiemaks võrreldes 2012. aastaga. *Crack spread*'i ahenemine 2013. aasta alguses ja keskpaigas oli seotud peamiselt suurenenud nõudlusest kütteõli järele. Kütteõli hinda toetas aasta esimeses pooles suur nõudlus Aasiast, mis oli tingitud kütteõli kasutamisest sealsetes elektri ja soojuse tootmise ettevõtetes. 2012. aastal otsustati Jaapanis ja Lõuna-Koreas ulatuslikult tuumaenergia kasutamisest loobuda ning seega suurenes vajadus alternatiivsete energiakandjate kasutamise järele. 2013. aasta teises pooles langes kütteõli nõudlus nii Aasias kui ka Euroopas, nõudluse langust mõlemas piirkonnas mõjutas kütteõlist odavamate energiakandjate laialdasem kasutuselevõtt Aasias.

Vedelkütuste hinnad

Kütteõli *crack spread*

allikas: Thomson Reuters

Heitmekvootide hinnad

2013. aasta detsembris arveldatavate CO₂ tuleviku-
tehingute hind oli võrreldes 2012. aastaga 43,3% madalam
(muutus -3,4 €/t). 2013. aasta detsembri heitmekvooti

2013. aasta detsem-
bris arveldatavate CO₂
tulevikutehingute hind
oli võrreldes 2012. aas-
taga 43,3% madalam

hind aasta jooksul langes,
liikudes hinnatasemelt
6,6 €/t aasta alguses tase-
mele 4,7 €/t 2013. aasta
detsembris.

2013. aastal olid heitme-
kvootide hinnad endiselt
mõjutatud turul valitsevast

ülepakkumisest, mis on tingitud maailmamajanduse üldisest
jahtumisest. 2012. aasta novembris esitas Euroopa Komis-
jon mitu ettepanekut heitmekaubanduse edasiste arengute
kohta. Euroopa Komisjoni poolt esitatud heitmekvootide
pakkumise edasilükkamise kava eesmärgiks on turgudel
valitseva heitmekvootide ülepakkumise vähendamine. Kava
kohaselt tõstetakse 900 mln tonni emissioonikvootide
oksjonile panek kauplemisperioodi lõppu, mis jääb perioodi
2019-2020. Turgude usk Euroopa Komisjoni poolt esitatud
heitmekvootide pakkumise edasilükkamise kava õnnestu-
misse 2013. aasta jooksul pidevalt suurenes. See peegeldus
heitmekvootide tõusvas hinnatrendis alates 2013. aasta
keskpaigast. 2013. aasta III kvartalis ilmnesisid märgid, et
Euroopa Komisjon on üldiselt võtnud karmima hoiaku
heitmekvootide poliitika suhtes. Nimelt ilmus septembris
komisjoni teade, et liikmesriikide tööstusele jaotatakse
vähem tasuta kvote, kui need olid esialgu taotlenud.

Heitmekvootide hinnad

	Miimum (€/t)	Maksimum (€/t)	Keskmine hind (€/t)	Muutus võrreldes 2012 aastaga
Detsember 2013 CO ₂	2,8	6,7	4,5	-43,3%
Detsember 2014 CO ₂	2,9	7,0	4,7	-44,7%

CO₂ heitmekvootide hinnad

Kui 2012. aastal jaotas riik elektri tootmisele tasuta heitme-
kvote 10,3 miljoni tonni CO₂ emiteerimiseks, siis 2013.
aastal Eesti Energia elektri tootmiseks riigilt tasuta kvote
enam ei saanud.

Elektrihinnad

Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga tõusid elektrihinnad 2013. aastal kõikides Nord Pooli hinnapiirkondades. 2013. aasta keskmine Nord Pooli süsteemihind kallines

2013. aasta keskmine Nord Pooli süsteemihind kallines 22% (+6,9 €/MWh) võrreldes 2012. aastaga.

22% (+6,9 €/MWh) võrreldes 2012. aastaga. Nord Pooli süsteemihinna oluline kasv tuleneb eelmise aasta erakordselt madalast võrdlusbaasist (keskmine süsteemihind 31,2 €/MWh). Eelmise

aasta sama perioodi madal süsteemihind oli tingitud ajalooliselt kõrgetest hüdroreservuaaride tasemetest 2012. aasta teises pooles.

Kuigi Põhjamaade hüdroreservuaaride täituvus jõudis suhteliselt lühikese ajaga ajaloolise mediaani juurde 2013. aasta III kvartalis, püsis tase 2013. aastal valdavalt madalamal eelmise aasta nivoost ja ajaloolisest mediaantasemest. Näitaja mõjutab eelkõige Põhjamaade hüdroenergia tootmismahde ja sealset elektrihinda.

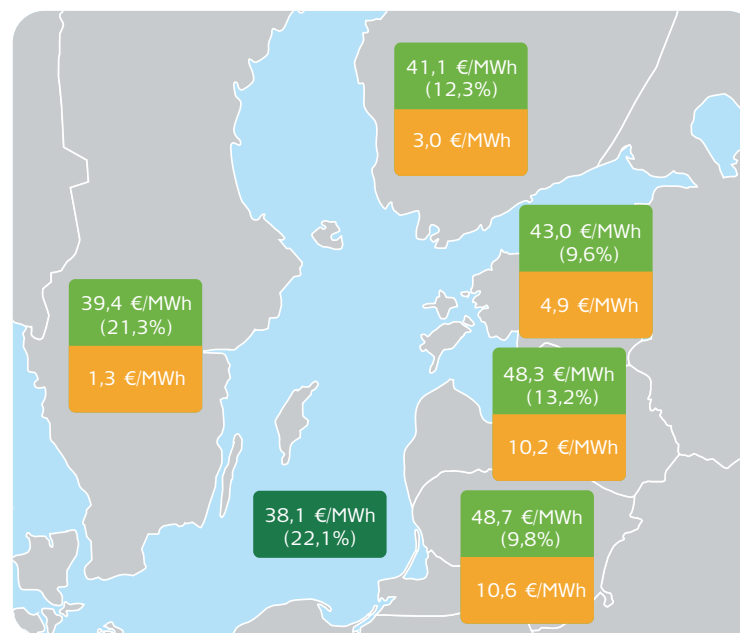
Soome ja Baltimaade elektrihinnad olid 2013. aasta jooksul volatiilsed. 2013. aasta II kvartalis esinenud tavapärasest soojemate õhutemperatuuride ja hüdroreservuaaride kiire täitumise koosmõjul elektri hinnad Soomes ja Baltimaades alanesid. 2013. aasta II kvartali lõpus olukord muutus, kui hüdroenergia tootmine vähenes ning lisandusid hooldused riikidevahelistes elektriühendustes ning Eesti ja Leedu tootmisüksustes. 2013. aasta III kvartalis esinesid mitmed rikked ja toimusid remonditööd Soome tuumajaamades, riikidevaheliste elektriühenduste hooldustööd tõid kaasa

Elektrienergiahinnad

	Miinumum (€/MWh)	Maksimum (€/MWh)	Keskmine hind (€/MWh)	Muutus võrreldes 2012. aastaga
SYS	17,5	58,5	38,1	22,1%
Soome	17,2	93,9	41,1	12,3%
Eesti	26,2	103,9	43,0	9,6%
ELE/Läti*	26,2	126,3	48,3	13,2%
Leedu**	24,4	108,4	48,7	9,8%

* Läti hinnapiirkond avati 3. juunil 2013. aastal. See asendab varasemat ELE hinnapiirkonda.

** Alates 18.06.2012 on avatud Nord Pooli Leedu hinnapiirkond. Varem oli Leedu elektribörsi korraldaja Baltpool.

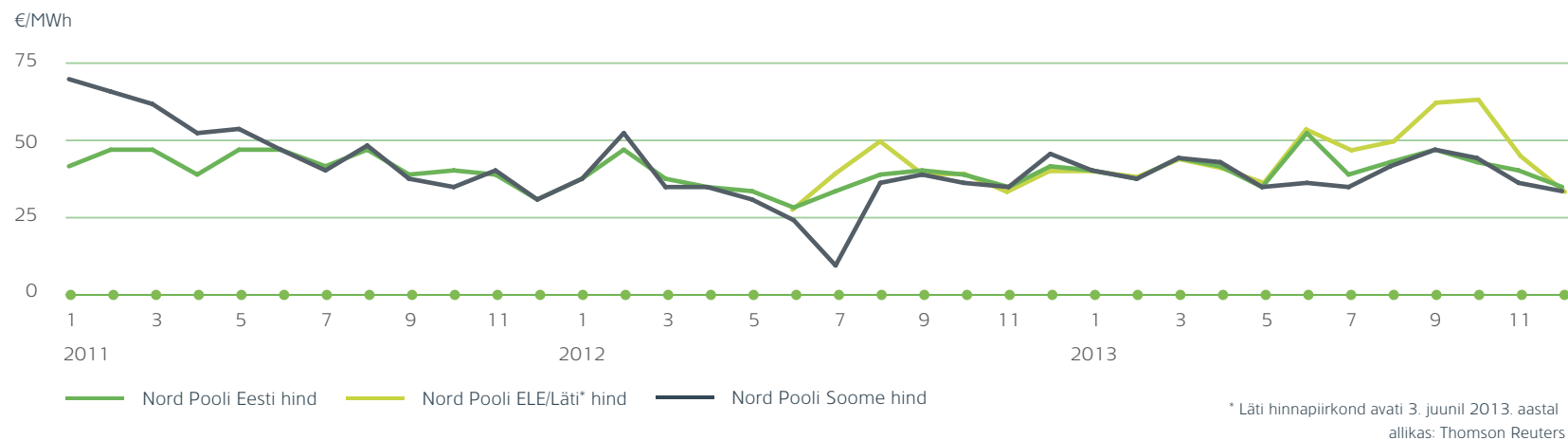

■ NP süsteemihind ■ Keskmine hind ■ Vahe SYS hinnaga

allikas: Thomson Reuters

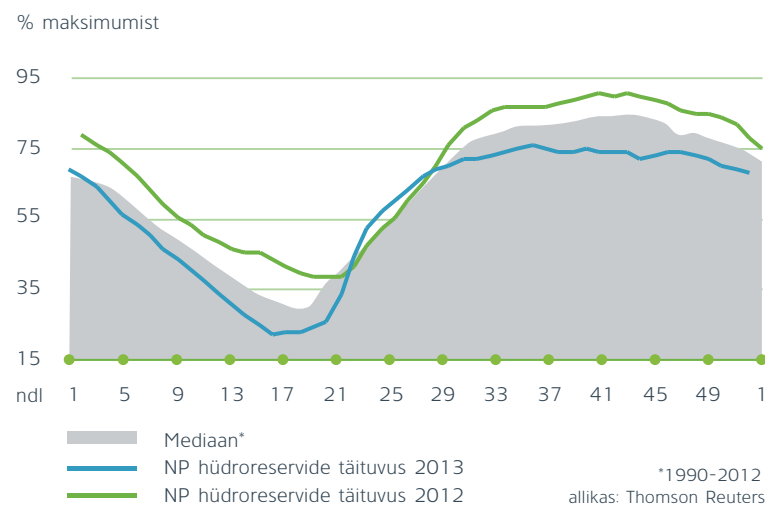
Kuu keskmised elektrienergia hinnad

ülekandevõimsuste piirangud. Lisaks toimusid korralised hooldused Narva elektrijaamades. 2013. aasta viimases kvartalis elektrienergia hinnad Põhjamaades ja Baltimaades langesid peamiselt seoses tavapärasest soojemate ilmadega mõlemas piirkonnas.

Eesti ja Soome piirkondadevaheline hinnaerinevus 2013. aastal oli 1,8 €/MWh, vähenedes 0,7 €/MWh võrra võrreldes 2012. aastaga. 2012. aasta hinnavahe 2,6 €/MWh oli tingitud eelkõige Soome madalast elektri hinnast, mis tulenes odavast hinnatasemest Põhjamaades seoses hüdroreservuaaride erakordselt suure täituvusega. Eesti–Soome hinnaerinevus püsis 2013. aasta sees valdavalt keskmise lähedal, aasta keskepaigas, juunis–juulis tekkisid kahe piirkonna vahel oluliselt suuremad päeva keskmised hinnaerinevused, mis ulatusid juuni lõpus tipuni 53,7 €/MWh. Suured hinnaerinevused olid tingitud sel

Nord Pooli hüdroreservide tase

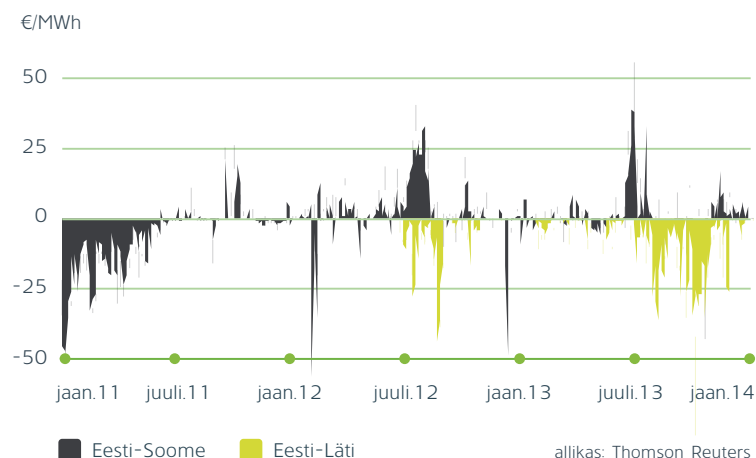
perioodil Eesti erakordselt kõrgest elektri hinnast, mis tulenes Läti ja Leedu elektrienergia defitsiidist ja riikidevahelistest ülekandevõimsuste piirangutest. Oktoobrikuu lõpus alustati Eesti ja Soome hinnapiirkondi ühendava Estlink2 kaabli testimisega, detsembrikuus anti merekaabel prooviperioodi raames turu kasutusse. Ülekandevõimsuse lisandumine avaldab Eesti-Soome hinnaerinevusele vähen-davat mõju.

Rootsi ja Soome hinnapiirkondade keskmine hinnavahe oli 2013. aastal $-1,7$ €/MWh ($-4,1$ €/MWh 2012. aastal), mis tähendab, et ebapiisavatest ülekandevõimsustest tingitud pudelikaelaefekt nende piirkondade vahel vähenes, kuid samas olid eelmise aasta sama perioodi elektri hinnad olu-liselt mõjutatud erakordselt madalatest hüdrotasemetest.

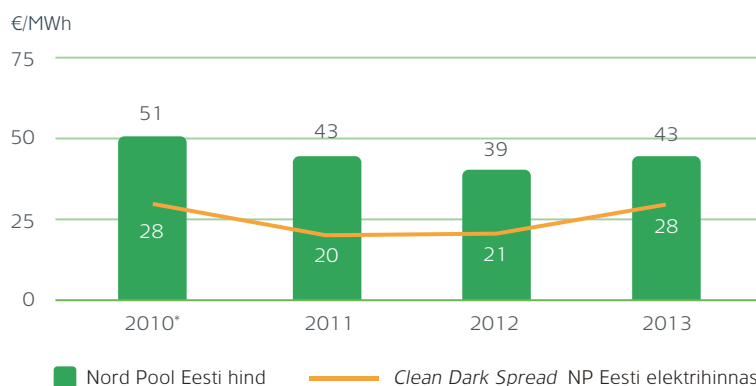
2012. aasta juunis rajati ülekandevõimsuse piirangute tõttu Eesti-Läti piirile ELE kauplemispiirkond. Alates 2013. aasta 3. juunist ELE kauplemispiirkond suleti, sest tööd alustas Nord Pooli Läti hinnapiirkond. Keskmine hinnavahe Eesti ja Läti piirkondade vahel oli 2013. aastal $-5,3$ €/MWh, suurenedes eelmise aastaga võrreldes $1,9$ €/MWh võrra. Eesti-Läti keskmine hinnavahe oli 2013. aasta I pooles $-1,4$ €/MWh, kuid suured hinnaerinevused esinesid 2013. aasta II pooles.

Erinevalt ELE piirkonnas kehtinud turukorraldusest mindi 3. juunist alates Eesti-Läti piiril ülekandevõimsuste jaotamisel täielikult üle nn *implicit*-oksjonile ehk energiaoksjonile. Energiaoksjoni tulemusena võivad ülekandevõimsuste puudujäägi tingimustes tekkida piirkondade vahel elektri-hinna erinevused, mille tulu ei saa endale elektrimüüjad, vaid hinnapiirkonda haldavad põhivõrguettevõtjad. Tule-nevalt asjaolust, et elektrimüüjal ei ole alates 3. juunist

Päeva keskmised hinnaerinevused

Clean Dark Spread Nord Pool Eesti elektri hinnas

* Eesti elektriturgu avanes 1.04.2010

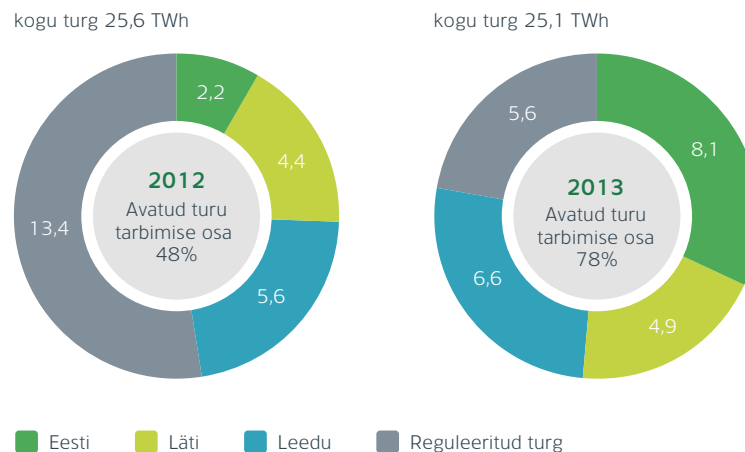
võimalik piiriületuse hinnariski maandada, lõpetas Eesti Energia 17. septembril fikseeritud hinnaga elektrimüügi lepingute sõlmimise Lätis ja Leedus. Üleminek täielikule *implicit*-oksjonile ei ole lubatud Euroopa Liidu õiguse kohaselt tingimustes, kus piiril esineb süsteemne ülekoormus ja puuduvad instrumendid piiriületuse hinnariski maandamiseks. Eesti Energia on pöördunud Balti riikide regulaatorite poole olukorrale lahenduse leidmiseks, kuid 2013. aasta lõpuks fikseeritud hinnaga lepingute sõlmimise jätkamiseks sobivat lahendust ei leitud.

Eesti Energia põlevkivi muutuvkulu ja CO₂ kulu vaba marginaal (CDS – *Clean Dark Spread*) Eesti elektri börsihinnas oli 2013. aastal 28.3 €/MWh (+7.0 €/MWh, +33% võrreldes 2012. aastaga). Erinevalt 2012. aastast, mil *Clean Dark Spreadi* kasv oli seotud peamiselt CO₂ heitmekvoodi hinna odavnemisega samal ajal, kui elektri hind langes, mõjutasid näitaja suurenemist 2013. aastal nii CO₂ heitmekvoodi odavnemine kui ka Eesti elektri börsihinna kasv (+10% võrreldes 2012. aastaga).

Eesti elektri jaeturg on alates 2013. aasta 1. jaanuarist täielikult avatud ning turul kehtivad vabalt kujunevad elektri hinnad.

Eesti elektri jaeturg on alates 2013. aasta 1. jaanuarist täielikult avatud ning turul kehtivad vabalt kujunevad elektri hinnad. Läti ja Leedu elektriturud on avatud osaliselt. Läti turg oli avatud hinnanguliselt 70% ulatuses tarbimismahust.

Balti riikide avatud turu elektritarbimine

allikas: Eesti Energia hinnang

Septembrikuus said Läti elektriturul avanemist puudutavad seadusemuudatuse ettepanekud valitsuse heakskiidu ning liiguvad edasi Läti parlamenti. Läti elektriturg avatakse koduklientidele eeldatavasti 2014. aasta 1. aprillist.

Alates 2013. aastast otsid Leedus avatud turult elektrit kõik ettevõtted. Kodutarbijatel avatud turult ostmise kohustust ei ole ning kuna neile kehtestatud reguleeritud elektri hind on avatud turu hinnast madalam, puudub kodutarbijatel motivatsioon vabatahtlikult avatud turult elektrit osta. 2013. aastal oli turg avatud hinnanguliselt 66% ulatuses tarbimismahust.

Võrguteenuse hinnad

Eesti võrguettevõtjad on kohustatud kooskõlastama võrguteenuse hinnad Konkurentsiametiga. Võrguteenuse ja võrguettevõtjate poolt müügikohustuse täitmiseks müüdava elektrienergia kaalutud keskmise hinna piirmäära kooskõlastamine on reguleeritud elektrituruseadusega. Võrguteenuse hind sisaldab elektrivõrgu töökindlust tagavate investeeringute ning hooldus- ja remonditööde kulusid. Võrguteenus tähendab valmisoleku tagamist elektri edastamiseks ning selleks vajaliku taristu alalhoidmist, samuti elektri transporti tarbimiskohani, näiteks koduni.

Võrguettevõtja kehtestatud võrguteenuse ja elektrienergia kaalutud keskmise hinna piirmäär hakkab kehtima võrguettevõtja määratud tähtpäeval pärast seda, kui asjakohased tasud on avaldatud vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes ning avaldamisest on möödunud vähemalt 90 päeva. Sätet ei kohaldata liitumistasu, tingimuste muutmise tasu või elektrienergia transiidi eest võetava edastamistasu suhtes.

Eesti Energia kontserni kuuluv võrguettevõtja Elektrilevi kooskõlastab võrguteenuse hinnad Konkurentsiametiga. 2013. aastal muutus elektrienergia võrgutasude arvutamise ühtne meetoodika, ning enam ei kooskõlastata võrgutasusid kolmeaastaseks perioodiks, vaid vastavalt nende muutmisele vajadusele igaks uueks tariifiaastaks. Olemasolevad võrgutasud kehtivad kuni uute, kooskõlastatud võrgutasude rakendamiseni. Uute võrgutasude arvutamise aluseks on võrguettevõtja prognoositavad kulud. Hinna kooskõlastamisel arvestatakse prognoositavaid investeeringute kulusid (sh kapitalikulu ja põhjendatud tulukust), muutusi müügimahtudes, püsikulude põhjendatust ja muutusi võrguettevõtja jaoks mittekontrollitavates kuludes. Lisaks tavapärasele kõiki kulusid puudutavale hinna põhjendatuse läbivaatamisele, saab mittekontrollitavate kulude muutmisel esitada vaid vastavate komponentide muutuse mõju puudutava hinnataotluse. Mittekontrollitav kulu on võrguettevõtja jaoks näiteks põhivõrguettevõtja Eleringi ülekandeteenuse hind ja võrgukadude elektrienergia hind.

Eesti Energia
toodab igal aastal
põlevkivist enam kui
miljon barrelit põlevkiviõli.

Põlevkivist saadav õli on sisuliselt sünteetiline nafta, mille kättesaamiseks tuleb põlevkivi kuumutada. Eestis on seda tehtud juba ligi 100 aastat, tehnoloogiat pidevalt edasi arendades.

Enefit 140 õlitehas valmis Eesti Elektriijaama külje alla juba aastal 1980.

Majandustulemused

2013. majandusaasta võrreldes 2012. aastaga

MÜÜGITULUD

966,4 mln eurot

▲ +17,6%

KULUMIEELNE ÄRIKASUM (EBITDA)

310,5 mln eurot

▲ +11,5%

ÄRIKASUM

175,5 mln eurot

▲ +75,3%

PUHASKASUM

159,5 mln eurot

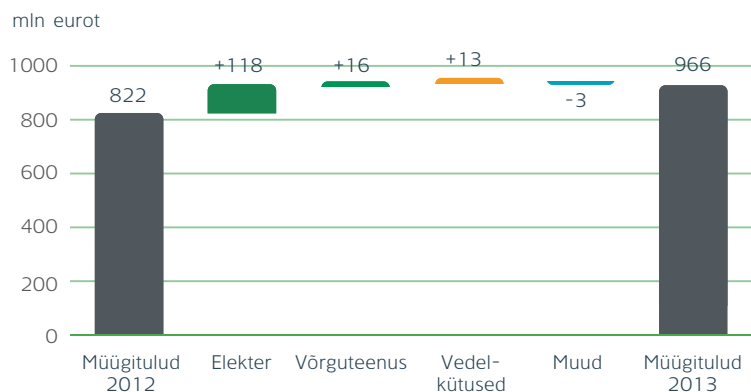
▲ +107,4%

Kontserni müügitulud ja EBITDA

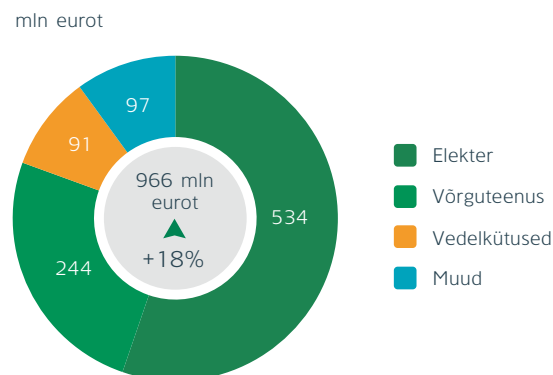
2013. majandusaasta müügitulud olid 966,4 mln eurot (võrreldes 2012. aastaga +17,6%, +144,3 mln eurot). Müügitulusid kasvasid kõrgem tulu elektrienergia müügist (+28,5%, +118,4 mln eurot) võrguteenuse müügist

(+6,9%, +15,8 mln eurot) ja vedelkütuste müügist (+17,0%, +13,2 mln eurot). Muude toodete ja teenuste müügitulud vähenesid võrreldes eelmise aastaga 3,1% (-3,1 mln eurot).

Kontserni müügitulude muutus

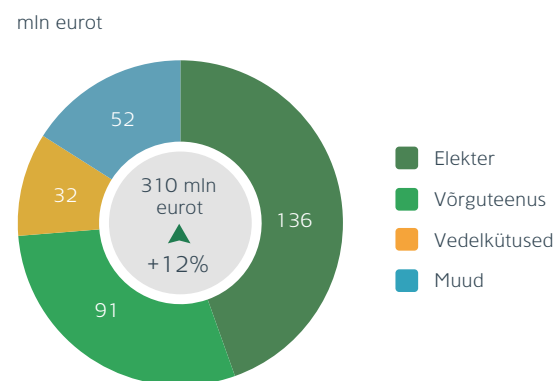
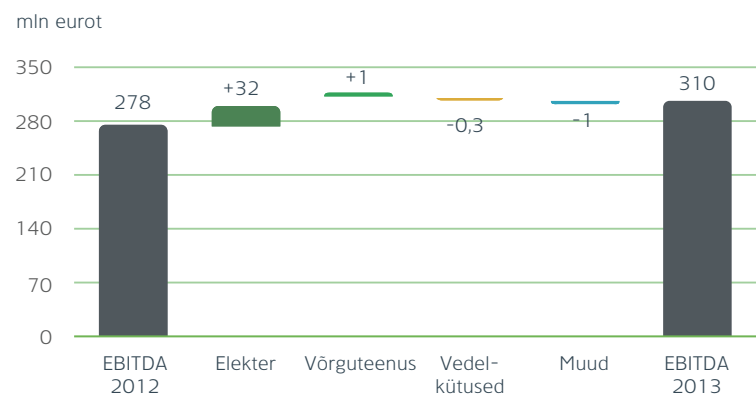
Kontserni müügitulude jagunemine

Kontserni 2013. majandusaasta EBITDAks kujunes 310,5 mln eurot (+11,5%, +32,1 mln eurot). Positiivset mõju avaldasid kontserni EBITDA kasvule elektrienergia müük (+30,1%, +31,6 mln eurot) ja võrguteenuse müük (+1,6%, +1,4 mln eurot). Kontserni EBITDA kasvu vähendas vedelkütuste (-0,9%, -0,3 mln eurot) müük. Teiste toodete tulud vähendasid kontserni EBITDA võrreldes eelmise aasta sama perioodiga 0,6 mln euro võrra (-1,2%).

Kontserni EBITDA muutus ja jagunemine

² Süsteemihalduri Elering andmetel.

Elektrienergia

Elektrienergia müügitulud ulatusid 534,1 mln euroni (+28,5%, +118,4 mln eurot). Eesti Energia müüs 2013. majandusaastal 11 368 GWh elektrienergiat (+13,4%, +1346 GWh). Elektri jaemüük moodustas sellest 7 097 GWh (-12,0%, -968 GWh) ja elektri hulгимүүк 4 271 GWh (+118,2%, +2314 GWh). Keskmiseks elektri müügihinnaks kujunes 46,3 €/MWh (+7,1 €/MWh, +18,2%).

Elektri hulгимүүgi mahu kasvu soodustas peamiselt kõrgem keskmine turuhind, mis kasvas võrreldes 2012. aastaga 9,6%. Elektri jaemүүgi mahude vähenemine tuleneb Eesti elektrituru täielikust avanemisest 2013. aasta alguses. Turu avanemisega kaasnes seni valdavalt monopoolses seisus olnud Eesti Energiale ootuspärane klientide arvu ja turuosa vähenemine.

Elektri hulгимүүgi mahu kasvu soodustas peamiselt kõrgem keskmine turuhind.

2012. aasta lõpu seisuga oli Eesti Energial 499 000 suletud turu elektriklienti. Seoses turu avanemisega muutusid kõik suletud turu elektriostulepingud kehtetuks ning senistel suletud turu klientidel oli võimalus valida endale elektrimүүja või jääda üldteenuse tarbijaks. Elektrituru avanemist Eestis iseloomustas tarbijate oodatust kõrgem huvi elektriostulepingute sõlmimise vastu. 2013. aasta alguseks oli elektriostuleping sõlmitud 65% tarbimiskohtadest. 2013. aastal jätkus elektriostulepingute sõlmimine ning vähenes üldteenuse korras elektrit tarvitavate klientide arv. 2013. aasta lõpuks on Eestis elektriostuleping sõlmitud 78%-l tarbimiskohtadest².

2013. aasta lõpu seisuga oli Eesti Energial 367 000 lepingulist elektrienergia klienti.

2012. aasta lõpuks valisid 337 000 klienti oma lepinguliseks elektrimüüjaks Eesti Energia. Lisaks lepingulistele klientidele hakkas Eesti Energia edastama elektrit üldteenuse korras 130 000-e võrguettevõtja Elektrilevi kliendile.

2013. aasta jooksul kasvas lepinguliste klientide arv ning vähenes üldteenust tarbivate klientide arv. 2013. aasta lõpu seisuga oli Eesti Energial 367 000 lepingulist elektrienergia klienti (+30 000 võrreldes 2013. aasta alguse seisuga)³. Lisaks lepingulistele klientidele müüs Eesti Energia

2013. aasta lõpu seisuga elektrit üldteenusena 100 000-le võrguettevõtja Elektrilevi kliendile (-30 000 võrreldes 2013. aasta alguse seisuga). Turu avanemise järel on Eesti Energia endiselt suurima klientide arvuga elektrimüüja Eestis. Klientide tarbitud elektrienergia mahtude järgi oli Eesti Energia turuosa 2013. aastal Eestis 71%⁴.

Lätis ja Leedus, kus Eesti Energia tegutseb Enefiti kaubamärgi all, Eesti Energia jaemüük 2013. majandusaastal võrreldes eelmise aastaga kasvas ning suurenes uute klientide arv. 2013. aasta lõpuks oli Eesti Energial Lätis 1 760 avatud turu klienti (võrreldes 2012. aasta lõpu seisuga +443 klienti) ning Leedus 905 klienti (+589 klienti). Tulenevalt alates juunist kehtestatud ülekandevõimsuste jagamise põhimõtetest Eesti-Läti piiril ei ole võimalik hinnaerinevusi Eesti ning Läti ja Leedu vahel ette fikseerida. 2013. aasta III kvartalis tekkis oluline hinnaerinevus

Eesti ning Läti ja Leedu elektribörside vahel. Kuna Eesti Energial Lätis ja Leedus olulises mahus elektritootmine puudub, siis tuli fikseeritud hinnaga müügilepingute täitmiseks osta elektrit börsilt Läti hinnapiirkonnas tihti kallimalt kui kontserni elektrijaamade saavutatud müügihind Eesti hinnapiirkonnas. Hinnaerinevuste tulemusena sai Eesti Energia 2013. aastal Eesti-Läti piirkondade hinnavahe tõttu kahju 13 mln eurot. Samal põhjusel otsustati 2013. aasta oktoobris lükata edasi kava alustada 2014. aasta kevadest elektrienergia müüki Läti koduklientidele ning lõpetada fikseeritud hinnaga uute elektrilepingute müük Läti ja Leedu jaeturul kuni riskimaandamisvõimaluste leidmiseni.

2013. aastal tootsime kokku 10 560 GWh elektrienergia (+12,6%, +1 182 GWh)⁵. Põlevkivist toodetud elektri mahu kasvu on soodustanud kõrgemad elektri ja madalamad CO₂ turuhinnad. Taastuvatest allikatest tootsime 2013. aastal 262,6 GWh (-50,9%, -271,7 GWh) elektrienergia. Taastuvenergiast elektrienergia tootmine on vähenenud peamiselt biomassi kasutamise lõpetamise tõttu Narva jaamades. Vastavalt elektrituru seaduse muutmise seaduse eelnõule Narva elektrijaamas biokütuse põletamise eest lähiaastatel taastuvenergia toetust ei saa. Taastuvenergia toetust saime kokku 9,0 mln eurot (-64,3%, -16,1 mln eurot). Taastuvatest allikatest toodeti enim elektrienergia tuuleparkides 200,3 GWh (+48,4%, +65,3 GWh). Tuuleenergia tootmise mahu kasvu taga on 2012. aasta suvel käivitatud uued tuulepargid Narvas ja Paldiskis. Rohkem tuuleparkide projekte Eesti Energial elluviimise etapis ei ole.

³ 367 000 elektrienergia klienti on sõlminud kokku 462 000 elektrilepingut, mis katab ligikaudu 65% kõigist Eesti tarbimiskohtadest.

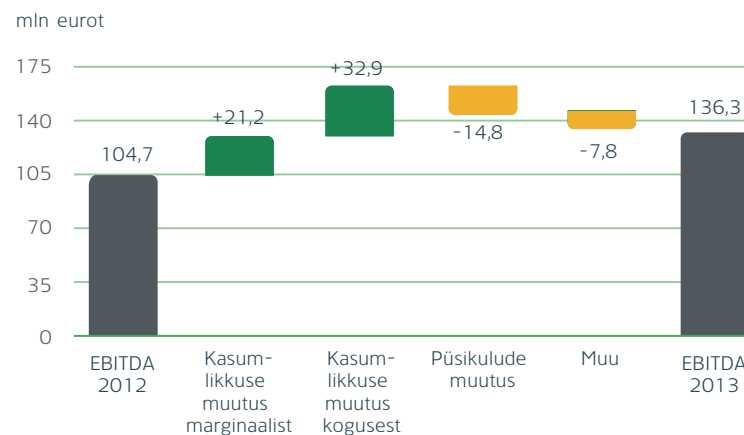
⁴ Eesti Energia turuosa süsteemihalduri Elering andmetel müüdüd elektri koguste järgi (koos üldteenuse korras ja võrgukadudeks tarbitud elektriga).

⁵ Elektrienergia netotoodang.

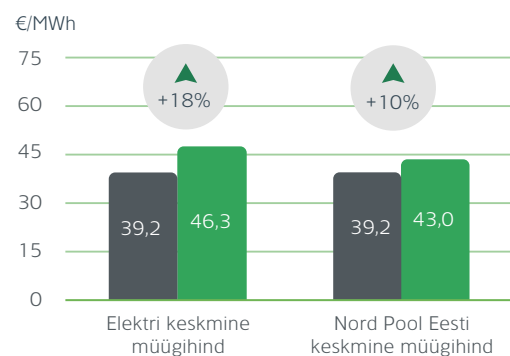

2013. majandusaasta **EBITDA elektrimüügist** oli 136,3 mln eurot (+30,1%; +31,6 mln eurot). Positiivset mõju avaldas elektri EBITDA-le müüdud elektri koguste kasv (mõju EBITDA-le +32,9 mln eurot) ja kõrgem elektri müügitulumaarginaal (+21,2 mln eurot). Elektri muutuvkulud kasvasid kõrgema CO₂ kulu (+46,8 mln eurot) ja kõrgemate piiriületustasude (+21,2 mln eurot) tõttu.

Elektrimüügi EBITDA muutus

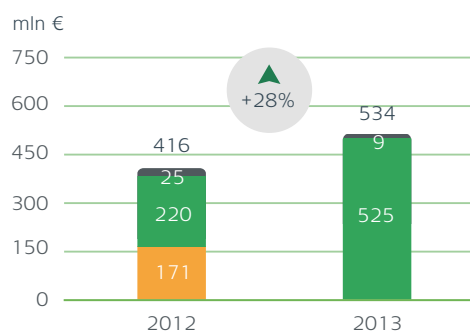
Keskmine elektri müügihind*

■ 2012
■ 2013

* v.a taastuvenergia toetused

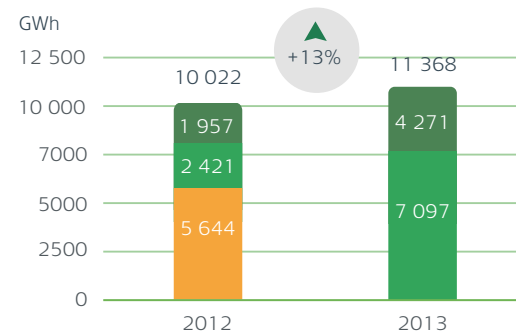
Elektrienergia müügitulu

■ Taastuvenergia toetused
■ Tulu reguleeritud turult
■ Müügitulu**

** 2012. aasta reguleeritud turu müügitulud on näidatud eraldi

Müüdud kogused

■ Müük elektribörsidele ja hulgimüüjatele
■ Jaemüük
■ Müük reguleeritud turul

Võrguteenus

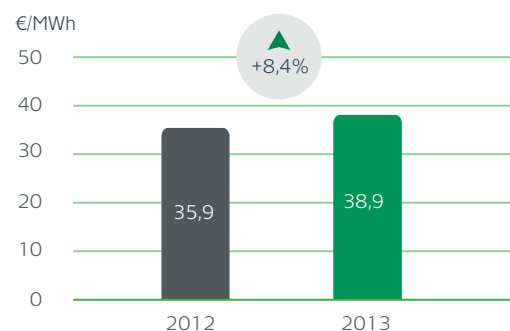
Võrguteenuse müügitulud ulatusid 2013. majandusaastal 244,4 mln euronit (+6,9%; +15,8 mln eurot). 2013. majandusaasta võrguteenuse müügimaht oli 6 280 GWh (-1,3%; -86 GWh), mis on veidi madalam kui eelmisel aastal. Müügimahtu mõjutasid positiivselt väiksemad võrgukaod (-45 GWh), kuid müügimahtu vähendasid elektrihinna tõusuga kaasnenud hinnatundlikumate klientide tarbimisharjumuste korrigeerimine ja keskmisest soojem välistemperatuur.

Keskmine võrguteenuse hind oli 2013. aastal 38,9 €/MWh (+8,4%, +3,0 €/MWh). Võrguteenuse müügihinna kasv tuleneb regulaarsetest hinnakorrektsioonidest. 2013. aasta esimesest jaanuarist toimus hinnakorrektsioon, kuna võrguettevõtja Elektrilevi hakkas ostma koelektrit varasema reguleeritud hinna asemel börsilt ja muutus Eleringi ülekandeteenuse ostuhind (mõju keskmisele müügihinna kokku +2,5 €/MWh). Alates 2013. aasta

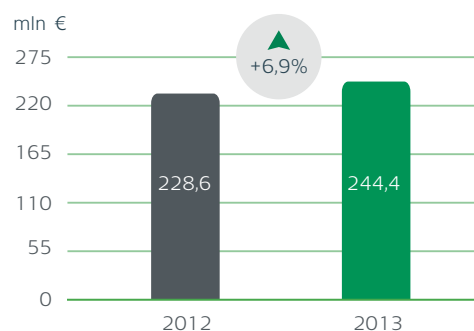
esimesest augustist toimus uus hinnakorrektsioon, kuna vähenes Konkurentsiameti poolt võrguettevõtjatele lubatud tootluse määr (mõju keskmisele müügihinna -0,6 €/MWh). Kui varasemalt võisid jaotusvõrguettevõtjad elektrivõrku investeeritud kapitalilt teenida tulu 7,83%, siis nüüd on kehtestatud lubatud tootluse piiriks 6,76%.

Jaotusvõrgu kaod olid 2013. aastal 359 GWh ehk 5,2%, vähenedes võrreldes 2012. aastaga 0,5 protsendipunkti. 2013. aasta lõpul leidsid aset kolm ulatuslikku tormi, mis kuulutati tulenevalt võrgu ehitusnormidest erakorralisteks olukordadeks. Nende tormide mõju plaanivälisetele elektrikatkestuste kestusele kliendi kohta oli 269 minutit. Ilma erakorraliste olukordadeta oli plaanivälisete katkestuste kestus kliendi kohta 144 minutit (2012. aastal 187 minutit). Plaaniliste katkestuste kestus kasvas tulenevalt võrgu investeringute suurenemisest 93 minutini (2012. aastal 91 minutit).

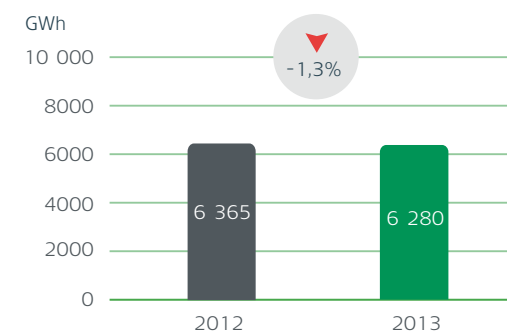
Võrguteenuse hinnad

Võrguteenuste müügitulu

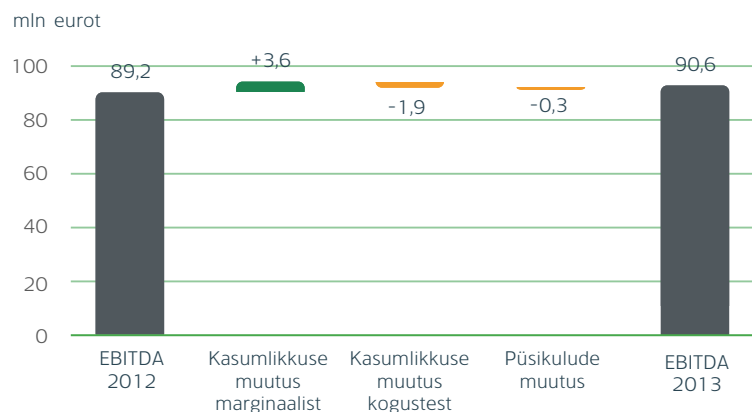
Müüdud kogused

2013. majandusaasta **EBITDA võrguteenuse müügist** oli 90,6 mln eurot (+1,6%; +1,4 mln eurot). Positiivset mõju avaldas võrguteenuse EBITDA-le marginaali kasv (mõju EBITDA-le +3,6 mln eurot). Negatiivset mõju avaldas EBITDA-le koguste vähenemine (-1,9 mln eurot) ja kasvanud püsikulud (-0,3 mln eurot). Võrguteenuse marginaal kasvas võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kõrgema müügihinna tõttu (+19,1 mln eurot), kuid muutuvkulud kasvasid samal ajal kõrgemate ülekandetasude ja kao kulude tõttu (-15,5 mln eurot).

Võrguteenuse EBITDA muutus

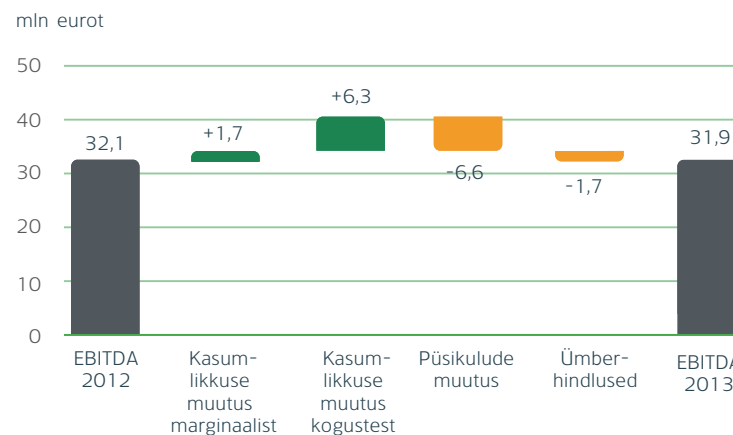
Vedelkütused

Vedelkütuste müügitulud ulatusid 2013. majandusaastal 91,1 mln euroni (+17,0%, +13,2 mln eurot). Eesti Energia müüs 2013. aastal 208 100 tonni vedelkütuseid (+10,0%, +18 900 tonni).

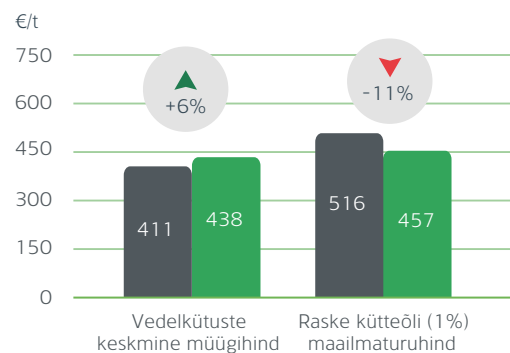
Vedelkütuste keskmine kontserniväline müügihind oli 2013. aastal 437,6 €/t (+6,4%, +26,1 €/t). Võrreldes eelmise aastaga vedelkütuste keskmine müügihind kasvas, samal ajal kui võrdlustoote raske kütteõli maailmaturuhind vähenes 11,5%. Kontserni müügihind on kaitstud vedelkütuste maailmaturu hinnalanguste vastu riskimaandamistingutega. Riskimaandamistingute mõju vedelkütuste müügile oli 2013. majandusaastal +1,7 mln eurot (+14,8 mln eurot) ehk +8,2 €/t. Tulestehingute mõju arvestamata oli vedelkütuste müügihind 429,4 €/t (-10,6%, -51,1 €/t).

2013. majandusaasta **EBITDA vedelkütuste müügist** oli 31,9 mln eurot (-0,9%; -0,3 mln eurot). Positiivset mõju avaldas marginaali kasv (1,7 mln eurot) ja müüdü koguste kasv (+6,3 mln eurot). Negatiivset mõju avaldasid EBITDA-le kasvanud püsikulud (-6,6 mln eurot).

Vedelkütuste EBITDA muutus

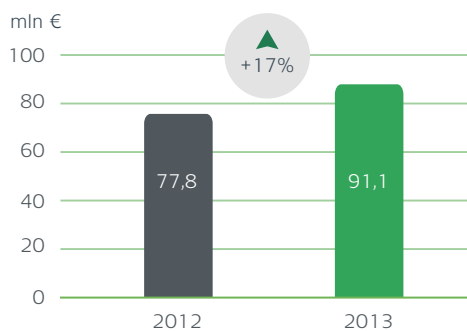

Vedelkütuste hinnad

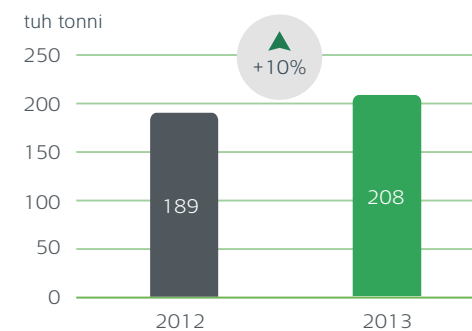

■ 2012 ■ 2013

Vedelkütuste müügitulu

Müüdnud kogused

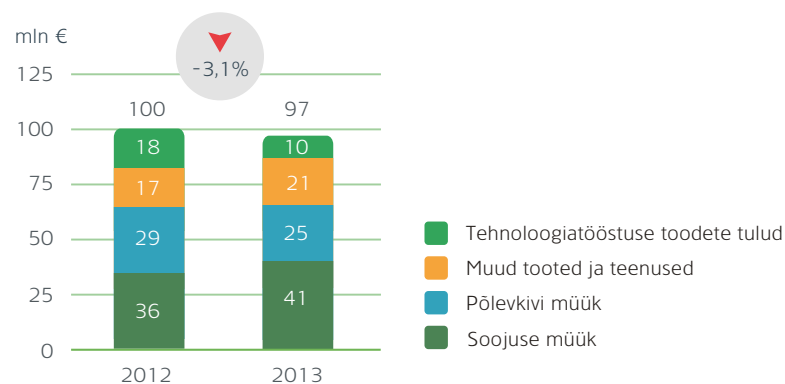

Muud tulud

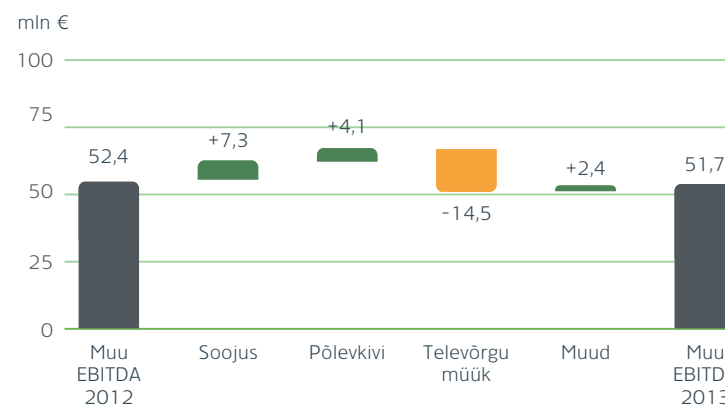
Eesti Energia **äritulud teiste toodete müügist** ulatusid 2013. majandusaastal 96,8 mln euroni (-3,1%, -3,1 mln eurot). Muude toodete äritulusid mõjutasid positiivselt tulud suletud Aidu karjääri varade müügist (+4,3 mln eurot) ja soojuse

(+2,7 mln eurot) müügist. Soojuse müügitulu kasvas võrreldes eelmise aasta sama perioodiga tänu jäätmekütusel töötava koostootmisploki valmimisele Iru Elektriijaamas. Soojuse tootmisega seotud jäätmete vastuvõtutulud olid

Muude tulude jagunemine

Muude toodete EBITDA

2013. aastal 2,5 mln eurot. Tulud elektriseadmete müügist ning ehitus- ja remonditöödest langesid 8,3 mln eurot peamiselt uue õlitechase valmistamise tõttu. Põlevkivi müügitulud vähenesid 4,0 mln euro võrra. Vähenenud müügi mahtu (-534 000 tonni, -38%) kompenseeris kõrgem keskmine müügihind.

Muude toodete EBITDA oli 2013. majandusaastal 51,7 mln eurot (-1,2%, -0,6 mln eurot). Muude toodete EBITDA võrdlusbaasile avaldas mõju 2012. aasta 1. kvartalis müüdnud Televõrgu AS (-14,5 mln eurot). Muude toodete EBITDA mõjutasid positiivselt enim kasvanud soojuse (+7,3 mln eurot) ja põlevkivi (+4,1 mln eurot) müük.

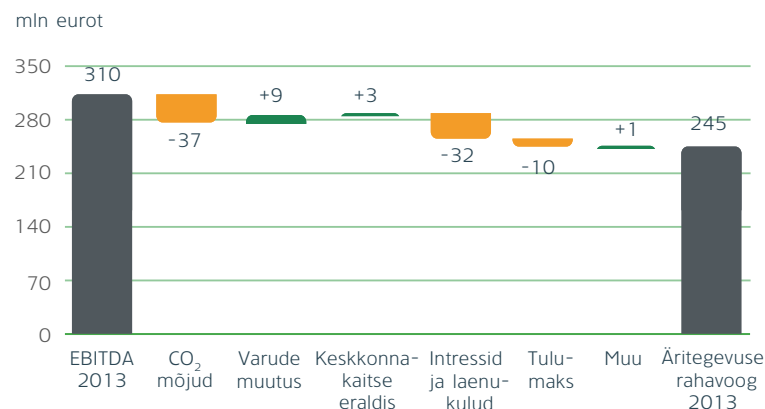
Rahavood

2013. majandusaasta äritegevuse rahavood ulatusid 244,6 mln euroni. Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kasvasid Eesti Energia kontserni äritegevuse rahavood 32,1% (+59,4 mln eurot).

Äritegevuse rahavooge suurendasid eelmise aastaga võrreldes enim suurem EBITDA (+32,1 mln eurot), varude suurem kasutuselevõtt ning nõuete ja eraldiste muutus (mõju kokku +38,5 mln eurot). Äritegevuse rahavoog oli väiksem võrreldes eelmise aasta sama perioodiga peamiselt lisandunud CO₂ ostude tõttu (-28,4 mln eurot). 2013. aastal Eesti Energia elektri tootmiseks riigilt tasuta kvoote enam ei saanud.

Võrreldes kontserni kulumieelse ärikasumiga (310,5 mln eurot) vähendas äritegevuse rahavoogu enim CO₂ ostude mõju (-36,7 mln eurot). Lisaks sellele vähendas äritegevuse rahavoogu intresside ja laenukulude tasumine (-31,8 mln eurot). Äritegevuse rahavoogu suurendas põlevkivivarude suurem kasutuselevõtt (+9,2 mln eurot).

Äritegevuse rahavoo kujunemine alates kulumieelsest ärikasumist

Finantseerimine

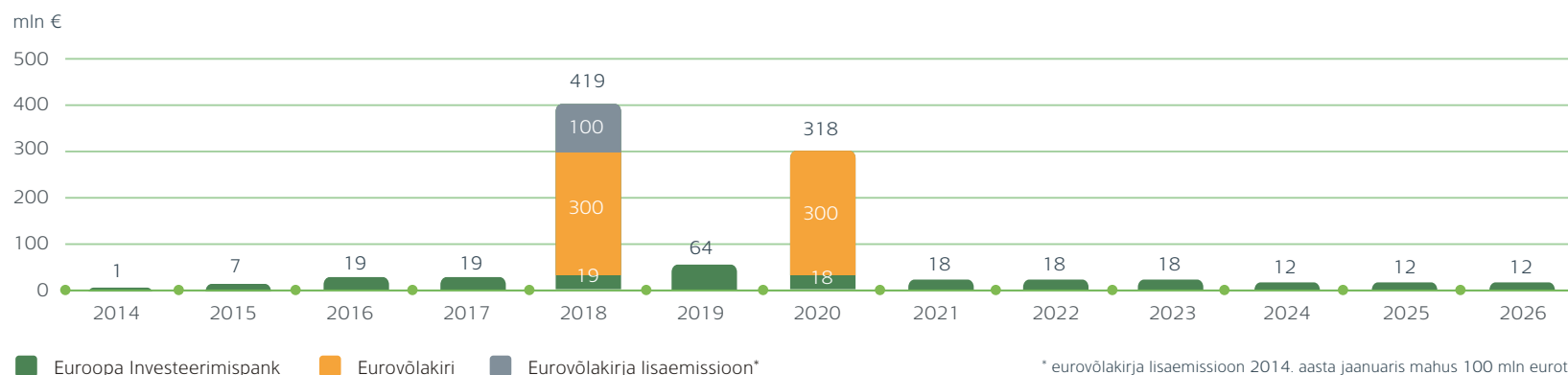
Eesti Energia krediitdireitingud olid 31. detsembri 2013 seisuga stabiilse väljavaatega BBB+ (Standard & Poor's) ja negatiivse väljavaatega Baa1 (Moody's). 2014. aasta jaanuaris langetas Moody's Eesti Energia krediitdireitingut ühe astme võrra tasemele Baa2, reitingu väljavaade on nüüd stabiilne. Eesti Energia krediitdireitingud on investeerimisjärgu tasemel, mis võimaldab vajadusel kaasata laenu- ja kapitaliturgudelt võõrkapitali.

Eesti Energia võlakohustuste maht ulatus 31. detsembri 2013 seisuga nominaalväärtuses 838,5 mln euroni (+93,6 mln eurot võrreldes 31. detsembri 2012 seisuga). Korrigeeritud soetusmaksumuses oli võlakohustuste maht 827,9 mln eurot (+95,2 mln eurot võrreldes 31. detsembri 2012 seisuga). Kontserni olulisemate pikaajaliste võlakohustuste hulka kuulusid aruandeperioodi lõpu seisuga:

- Londoni börsil noteeritud eurovõlakirjad nominaalsummas 600 mln eurot (lunastamistähtaegadega 2018. ja 2020. aastal).
- Euroopa Investeerimispanngalt saadud laenud mahus 238,5 mln eurot. Lisaks varasematele laenudele võeti 2013. aasta neljandas kvartalis Euroopa Investeerimispanngast välja 2011. aastal sõlmitud pikaajalisi investeerimislaenusid 95 mln euro ulatuses.

Peale aruandeperioodi lõppu, jaanuaris 2014, viis Eesti Energia läbi 2018. aasta lunastamistähtajaga eurovõlakirja lisaemissiooni nominaalmahus 100 mln eurot. Emiteeritud võlakirjade tootluseks kujunes 2,181%. Emissiooni hinnaks kujunes 109,085% ja kaasatud raha koos kogunenud intressiga oli 110,5 mln eurot. Võlakirjad on noteeritud Londoni börsil. Koos 2012. aasta aprillis müüdnud võlakirjadega on 2. oktoobril 2018 lunastatava võlakirjaemissiooni kogumaht nüüd 400 miljonit eurot.

Võõrkapitali tähtajalisus

Kontserni likviidsete varade saldo oli 31. detsembri 2013 seisuga 84 mln eurot (sh üle 3-kuulised deposiidid ja likviidsed finantsvarad). Lisaks oli kontsernil 31. detsembri 2013 seisuga väljavõtmata laenusid mahus 250 mln eurot, sealhulgas:

- 2013. aasta septembris kolme regionaalse pangaga (SEB, Pohjola ja Nordea) sõlmitud kahepoolseid likviidsuslaenusid kokku summas 150 mln eurot. Lepingute tähtaeg on 2018. aasta september. Laenud on hetkel kasutusse võtmata. Eesti Energia investeeringud on lähiaastatel kahanemas ning sellega koos on vähenenud vajadus likviidsuspuhvri järele.
- 2013. aasta oktoobris jõudsid lõpule läbirääkimised Euroopa Investeeringupangaga uue pikaajalise laenu võtmiseks, et finantseerida Elektrilevi investeeringuid, ning sõlmiti laenuleping summas 100 mln eurot. Laen on hetkel kasutusse võtmata.

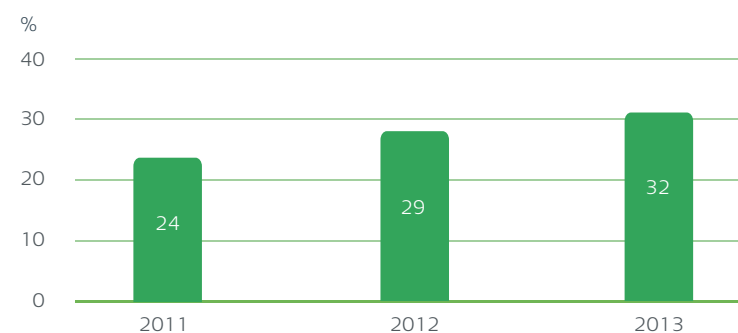
Kontserni võlakohustuste kaalutud keskmine intressimäär oli 31. detsembri seisuga 3,86% (31. detsembri 2012 seisuga 4,12%). Seejuures oli fikseeritud intressimääraga võlakohustuste kaalutud keskmine intressimäär 4,06% ning ujuva intressimääraga võlakohustuste intressimäär 0,97% (sh baasintress). Fikseeritud intressimääraga võlakohustused moodustasid 31. detsembri 2013 seisuga 94% kõigist võlakohustustest. Kõik võlakohustused on nomineeritud euros. Eesti Energia omakapitali maht oli 31. detsembri 2013 seisuga 1 548 mln eurot. Eesti Energia aktsiate 100% omanik on Eesti Vabariik.

Kontserni netovõlg⁶ oli 31. detsembri 2013 seisuga 744,3 mln eurot, olles aasta arvestuses kasvanud 163,4 mln euro võrra. Netovõla ja kulumieelse ärikasumi suhe oli 31. detsembri 2013 seisuga tasemel 2,4 (2,1 31. detsembril

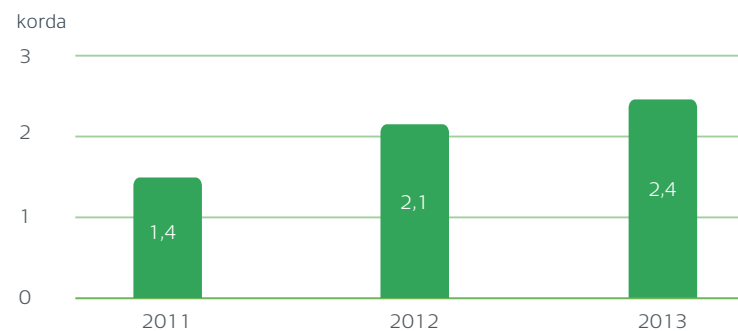
2012). Netovõla ja omakapitali suhe ulatus 31. detsembri 2013 seisuga 48%-ni, kasvades 2013. aasta jooksul 6,9 protsendipunkti võrra. Eesti Energia on laenulepingutega võtnud kohustuse mitte ületada teatud finantssuhtarvude piirmääri. 31. detsember 2013 seisuga olid kontserni finantsnäitajad nende piirmääradega kooskõlas.

2013. aastal maksis Eesti Energia Eesti riigile dividende summas 55,2 mln eurot. 2014. aastal oodatakse Eesti Energialt dividende summas 113,6 mln eurot.

Finantsvõimendus

Netovõlg / EBITDA

⁶ Netovõlg – võlakohustused (amortiseeritud) miinus raha ja raha ekvivalendid (sh deposiidid tähtajaga üle 3 kuu), fondiosakud ja intressivõlakirjad.

Investeeringud

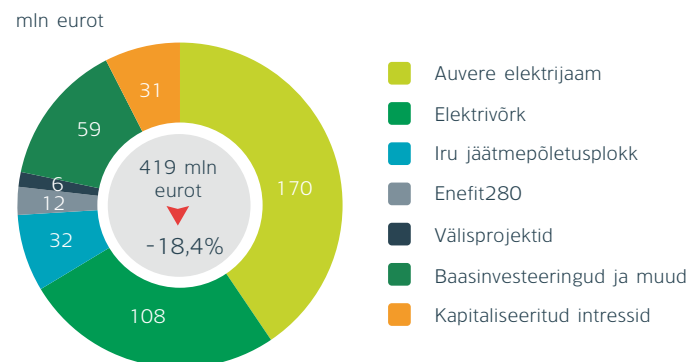
Kontsern investeeris 2013. aastal 418,9 miljonit eurot (-18,4%, -94,6 mln eurot). Peamised investeerimisobjektid olid uus 300 MW elektrijaam Auveres ja projektid võrguteenuse kvaliteedi parandamiseks. Auvere elektrijaama ehitus ja välisprojektide eelarendused jätkuvad ka järgnevatel aastatel.

300 MW keevkihttehnoloogial põhineva elektrijaama ehitus

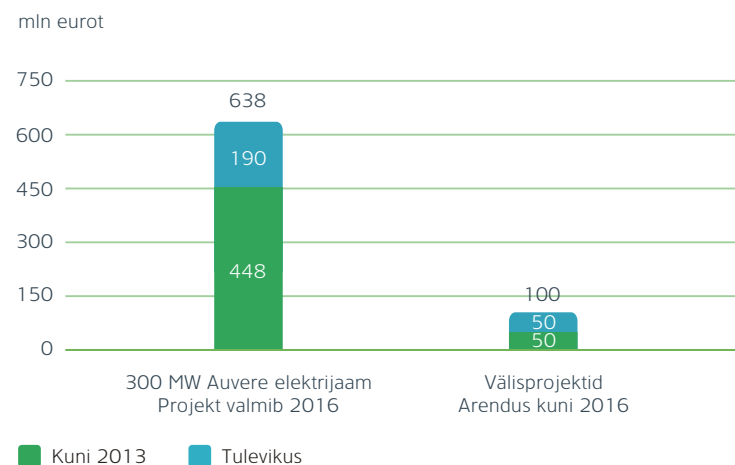
Eesti Energia alustas 2011. aasta suvel uue nüüdisaegsel keevkihttehnoloogial (CFB) töötava elektrijaama rajamist Auverre. Uus elektrijaam, mis peaks valmima 2016. aastal, võimaldab lisaks põlevkivile kasutada kuni 50% ulatuses biokütuseid ning aitab viia jaama heitmed tänapäevase gaasijaama tasemele. Auvere elektrijaama maksimaalne aastane netotoodang on 2192 GWh. Auvere elektrijaama ehituse finantseerimiseks andis Euroopa Komisjon Eestile loa eraldada Eesti Energiale aastateks 2013–2020 kokku 18 miljonit tonni tasuta CO₂ kvooti.

2013. aastal jätkati elektrijaama ehituseks vajalike seadmete transportimist ja paigaldamist töömaale. Paralleelselt jätkusid ehitustööd katlahoones, turbiinihoones, jahutusvee pumbajaamas, administratiivhoones, vee ettevalmistushoones ja teistes väiksemates hoonetes. Töömaale saabunud suurimad seadmed olid generaatori rootor ja aurutrummel. Paigaldati ka staator ja turbiini kõrgrõhuosa.

Investeeringute jagunemine projektide lõikes

Suuremad pooleliolevad investeerimisprojektid

Võrguteenuse kvaliteedi parandamine

Võrguteenuse kvaliteedi parandamiseks investeerisime 2013. aastal 108 miljonit eurot. Kokku renoveeriti ja ehitati 679 alajaama ning 1826 kilomeetrit maa- ja õhukaabelliini.

Aastatel 2012–2016 paigaldab Elektrilevi kõigile tarbimiskohtadele üle Eesti kaugloetavad arvestid. Alates projekti algusest on Elektrilevi koos koostööpartneritega paigaldanud oma klientidele 167 000 uut tunnipõhist kaugloetavat arvestit. Nelja aasta jooksul vahetatakse välja ligi 620 000 arvestit.

Iru jäätmeenergiaploki rajamine

Juunis avati Eesti Energia Iru elektrijaama jäätmeenergiaplokk, mis kasutab kütusena segaolmejäätmeid. Iru jäätmeenergiaplokk on Eesti jaoks uus lahendus energia tootmises ja prügikäitluses. Tegemist on olulise keskkonnaprojektiga, mille valmimisega lõppes Eestis suuremahuline segaolmejäätmete ladestamine prügilattesse. 105 miljonit eurot maksnud jäätmeenergiaplokk toodab peale elektri ka soojust Tallinna ja Maardu elanikele.

Jäätmeplokis kasutuses olev tehnoloogia sobib mitmesugust liiki jäätmete põletamiseks ega vaja segaolmejäätmete põletamiseelset sorteerimist, purustamist või sõelumist. Täisvõimsusel töötades taaskasutab Iru jäätmeplokk tunnis keskmiselt 27,5 tonni segaolmejäätmeid. Selline kogus jäätmeid tekib aastaga ligikaudu 70s Eesti kodus. Jäätmeplokki külastab keskmiselt 80 prügiautot päevas. Jäätmete tarnelepingutega on täielikult kaetud esimesel kahel tööaastal vajamineva prügi kogus ning suures mahus on kaetud kogused ka edasisteks tööaastateks. Elektri ja soojuste muundamine Iruks ligi 85% jäätmetes sisalduvast

energiast. Jaama soojustootmise võimsus on 50 MW ning elektritootmise võimsus 17 MW.

Väavlipuhastusseadmete paigaldamine Narva elektrijaamadesse

Väavliheitmete vähendamiseks paigaldasime neljale Eesti elektrijaama energiaplokile väavlipuhastusseadmed. Nimeetatud plokkide netovõimsus peale seadmete paigaldamist on 674 MW ning aastane tootmisvõimsus 4,9 TWh. 2009. aasta kevadel alustatud projektiga võtsime endale kohustuse vähendada Narva elektrijaamade väavliheitmed 2012. majandusaastaks 2,5 korda, säilitades tootmisvõimsuse endisel tasemel. Sama projekti raames paigaldasime lubja doseerimise süsteemid, et saavutada nõutud suitsugaaside puhastustase sõltumata põletatava põlevkivi kvaliteedist. Lubjasüsteemid valmisid 2013. aasta esimeses kvartalis ja samas viidi läbi ka vastuvõtu- ja käidukatsetused. Täna on kõik lubja doseerimise süsteemid igapäevaselt töösse pandud.

Jordaania elektri- ja õlitootmise eelarendused

Jordaania elektri- ja õlitootmise arendusprojektidest kuulub Eesti Energiale 65%. Projektide partnerid on 30% osalusega YTL Power International Berhad ning 5% osalusega Jordaania partner Near East Investment.

2013. aastal selgusid 2012. aastal väljakuulutatud Jordaania elektrijaama ehitushanke tulemused: laekus kuus pakkumist rahvusvaheliselt tunnustatud ettevõtjatelt. Läbi viidi Jordaania elektrijaama ehitushankele laekunud pakkumiste tehniline, õiguslik ja kommertsanalüüs, mille

põhjal valiti välja kaks pakkujat. Aasta lõpus sõlmiti eelkokkulepped elektriijaama ehitaja ja rahastajatega.

Põlevkivielektriijaama ehitus- ja projekteerimishanke võitis Guangdong Power Engineering Corporation (GPEC), mis kuulub Hiina riigiettevõttele China Energy Engineering Group. GPECi pakkumise kohaselt projekteerib elektriijaama rahvusvaheline inseneribüroo WorleyParsons, katlad ehitab maailma juhtiv katlaprojekteeija ja -tootja Foster Wheeler ning turbiini tarnib Siemens. Elektriijaama ehitamise finantseerimiseks sõlmiti eelkokkulepped kahe Hiina suurpangaga – Bank of China ja Industrial Commercial Bank of China. Ligi 1,4 miljardi dollari suurust laenulepingut garanteerib Hiina ekspordikrediidiagentuur Sinosure.

2013. aastal sai Jordaania keskkonnaministeriumi heakskiidu elektriiprojekti keskkonnamõtjude hinnang ning Jordaania valitsus kiitis heaks elektriiprojekti teostamiseks vajaliku keskkonnaregulatsiooni. Lõpule viidi täiendavad geoloogilised uuringud kavandatavas kaevandusalas. Jordaania esimese põlevkivielektriijaama netovõimsuseks on planeeritud 460 MW ning selle valmimine on kavandatud 2017. aastasse.

Jordaania õliprojekti eelarendus kestab eeldatavalt 2016. aastani. Eelarenduse jooksul arendab Eesti Energia osa Attarat Um Ghudrani nimelisest maardlast. Uuringuplokk sisaldab hinnanguliselt 3,5 miljardit tonni⁷ põlevkivi, millest 0,9 miljardit tonni on kinnitatud kõrge usaldusväärsusega

varu elektriiprojekti elluviimiseks. 2013. aasta III kvartalis jõuti lõpule täiendavate geoloogiauuringutega ning täpsustati tehnilisi lisauuringuid, et kohendada Enefit-tehnoloogiat Jordaania põlevkivile sobivamaks.

Ameerika õlitootmise eelarendus

2011. aasta märtsis omandas Eesti Energia Ameerika Ühendriikides Utah' osariigis põlevkivivaru hinnangulise suurusega 6,6 miljardit tonni⁸. Utah's tegutseme Enefit American Oil (EAO) nime all. Plaanime meile kuuluvate põlevkivivarude baasil välja arendada põlevkivist vedelkütuseid tootva tööstuse võimsusega 50 000 barrelit põlevkiviõli päevas.

2013. aastal jätkus koos kohaliku maakorralduse ametiga keskkonnamõtjude hindamine, mille raames toimusid juulis avalikud arutelud Salt Lake Citys ja Vernalis, Utah's. Septembris avaldati keskkonnamõtjude hindamise vahearuane. Kuigi arendustegevuse esimene etapp toimub Enefiti omandis oleval territooriumil, hakkab arenduseks vajalik taristu läbima riigile kuuluvat territooriumi, mistõttu on vajalik keskkonnamõtjude analüüs ja kooskõlastamine kohalike ametkondadega.

2013. aasta kolmandas kvartalis alustati Frankfurti uurimiskeskuses Utah' põlevkivi testimist. Valminud on projekti teostatavuse ja kulude tundlikkuse analüüs (sh kaevandamine, ehitamine ja taristu rajamine). Lõpule

⁷ Kõrge usaldusväärsusega varu 0,9 miljardit tonni (see on osa uuritud geoloogilisest varust, millele määramisel on arvesse võetud teadaolevad tehnilised, keskkonnakaitse- ja sotsiaal-majanduslikud piirangud), prognoosvaru 2,6 miljardit tonni (geoloogilise uuringu tulemusel määratud kõrge majandusliku potentsiaaliga põlevkivi kogus maapõues, mille puhul ei ole arvesse võetud võimalikke kasutuspiiranguid).

⁸ Kõrge usaldusväärsus 3,7 miljardit tonni, usaldusväärne 2,5 miljardit tonni, prognoos 0,4 miljardit tonni.

jõudis poolteist aastat kestnud meteoroloogia ja õhu puhtuse lähteandmete kogumine, mis on eelduseks õhusaaste lubade taotlemisele. Lisaks sellele on kokku kogutud esialgsed andmed bioloogiliste ja paleontoloogiliste ressursside kohta ning jätkub põhja- ja pinnavee proovide võtmine.

2014. aasta väljavaade

2014. aastal eeldame, et kontserni tulud ja kulumieelne ärikasum jäävad samale tasemele kui 2013. aastal.

2014. aastal eeldame, et kontserni tulud ja kulumieelne ärikasum jäävad samale tasemele kui 2013. aastal.

Toodetava elektrienergia mahtu kasvavad täisvõimsusel töötav Iru jäätmepõletusplokk ning Narva ja Paldiski tuulepargid. Eeldame elektrienergia jaemüügi mahu vähenemist, mis on tingitud müügikoguste vähenemisest jaeklientidele Lätis ja Leedus.

Põlevkiviõli müügikogus 2014. aastal eeldatavalt kasvab. Kasv tuleneb eelkõige suurematest tootmismahitudest, mis on seotud uue õlithase käivitumisega ja 2013. aastal Enefit140s tehtud kapitaalremondiga, mis vähendas 2013. aasta toodangumahtu. Lisaks oleme olemasolevas õlithases vaadanud üle ja muutnud efektiivsemaks tootmisprotsessi.

Elektrilevi edastatava elektrienergia maht võrreldes 2013. aastaga eeldatavalt kasvab. Elektrilevi teenuste müügimahtu mõjutab eelkõige majanduskasv. Elektrivõrgu kaod jäävad 2014. aastal eeldatavalt 2013. aasta tasemele.

Oluliseks muutuvkulude kasvu põhjustajaks on keskkonnamaksude suurenemine, mis omakorda tuleneb kõrgemast loodusvarade kasutusmaksust kaevandustes. Kasvavad ka kulud jäätmete ladestamisele Narva elektrijaamades. Püsikulud jäävad 2014. aastal eeldatavalt samale tasemele 2012. aastaga. Püsikulude kontrolli all hoidmine on Eesti Energia üks olulisi eesmärke.

Seoses väiksemate investeeringumahtudega 2014. aastal väheneb investeerimise rahavoog. Eeldame 2014. aastal suuremat dividendide väljamakset omanikule summas 113,6 mln eurot millega kaasneb tulumaksuna riigile 30 mln eurot. Rahavajadust finantseerime laenukapitaliga ja omavahenditest. Emiteerisime jaanuaris 2014 võlakirju 100 mln euro nominaalväärtuses.

Investeeringud

2014. aastal Eesti Energia otsustatud investeeringute maht väheneb ja ulatub eeldatavalt 319 mln euroni. Peamiseks investeeringuteks lisaks baasinvesteeringutele on ehitatav Auvere 300 MW elektrijaam ja kaugloetavate arvestite paigaldamine. Samuti jätkuvad investeeringud keskkonnamõju vähendamiseks Narva elektrijaamades. Viimased investeeringud on plaanis Enefit280 õlithase täiendamiseks ja Paide koostootmisjaamas.

Suletud positsioonid

Kontserni tulud elektri ja vedelkütuste müügist sõltuvad olulisel osal globaalsetel ja regionaalsetel turgudel valitsevatest toorainehindadest. Peamist mõju kontserni majandustulemustele avaldavad elektri hind Nord Pooli kauplemisüsteemis, Nord Pooli Soome ja Eesti

hinnapiirkondade hinnaerinevus võrreldes süsteemihinnaga ning põlevkiviõli referentstooteks oleva 1% väävlisisaldusega kütteõli hind maailmaturul.

Erisusena on Eesti saanud Euroopa Komisjonilt õiguse jaotada tasuta kvooti olemasolevatele tootjatele keskkonnasõbralikumate tootmisinvesteeringute tegemiseks. Eesti Energia ehitatav uus 300 MW elektrijaam Auveres võib selle meetme raames saada kuni 18 mln tonni CO₂ kvooti perioodil 2013–2020. Saadava kvoodi võtab Eesti Energia oma CO₂ portfelli koostamisel arvesse.

Kontsern on müünud 2014. aastasse ette 10,5 TWh elektrienergiat (keskmise hinnaga 43,7 €/MWh) ja 171 000 tonni vedelkütuseid (keskmise hinnaga 472 €/t).

2015. aastasse on müüdud ette 5,4 TWh elektrienergiat (keskmise hinnaga 40,1 €/MWh) ja 180 000 tonni vedelkütuseid (keskmise hinnaga 428 €/t).

Kontserni CO₂ positsioon (nii ostetud kui tasuta saadud kvoodid) 2014. aastaks on 27,6 mln tonni (keskmise hinnaga 4,8 €/t) ja 2015. aastaks 8,7 mln tonni (keskmise hinnaga 2,3 €/t).

Keskkond

Põlevkivitööstust on Eestis arendatud juba ligi sajandi. Aja jooksul on arenenud ka oskus tulla toime põlevkivitööstuse keskkonnamõjudega. Tehnoloogia areng on võimaldanud ja võimaldab keskkonnamõjusid vähendada toodangumahtu muutmata või seda isegi suurendades. 2013. aastal oli Eesti Energia üks esmätähtsaid tegevusi vähendada keskkonnamõjusid ja tõsta samal ajal tootmise efektiivsust.

Keskkonnamõjusid ennetavad investeeringud keskkonnakaitsesse

2013. aastal jätkasime SO₂ emissioonide taseme hoidmist võimalikult madalal. Emissioone aitasid vähendada neljale Narva elektrijaamade energiaplokile paigaldatud deSOx ehk väävlipüüdmise seadmed ja teistesse energiaplokkidesse täiendava kaltsiumiallikana killustiku ja aheraine lisamine. Lämmastikuheitmete vähendamiseks paigaldasime ühele deSOx-seadmetega energiaploki katlale ka lämmastikuheitmeid vähendavad deNOx-seadmed. Uuen-duse tulemusel vähenesid NOx ehk lämmastikuheitmed sellest katlast ligi kaks korda.

Efektiivsust suurendasime ka parema ressursikasutuse kaudu. Jätkasime põlevkivituha kasutusvõimaluste arendustöid. Põlevkiviressursi tõhusamaks kasutamiseks võtsime

tavapärase kaubapõlevkivi kõrval kütusena kasutusele seni jäätmena või kõrvalproduktina käsitletud aheraine ning madalalorsusega põlevkivi. Keskkonnamõjusid on märgatavalt vähendanud ka kütusteportfelli mitmekesistamine. Uue Auvere energiaploki ehitusega investeerime ühteaegu nii uude kui ka senisest puhtamasse, efektiivsemasse ja

Efektiivsust suurendasime parema ressursikasutuse kaudu. Jätkasime põlevkivituha kasutusvõimaluste arendustöid.

väiksemate eriheitmetega tootmisvõimsusesse. Keevkiht-tehnoloogia annab lisaks väiksematele keskkonnaheitmetele ka suure paindlikkuse kasutatavate kütuste valikul, võimaldades kombineerida näiteks põlevkivi ja biomassi või muid kütuseid.

Taastuenergia puhul olid tähelepanu all nii Eestis tuttav tuuleenergia kui ka siinsel energiamaastikul päris uus meetod – energia tootmine jäätmetest. 2013. aastal avati mitmeaastase töö tulemusel tuulepargid Paldiskis ja Narvas, kusjuures Narva tuulepark rajati endisele Balti elektriijaama tuhaväljale. Sel aastal valminud uus energiablokk Iru elektri-

Taastuenergia puhul olid tähelepanu all nii Eestis tuttav tuuleenergia kui ka siinsel energiamaastikul päris uus meetod – energia tootmine jäätmetest.

ijaamas kasutab elektri ja soojuse tootmiseks segaolmejäätmed. Tänu uuele kütusele kasvas Iru elektriijaama elektri- ja soojusenergiatoodang ning seeläbi ka konkurentsivõime. Energia tootmiseks põletati Irus 2013. aastal üle 180 000 tonni prügi.

Valmimas on Paide koostootmisjaam

Eesti Energia väikekoostootmise valdkonnas oli 2013. aastal oluline sündmus Paidesse rajatava koostootmisjaama ehituse jõudmine lõppjärku. Aasta lõpus alustasime seadmete käivitamisega ja Paide linn hakkas saama soojust osaliselt juba uuest jaamast. Põhikütusena biomassi

kasutava koostootmisjaama elektriline võimsus on 2 MW ja soojuslik võimsus 8 MW. Arvestades kohalikku soojatarbimist, on sellise võimsusega koostootmisjaam optimaalne ja parim lahendus. Pärast koostootmisjaama tööle rakendamist jäävad senised Paides olevad katlamajad reservi ja tipukoormuse katmiseks.

Kaevandusalade korrastamine

Karjäärilade loodus- ja elukeskkonnale väärikalt tagastamiseks korrastatakse need kas metsastamise, põllumaaks muutmise või alale uue kasutusotstarbe loomise kaudu. Enim on karjääride rekultiveerimisel kasutatud metsastamist. Mulda pannakse peamiselt mäнди ja kaske, aga ka leppa ja haaba. Kaevandatud ala korrastatakse jooksvalt ja karjäärides kasvab seega nii 5- kui ka 50-aastane mets. 2013. aastal istutati endistele kaevandusaladele 251 ha metsa, kokku oleme alates 1960. aastatest istutanud pidevate korrastustööde raames metsa hinnanguliselt 13 000 hektarile.

2013. aastal avanes võimalus Aidu suletud põlevkivikarjääri korrastamise käigus luua kohaliku piirkonna jaoks päris uut väärtust. Oma erilise maastiku tõttu on koostöös kohaliku omavalitsusega kavandatud sinna uus ja perspektiivikas kasutus: 2020. aastal avatav rahvusvaheline veespordikeskus. 2013. aastal rajasime Aidusse 2,3 km pikkuse, 162 m

Aidu suletud põlevkivikarjääri uus ja perspektiivikas kasutus: 2020. aastal avatav rahvusvaheline veespordikeskus.

laiuse ning 3,5 meetri sügavuse sõudekanali, mis on tulevase keskuse esimene valminud osa. Kokku on endisel karjäärialal 30 km ulatuses piklikke tehisjärvi, mille vahele on metsasülemitega jagunenud enam kui 40 aasta jooksul istutatud 4 miljonit puud. Nii nagu teisedki endised korastatud karjäärialad, on ka Aidu muutumas kohalike seas järjest populaarsemaks kalastamise ja jahipidamise paigaks.

Keskkonnamõtjude uurimine ja hindamine

2013. aastal võtsime sihikule keskkonnamõtjude hindamise tõhustamise. Kui seni on uuritud mitmeid konkreetseid ühest saasteallikast tulenevaid heitmeid ja nende lokaalset mõju ümbritsevale looduskeskkonnale, siis 2013. aastal alustasime koostöös teiste põlevkivitööstuse ettevõtetega kogu põlevkivitööstuse keskkonnamõtjude kaardistamise ja hindamise protsessi. Esimese sammuna tellisime uuringu,

2013. aastal alustasime koostöös teiste põlevkivitööstuse ettevõtetega kogu põlevkivitööstuse keskkonnamõtjude kaardistamise ja hindamise protsessi.

et välja selgitada, millised on põlevkivi kaevandamisega kaasnevad keskkonnamõtjud tänapäeval kasutatavate tehnoloogiate puhul. Põlevkivitööstus on võrreldes eelmise sajandiga teinud läbi suure arengu üha tõhusama ja keskkonnasäästlikuma tootmise poole. Praegu võime öelda, et Eesti Energia põlevkivitööstus on suure töö ja mahukate investeeringute tulemusel puhtam kui kunagi varem. Järgmisel aastal jätkame kindlasti põlevkivitööstuse mõju hindamist keskkonnale.

Tähtsamad keskkonnanäitajad

Toodang

	2013	2012
Elektrienergia (GWh)	10 560	9 378
Soojusenergia (GWh)	1 242	1 137
Vedelkütused (tuh t)	214	209
Generaatorgaas (mln m ³)	62	65

Kasutatud ressursid

	2013	2012
Kaubapõlevkivi (mln t)	17,2	14,8
Maagaas (mln m ³)	47,3	59,4
Biokütused (mln t)	0,1	0,5
Segaolmejäätmed (tuh t)	184,2	-
Jahutusvesi (mln m ³)	1 487,6	1 307,2
Pumbatud kaevandusvesi (mln m ³)	138,1	203,0
sh vesi karjääridest (mln m ³)	61,6	112,2
sh vesi allmaa-kaevandustest (mln m ³)	76,5	90,8

Õhuheitmed

	2013	2012
SO ₂ (tuh t)	21,9	23,2
sh Narva elektrijaamadest (tuh t)	21,1	23,1
NO _x (tuh t)	8,8	9,9
Lendtuhk (tuh t)	9,1	6,5
CO ₂ (mln t)	13,4	11,0

Tahked jäätmed

	2013	2012
Põlevkivituhk (mln t)	8,1	6,9
sh taaskasutatud (mln t)	0,1	0,1
Aheraine (mln t)	5,6	8,1
sh taaskasutatud (mln t)	3,7	7,6

Heitmed vette

	2013	2012
Hõljum (tuh t)	0,8	1,1
Sulfaadid (tuh t)	64,8	76,0

Tasutud keskkonnatasud

	2013	2012
Ressursitasud (mln eurot)	28,3	30,4
Saastetasud (mln eurot)	24,5	17,8

Jaotusvõrguettevõtte haldab elektrivõrku, mis toob elektri põhivõrgust tarbijateni.

Elektrilevi haldab kokku ligikaudu 61 000 kilomeetrit elektriliine ja enam kui 22 000 alajaama.

Ettevõtte võrgupiirkonda ei kuulu suurematest aladest vaid Läänemaa, Viimsi ning Narva ja selle ümbrus, kus elektrit transportivad teised võrguettevõtjad.

Ühingu- ja riskijuhtimine

Eesti Energia kõik aktsiad kuuluvad Eesti Vabariigile. Tulenevalt omandistruktuurist ja asjaolust, et Eesti Energia võlakirjad on noteeritud Londoni Börsil, juhindume valitsemise korraldamisel järgmistest põhimõtete kogumitest ja seadustest:

- Ühendkuningriigi Finantsaruandluse Nõukogu (Financial Reporting Council) põhimõtete kogum The Combined Code on Corporate Governance,
- Baltikumi Ühingujuhtimise Instituudi poolt välja töötatud Baltic Guidance on the Governance of Government-owned Enterprises põhimõtteid ulatuses, mis käsitleb ootusi tegevjuhtkonnale ning aruandlusele ja auditeerimisele,
- riigivaraseadus,
- äriseadustik,
- Eesti Energia põhikiri.

Eesti Energia valitsemise paremaks korraldamiseks oleme välja töötanud ühingujuhtimise mudeli, mille kohaselt on läbipaistva ja usaldusväärse valitsemise tagamiseks rakendatud järgmised üksteisega seotud komponendid:

1. ühene juhtimisstruktuur ning arusaam meie volitustest
2. kindlad ja teadvustatud juhtimispõhimõtted
3. kokkulepitud aruandluspõhimõtted
4. toimiv järelevalve
5. teadvustatud riskijuhtimine

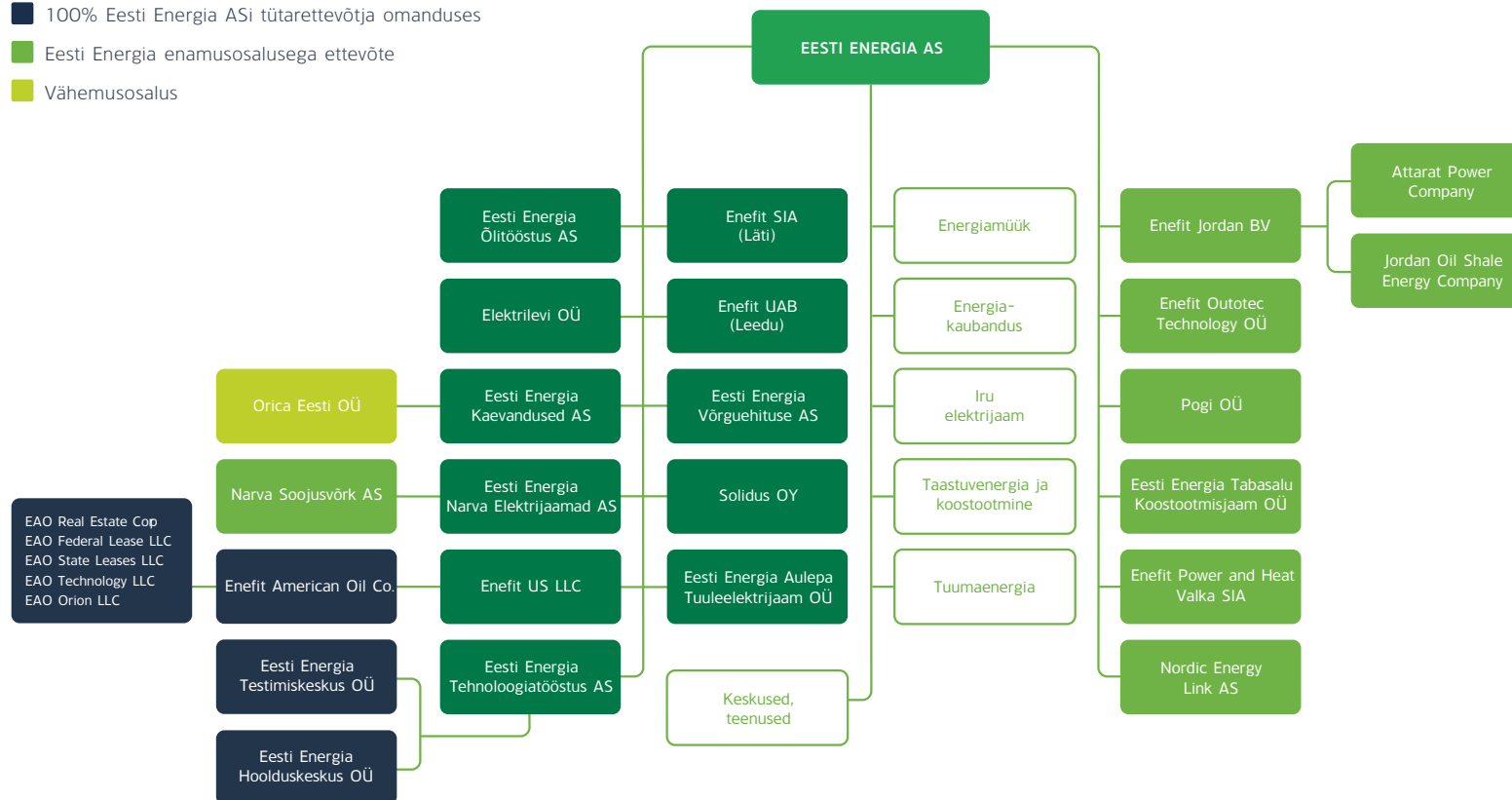
Organisatsiooni struktuur

Meile on oluline pidada Eesti Energia organisatsiooni struktuur lihtsana ning juhtimisel lähtuda eelkõige kontserni eesmärkidest ja vajadustest. Kontserni võimalikult tõhusa juhtimise eesmärgil eristame juhtimisstruktuuri ja juriidilist struktuuri. Eesti Energia juhtimisorganid on üldkoosolek, nõukogu, juhatus ja auditikomitee. Üldkoosolek on ettevõtte kõrgeim juhtimisorgan, kes määrab ametisse ettevõtte nõukogu. Nõukogu määrab ametisse ettevõtte juhatuse ning teostab juhatuse tegevuse üle järelevalvet. Nõukogule annab järelevalveküsimustes nõu auditikomitee.

Juriidiline struktuur

- 100% Eesti Energia ASi omanduses
- Eesti Energia allüksused
- 100% Eesti Energia ASi tütarettevõtja omanduses
- Eesti Energia enamusosalusega ettevõtte
- Vähemusosalus

Üldkoosolek

Aktsionäride üldkoosolek on Eesti Energia kõrgeim juhtimisorgan, kes muu hulgas otsustab uute ettevõtete asutamise ja omandamise, olemasolevate ettevõtete likvideerimise, nõukogu liikmete ametisse määramise ja tagasikutsumise, olulised investeeringud, audiitori määramise ja majandusaasta tulemuste kinnitamise. Üldkoosolek, kus kinnitatakse majandusaasta aruanne, toimub vähemalt üks kord aastas, hiljemalt neli kuud pärast majandusaasta lõppu.

Eesti Energia kõik aktsiad kuuluvad Eesti Vabariigile. Ainaaktsionäri õigusi teostas kuni 2013. aasta märtsini Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. Valitsuse otsusega määrati märtsis 2013 Eesti Energia valitsejaks Rahandusministeerium, mida esindab aktsionäride üldkoosolekul rahandusminister.

Nõukogu

Eesti Energia nõukogu koosneb kaheksast liikmest, kellest pooled on määranud ametisse ainaaktsionäri otsusega majandus- ja kommunikatsiooniminister ning ülejäänud neli liiget rahandusminister.

Nõukogu peamised ülesanded on:

- üldkoosolekul vastu võetud strateegia esindamine;
- kontserni olulisemate strateegiliste ja taktikaliste otsuste kinnitamine ning kontserni juhatuse tegevuse kontrollimine.

Nõukogu tööd korraldab nõukogu esimees. Nõukogu liikmetele seatavad nõuded ja ootused on sätestatud riigivaraaduses. Eesti Energia nõukogu juhindub oma tegevuses nõukogu töökorrast, põhikirjast, üldkoosoleku suunistest ja

riigivaraadusest. 2013. aastal vahetus nõukogus üks liige. Märtsis kutsuti nõukogust tagasi senine nõukogu liige Rein Kilk ja tema asemele määrati uueks liikmeks Olari Taal.

nõukogu esimees

Ametisse määramise aeg
30. mai 2007

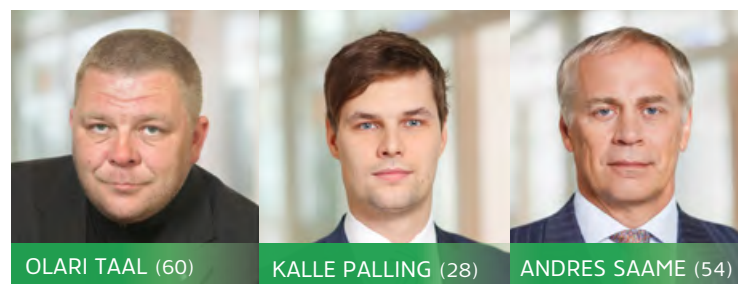
Volituste kehtivuse tähtaeg
28. mai 2016

nõukogu liige

nõukogu liige
16. mai 2005
19. mai 2014

nõukogu liige

nõukogu liige
21. september 2011
20. september 2014

nõukogu liige

nõukogu liige
24. aprill 2013
24. aprill 2016

nõukogu liige

nõukogu liige
26. november 2009
26. november 2015

nõukogu liige

nõukogu liige
1. juuli 2011
30. juuni 2014

nõukogu liige

nõukogu liige
1. juuli 2011
30. juuni 2014

nõukogu liige

nõukogu liige
17. märts 1998
20. september 2015

nõukogu liige

nõukogu liige
30. mai 2007
24. aprill 2013

Nõukogu koosolekud toimuvad üldjuhul üks kord kuus, v.a suvekuudel. 2013. majandusaastal pidas nõukogu 10 koosolekut.

Nõukogu liikmete osalemine koosolekutel ja neile makstud koondtasud:

Nimi	Koosolekutel osalemine	Tasu kokku 2013 (€)	Tasu kokku 2012 (€)	Muutus
Jüri Käo	10	5 675	5 808	-2%
Meelis Atonen	10	4 257	3 991	7%
Kalle Palling	10	4 257	4 257	0%
Toomas Tauts	10	4 257	3 547	20%
Andres Saame	10	4 257	3 991	7%
Märt Vooglaid	8	3 547	3 547	0%
Olari Taal	7	3 192	-	
Rein Kilik	2	709	4 257	-83%
Toomas Luman	1	1 064	2 128	-50%

Nõukogu tööd korraldab advokaadibüroo Raidla Lejins & Norcoux vandeadvokaat Sven Papp. Eesti Energia nõukogu liikmete tasustamise põhimõtteid reguleerib riigivaraseadus, mille kohaselt otsustab makstava tasu suuruse ja maksmise korra ainuaktsionär või ainuosanik. Rahandusministri määrusega on kindlaks määratud nõukogu liikmetele makstava tasu piirmäärad. Lisanduda võib täiendav tasu nõukogu organi (nt auditikomitee) tegevuses osalemise eest. Lahkumishüvitist ja muid täiendavaid tasusid (v.a nimetatud tasu nõukogu organi tegevuses osalemise eest) nõukogu liikmetele ei maksta.

Tütarettevõtjate nõukogud

Eesti Energia tütarettevõtjate nõukogude volitused ja vastutus tulenevad nende põhikirjast. Nõukogud on üldjuhul

moodustatud Eesti Energia juhatuse liikmetest. Eranditeks on järgmised tütar- ja sidusettevõtted:

- Enefit American Oil (Sandor Liive, Rikki Lauren Hrenko, Margus Kaasik, Stuart Rose, Michael Polt),
- Enefit Jordan B.V. (Sandor Liive, Margus Kaasik, Andres Anijalg, Swee Huat Chan, Seok Yeoh Hong, Mohammad Maaitah),
- Enefit Outotec Technology OÜ (Sandor Liive, Margus Kaasik, Indrek Aarna, Peter Weber, Andreas Orth, Mathias Noll),
- Narva Soojusvõrk AS (Tõnu Aas, Valeri Trubin, Vladimir Šiškov, Vladimir Kalatšov, Aleksei Mägi).

Tütarettevõtjate nõukogude koosolekud toimuvad vastavalt vajadusele, nende kokkukutsumisel juhendatakse kontserni sisereeglitest, tütarettevõtja põhikirjast, õigusaktidest ning kaasosanikega sõlmitud kokkulepetest.

Juhatus

Tegevjuhtimise eest vastutab Eesti Energia ASi juhatus. Juhatusse kuulub neli liiget, kelle valib nõukogu. Juhatuse esimees, kellel on ka tegevjuhi ülesanded, määratakse eraldi. 2013. aastal juhatuse koosseisus muudatusi ei toimunud.

Juhatus koosolekud toimuvad üldjuhul üks kord nädalas. Vajadusel korraldatakse ka elektroonilist hääletamist. 2013. majandusaastal toimus 51 koosolekut, neist 2 toimusid elektrooniliselt.

Eesti Energia juhatuse tasustamise põhimõtteid reguleerib riigivaraseadus, mille kohaselt otsustab tasu nõukogu. Juhatuse liikme tasu makstakse juhatuse liikme kohustuste

täitmise eest. Tasu on fikseeritud juhatuse liikmega sõlmitud lepingus ja seda saab muuta ainult poolte kokkuleppel. Lähtudes riigivaraseaduse piirangutest ja kontserni tulemustest makstakse juhatuse liikmele ka tulemustasu, mille suurus ei tohi kokku ületada juhatuse liikme neljakordset keskmist kuutasu eelmisel majandusaastal. Täiendava tasu määramine peab olema põhjendatud ja arvestama kontserni eesmärkide täitmist, loodud lisandväärtust ja turupositsiooni. Lahkumishüvitist võib maksta üksnes juhul, kui nõukogu kutsub juhatuse liikme tagasi oma algatusel enne tema volituste tähtaja möödumist ning selle suurus ei või ületada juhatuse liikme kolme kuu tasu.

JUHATUSE LIIKMED:

SANDOR LIIVE (43)

juhatuse esimees

Ametisse määramise aeg:

1. detsember 2005
(juhatuse liige alates 31. märtsist 1998)

Volituste kehtivuse tähtaeg:

30. november 2014

TEENISTUSKÄIK:

- 1998–2005 Eesti Energia finantsdirektor
- 1995–1998 Tallinna Sadama finantsdirektor ja finantsosakonna juhataja

HARIDUS:

- Tallinna Tehnikaülikooli majandusteaduskonna majandusarvestuse akadeemiline õppesuund
- Stanford Graduate School of Business (The Effective Use of Power, 2012)
- IMD, Lausanne, Switzerland (2012, 2004)
- INSEAD (Advanced Management Program, 2007)

MARGUS KAASIK (40)

juhatuse liige, finantsdirektor

1. detsember 2005
30. november 2014

TEENISTUSKÄIK:

- 2001–2005 kontserni juhtimisarvestuse osakonna juhataja
- 2000–2001 Jaotusvõrgu finantsjuht
- 1994–1999 Koger & Sumberg Grupi finantsjuht

HARIDUS:

- Tallinna Tehnikaülikooli majandusteaduskonna ärikorralduse diplom
- Tallinna Tehnikaülikooli majandusteaduskonna teadusmagistri kraad

MARGUS RINK (41)

juhatuse liige

14. aprill 2008
13. aprill 2016

TEENISTUSKÄIK:

- 1996–2008 Hansapank, eri ametikohad, sh personaal-panganduse ja jaepanganduse juht

HARIDUS:

- Tartu Ülikooli majandusteaduskonna majandusarvestuse ja -analüüsi diplom
- Tartu Ülikooli majandusteaduskonna ärijuhtimise magistrikraad
- INSEAD (International Executive Programme, 2005)
- Oxford Said Business School (Advanced Management and Leadership Programme, 2012)

RAINE PAJO (37)

juhatuse liige

1. detsember 2006
30. november 2014

TEENISTUSKÄIK:

- 2000–2006 Põhivõrk, eri ametikohad, sh juhatuse liige, arendusosakonna juhataja ning arenduse ja käidu valdkonna juht
- 1999–2000 Soome põhi-võrgu ettevõtte Fingrid

HARIDUS:

- Tallinna Tehnikaülikooli energeetika teaduskonna elektroenergeetika inseneri diplom
- Tallinna Tehnikaülikooli tehnika-teaduste magistri- ja doktorikraad
- Tallinna Tehnikaülikooli majandusteaduskonna ärijuhtimise magistrikraad

Juhatuse liikmete osalemine juhatuse koosolekutel ja nende koondtasud 2013. majandusaastal:

Nimi	Koosolekutel osalemine	Tasu kokku 2013 (€)	Tasu kokku 2012 (€)	Muutus
Sandor Liive	49	182 629	150 972	21%
Margus Kaasik	49	122 670	102 639	20%
Raine Pajo	49	122 864	102 839	19%
Margus Rink	44	122 048	103 888	17%

Kindlad ja teadvustatud juhtimispõhimõtted

Eesti Energia käsitleb üheselt mõistetavaid ja lihtsaid juhtimispõhimõtteid kui omavahel põimitud ja mitmesuunalist infovahetust soodustavat tervikut. Nende olemasolu, arendamise ja rakendamise eest vastutab kontserni juhatus. 2013. majandusaastal ei toimunud olulisi muutusi juhtimispõhimõtetes. Endiselt on tähelepanu efektiivsuse suurendamisel, kontserni ressurside suuremal koormamisel ning teenuste optimaalsel sisseostmisel.

Laiendatud juhatus ja juhtrühmad

2013. aasta alguses asendati senine ärivaldkondadepõhine (kütused, elektri ja soojuse tootmine, jaeäri) juhtimismudel kontserni väärtusketipõhise juhtimismudeliga. Muudatuse eesmärgiks oli vähendada kontsernis juhtimistasandeid ning suurendada koostööd kogu kontserni väärtusketi ulatuses. Väärtusketipõhise juhtimismudeli moodustavad kolm koostöökogu: laiendatud juhatus, põlevkivi juhtrühm ning kliendipakkumiste juhtrühm.

Laiendatud juhatusse kuuluvad lisaks kontserni juhatusse suuremate ettevõtete ning kesksete teenistuste juhid. Laiendatud juhatus tegeleb kontserni põhimõtete kinnistamisega, eesmärkide kooskõlastamise ning tulemuste jälgimisega. Laiendatud juhatusse kuuluvad toimuvad üldjuhul üks kord kuus.

Põlevkivi juhtrühma ülesandeks on kontsernis põlevkivi väärtusketi efektiivsemaks muutmine ja arendamine. Juhtrühma kuuluvad lisaks juhatusse liikmetele põlevkivi tootvate

ja kasutatavate ettevõtete juhid. Juhtrühm koguneb üldjuhul üks kord nädalas.

Kliendipakkumise juhtrühma ülesandeks on kontsernis jaeklientidele suunatud tegevuste integreerimine. Juhtrühma kuuluvad lisaks juhatusse liikmetele energiamüügi, -kaubanduse, Elektrilevi, äri- ja infotehnoloogia ning kommunikatsiooni juhid. Juhtrühm koguneb üldjuhul üks kord nädalas.

Toetavad funktsioonid

Kontserniülevalt on korraldatud järgmised ärieesmärkide saavutamist toetavad funktsioonid:

- strateegia kujundamine,
- personalijuhtimine ja koolitus,
- keskkonnaohutuse juhtimine,
- riskijuhtimine ja siseauditite korraldamine
- kinnisvara ja sõidukite haldamine,
- tuleohutuse, päästeteenistuse ja turvateenistuse pakkumine,
- rahastamise, raamatupidamise ja juhtimisaruandluse korraldamine,
- infotehnoloogia haldamine ja arendamine,
- õiguslane teenindamine,
- kommunikatsiooni ja turunduse juhtimine.

Juhtimisalane erisus

Elektrituruseadusest lähtuvalt on Elektrilevil võrguettevõtjana muu hulgas kohustus tagada, et võrguettevõtjate ja elektrimüüjate juurdepääs kliendi- ja äriinfole oleks nii protsessina kui ka infotehnoloogiliselt eristatud. Selleks on Eesti Energia korraldanud juhtimisalased erisused, mis tagavad sõltumatuse investeerimisotsuste vastuvõtmisel,

hangete teostamisel ning turuosalisi ja kliendilepinguid puudutava informatsiooni konfidentsiaalsuse hoidmisel.

Kokkulepidud aruandluspõhimõtted

Adekvaatse ja õigeaegse informatsiooni saamine on kvaliteetsete juhtimisotsuste aluseks. Oluline on tagada, et aruandlus oleks faktipõhine, aga ka prognoosiv. Nii on parimate teadmiste põhjal võimalik ennetada riske ning pöörata need võimalusteks konkurentide ees.

Finantsaruandlus keskendub valdavalt kontserni üksuste majandusnäitajaid koondavale aruandlusele. Ettevõtte tegevust puudutavat ja eurovõlakirja hinda potentsiaalselt mõjutavat informatsiooni jagame Londoni Börsi reeglite kohaselt ja esmalt selle infosüsteemi kaudu. Info, mis eeldatavalt eurovõlakirja hinda ei mõjuta, avaldame siseriiklike meediakanalite vahendusel. Mõlemal juhul järgime informatsiooni avaldamisel kontsernis kehtivaid siseteabe käsitlemise reegleid.

Juhtimisaruandlus on valdavalt suunatud kontsernisiseseks kasutuseks. Juhtimisaruandlus jaguneb mitmekülgeid tegevusnäitajaid käsitlevaks aruandluseks, mis kajastab kontserni ja ettevõtjate tulemuslikkust, ning projektide realiseerimist käsitletavaks aruandluseks, mis analüüsib investeeringute ja arenduste realiseerimist. Aruandluse täiustamine on pidev protsess, mille käigus vaadeldakse kokkulepidud eesmärkide saavutamist mõjutavaid näitajaid.

Toimiv järelevalve

Eesti Energia kontsernis on mitmetasandiline ja tasakaalustatud järelevalve ahel, mille eesmärk on keskenduda kõige olulisematele riskidele. Riskide põhjal tuleb tagada suutlikkus kohandada oma tegevust ning aidata maksimaalselt kaasa kontserni eesmärkide saavutamisele.

Auditikomitee

Eesti Energia nõukogu on moodustanud enda tööorganina auditikomitee ning andnud talle volitused ja kohustused vastavalt kinnitatud töökorrale. Auditikomitee juhindub oma tegevuses eelkõige auditikomitee põhimäärusest ja audiitortevõtmise seadusest. Auditikomiteel on kuus liiget. Komitee koosseisu ja esimehe määrab Eesti Energia nõukogu. Komitee peamine ülesanne on nõukogu nõustamine järelevalvega seotud küsimustes.

Komitee teeb järelevalvet raamatupidamise põhimõtetest juhendumise, finantseelarve ja -aruannete koostamise ja kinnitamise, välisauditi teostamise piisavuse ja tõhususe, sisekontrollisüsteemi arendamise ja toimimise (sh riskide juhtimise) ning ettevõtte tegevuse seaduslikkuse üle. Komitee osaleb välisauditi sõltumatuse tagamisel ning siseauditi planeerimisel ja hindamisel. Eesti Energia auditikomitee liikmete tasustamise põhimõtteid reguleerib riigivaraseadus. Komitee tegevust korraldab Eesti Energia riskijuhtimise ja siseauditi teenistuse juht. Tütarettevõtjatel auditikomiteesid moodustatud ei ole. Kontserni hõlmava siseauditi funktsiooni kaudu saab auditikomitee vajaliku teabe hinnangute kujundamiseks ka tütarettevõtjate suhtes.

Auditikomitee koosolekud toimuvad vastavalt kokkulepitud ajakavale, kuid mitte harvem kui kord kvartalis. 2013. majandusaastal toimus 8 korralist koosolekut. Auditikomitee tegevusaruanne esitatakse nõukogule kaks korda aastas. Aastaruande esitab auditikomitee nõukogule enne majandusaasta aruande heakskiitmist nõukogu poolt. 2013. majandusaastal on auditikomitee täitnud talle töökorraga pandud kohustused.

Auditikomitee kinnitus on esitatud lk 63.

Finantsauditi teostamisel lähtutakse rahvusvahelistest auditeerimise standarditest (International Standards on Auditing). Tulenevalt Eesti Energia põhikirjast kuulub finantsaudiitori määramine üldkoosoleku pädevusse. Üldkoosolek on läbiviidud konkursi tulemusena kinnitanud majandusaastate 2011–2013 finantsaudiitoriks audiitorühingu PwC. Sõltuvalt ettevõtja asukohamaast on allkirjaõiguslik audiitor erinev. Konsolideeritud auditi aruande eest vastutab vanutatud audiitor Ago Vilu. Finantsauditi teostamise tasu Eesti Energia ei avalikusta, kuna meie hinnangul võib see kahjustada tulevaste perioodide konkursside tulemusi ja tuua seeläbi Eesti Energiale majanduslikku kahju.

Töö tulemusi tutvustas PwC kahes etapis:

1. vaheauditi tulemused esitati 19. detsembril 2013 toimunud auditikomitee koosolekul ja
2. lõppauditi tulemused 20. veebruaril 2014 toimunud auditikomitee koosolekul.

Audiitori järelalusotsus on esitatud lk 142.

Eesti Energiale on oluline kaasa aidata finantsauditi teostaja sõltumatusel ja vältida huvide konflikti tekkimist. Selleks

AUDITIKOMITEE LIIKMED:

Auditikomitee liikmete osalemine koosolekutel ja neile makstud koondtasud 2013. majandusaastal:

Nimi	Koosolekutel osalemine	Tasu kokku 2013 (€)	Tasu kokku 2012 (€)	Muutus
Andres Saame	8	1 108	532	108%
Meelis Atonen	8	710	621	14%
Meelis Virkebau	8	1 578	1 424	11%
Jüri Käo	8	665	931	-29%
Kalle Palling	5	444		
Kaie Karniol	5	1 000		

on auditikomitee kehtestanud põhimõtted, mida tuleb järgida, kui finantsauditi teostaja soovib pakkuda kontserni kuuluvatele ettevõtjatele täiendavaid teenuseid. 2013. majandusaastal ei osutanud PwC Eesti Energiale teenuseid, mis oleks võinud kahjustada audiitori sõltumatust.

Leiame, et 2013. aastal on finantsauditi teostamine olnud kooskõlas regulatiivsete normidega, rahvusvaheliste standarditega ja püstitatud ootustega.

Siseaudit

Siseauditi korraldamisel on lähtutud rahvusvahelistest siseauditi tegevust korraldavatest standarditest (International Professional Practices Framework). Töö hõlmab kogu kontserni tegevust.

Siseauditi toimimise eest vastutab siseauditi osakond. Osakond on aruandluskohustuslik auditikomitee ja nõukogu ees ning tema tegevusplaane ja tegevusaruandeid hindab ja kiidab heaks ka Eesti Energia auditikomitee. Siseauditi osakonnal on ülesanne kaasa aidata sisekontrollikeskkonna, riskide juhtimise ja ärijuhtimise kultuuri parandamisele. Siseauditi osakonna esindajatele on tagatud sõltumatus ja juurdepääs kõikidele vajalikele andmetele. Siseauditi 2013 aasta tegevusaruanne esitati auditikomiteele 23. jaanuaril 2014. Siseauditi aruanded on tehtud kättesaadavaks ka finantsaudiitorile.

Juurutatud on majanduslike huvide aruandluse süsteem, mille kohaselt töötajad, kes tööülesandeid täites võivad

sattuda huvide konflikti, esitavad oma majandushuvid ning kinnitavad korrapäraste enesehindamistega oma sõltumatust.

Siseteabe käsitlemine on Eesti Energias reguleeritud siseteabe käsitlemise nõuetega, sest kontsern on emiteerinud ja Londoni Börsil noteerinud eurovõlakirjad. Siseteabe nõuetekohane käsitlemine on oluline, et kaitsta võlakirja-investorite huve ning tagada võlakirjade aus ja õiglane kauplemine. Kõigile võlakirjaomanikele ja potentsiaalsetele investoritele peab olema õigeaegselt, järjepidevalt ja võrdsetel tingimustel (samas mahus, samal ajal ning samal viisil) kättesaadav oluline informatsioon Eesti Energia ja tema tütarettevõtjate kohta.

Teadaolevalt ei ole kontserni juhatusel ega tütarfirmade juhtidel tekkinud 2013. majandusaastal huvide konflikte ega ole tehtud turutingimustest erinevaid tehinguid seotud osapooltega. Ülevaade 2013. majandusaastal tehtud tehingutest seotud osapooltega on esitatud raamatupidamise aruandes lk 136.

Eesti Energiaga seotud isikutel on oma ametikohast tulevalt teatud aegadel ja juhtudel vältimatult rohkem teavet kontserni kohta, kui seda on investoritel ja avalikkusel. Sellise info väärkasutuse vältimiseks oleme loonud siseteabe kaitse korra. Meile teadaolevalt ei esinenud 2013. majandusaastal ühtegi siseteabe väärkasutamise tunnustega juhtumit.

Elektri ja soojuse koostootmisjaamasid on mitut tüüpi ning need võivad töötada erineva kütusega.

Koostootmine on tõhus ja keskkonnasäästlik viis kütuse kasutamiseks, sest ära kasutatakse isegi kuni poole rohkem tekkivat energiat kui ainult elektrit tootes. Eesti Energia uusim koostootmisjaam on Iru jäätmeenergia-plokk, kus elektrit ja soojust toodetakse segaolmejäätmetest. Eesti Energia ainus tootmisüksus, mis asub väljaspool Eestit on väike Valka koostootmisjaam.

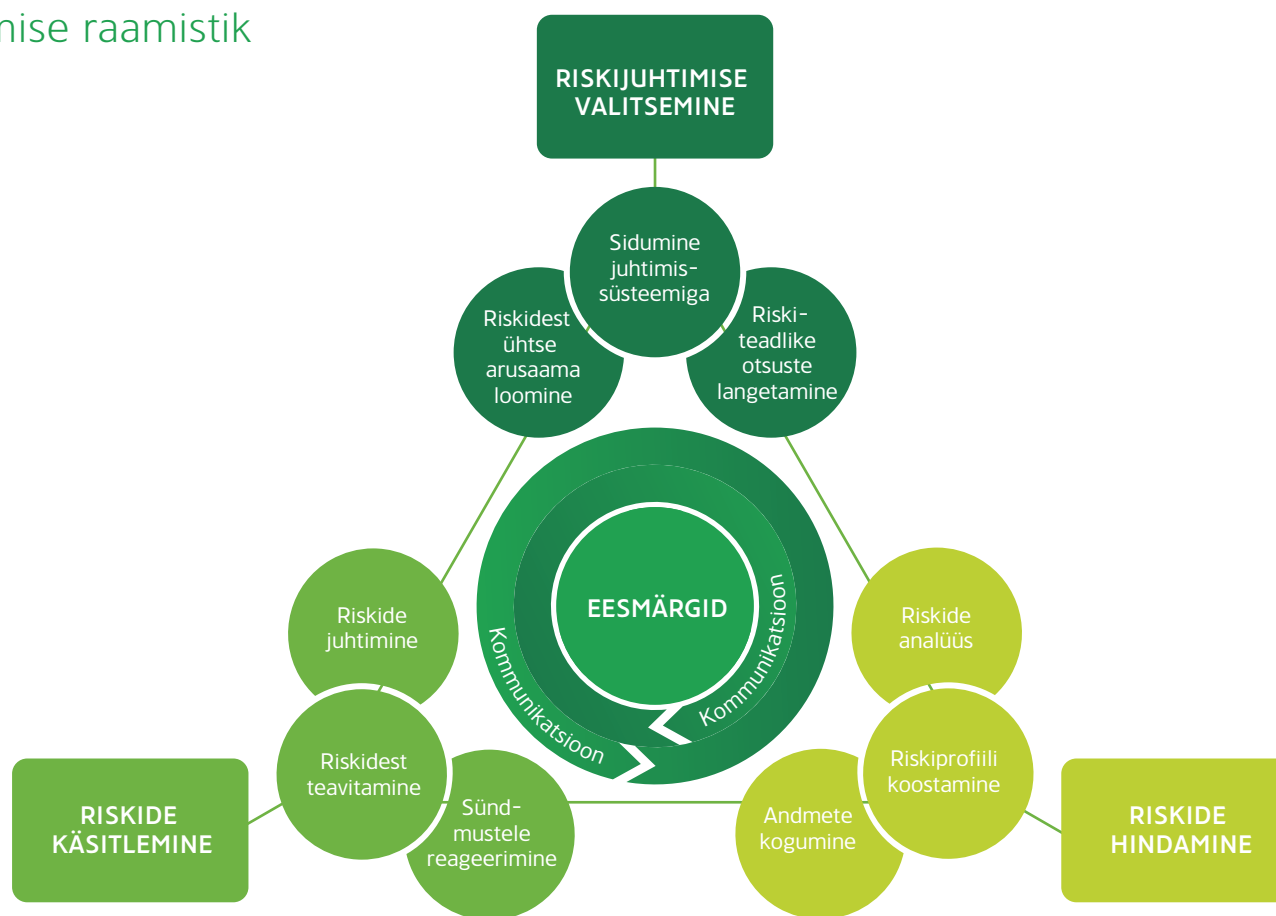

Riskijuhtimine

Kontserni tegevusega kaasnevad mitmesugused äri-, finants-, turu- ja tegevusriskid. Selleks et piirata vastuvõtlikkust nendele riskidele tegeleb kontsern pidevalt riskijuhtimise protsessi arendamise ja täiustamisega.

Kontserni riskijuhtimise peamine eesmärk on tagada, et kontsern ei võtaks ega hoiaks endal maandamata riske rohkem, kui ta oma eesmärkide täitmiseks neid kanda jõuab.

Riskijuhtimise raamistik

Riskijuhtimise valitsemine. Riskijuhtimist koordineerib kontsernis riskijuhtimise osakond, mis kuulub juhatuse esimehele ja auditikomiteele alluvasse riskijuhtimise ja siseauditi teenistusse. Riskijuhtimise osakonna ülesanne on arendada, juurutada ja hoida töökorras protsess kõikide Eesti Energia tegevust ja tulemusi mõjutavate oluliste riskide juhtimiseks.

Turu- ja finantsriskide juhtimiseks on juhatus moodustanud finantsriskikomitee, mille eesmärk on tagada kontsernis

туру- ja finantsriskide juhtimine kooskõlas kehtivate juhtimispõhimõtete ja juhatuse poolt kinnitatud strateegiatega. Iga kontserni ettevõtja ja äriüksus peab tagama, et lähtuvalt talle seatud eesmärkidest on riskid jooksvalt juhitud. Riskide võtmine on äritegevuse normaalne osa, kuid seejuures tuleb olla veendunud, et riski realiseerumisel oleks endiselt tagatud ettevõtja ja äriüksuse eesmärgipärane ja jätkusuutlik tegevus. Teisisõnu ei tohi kontsern võtta kanda oma riskitaluvuse piire ületavaid riske.

Kontsernis hinnatakse nii jooksvat äritegevust kui ka arendusprojekte mõjutavaid riske. Oleme jaganud riskid ja oma riskivalmiduse nelja põhikategooriasse. Eesti Energia kontserni riskivalmidus riskikategooriate lõikes on järgmine:

ÄRIRISKID	Kontsern võtab kaalutletud riske eesmärgiga kasvatada tulusid.	
TURURISKID	Kontsern kontrollib ja hoiab neid riske võimalikult madalana, sest need on kontserni äritegevusega paratamatult kaasnevad riskid. Samas ei kaasne nende võtmisega kontsernile täiendavaid tulusid või ei ole nende võtmine kontserni põhitegevus.	
FINANTSRISKID		
TEGEVUSRISKID	Keskkonnaohutuse riskid	Ei ole valmis võtma, sest nende riskide võtmisega ohustaks kontsern keskkonda, inimeste ja töötajate tervist ning kontserni mainet.
	Tervise ja ohutuse riskid	
	Riske kontrollitakse ja hoitakse võimalikult madalana, sest need on kontserni äritegevusega paratamatult kaasnevad riskid.	

Riskide hindamine ja käsitlemine. Igas kategoorias on välja arendatud riskijuhtimise põhimõtted, loodud riskide mõõtmise aruandlus ning määratud nende juhtimise eest vastutavad kontsernisisesed osapooled.

ÄRIRISKID

Kontserni äririskid tulenevad peamiselt poliitilises ja õiguslikus keskkonnas tulenevatest muudatustest. Kontserni jooksev äritegevus ja arendusprojektid erinevatel turgudel sõltuvad regulaatorite tegevusest ja poliitilistest otsustest.

Riskide juhtimise peamised vahendid on poliitilises ja õiguslikus keskkonnas toimuvate muudatuste ja arengu jälgimine, kaasarääkimine uute õigusaktide väljatöötamises, muudatuste juurutamine kontsernis, jooksev vastavuse jälgimine ning mittevastavuste teadvustamine ja nendega tegelemine.

Äririskide tuvastamine on nii äri- ja tootejuhtide kui ka juristide regulaarne ülesanne.

TURURISKID

Kontserni tulemusi oluliselt mõjutavad tururiskid on hinnarisk, valuutarisk ja intressimäära risk.

HINNARISKIST on mõjutatud kontserni toodetavate kaupade ja osutatavate teenuste müük ning tootmiseks vajalike ressursside ost. Neist kõige olulisemad on elektrienergia ja vedelkütuste müügi ning kasvuhoonegaaside lubatud heitekoguste ühikute ostu hinnarisk. Kontsern kasutab hinnariskide maandamiseks erinevaid tuletisinstrumente. Riskimaandamistehingute eesmärk on kindlustada etteantud kasum pärast muutuvkulusid. Finantsriskikomitee sätestab perioodide kaupa suletud positsiooni eesmärgi, mille määramise aluseks on kontserni riskianalüüsi tulemused. Energiakaubanduse ülesanne on eelnevalt nimetatud eesmärk täita vastavalt muutuvkasumi riski maandamise strateegiale.

VALUUTARISK on kontserni jaoks peamiselt seotud vedelkütuste müügitehingute selle osaga, mis on tehtud USA dollarites ja mis ei ole maandatud tulevikutehingutega. Valuutariskide juhtimisel kasutatakse peamise meetmena riski vältimist. Selleks sõlmitakse pikaajalised võlakohustused ja elektri ekspordi lepingud valdavalt eurodes ning ka kontserni vabasid rahalisi vahendeid paigutatakse üldjuhul eurodes.

INTRESSIMÄÄRA RISK tekib kontserni ujuva intressimääraga võlakohustustest ja seisneb ohus, et finantskulud suurenevad, kui intressimäärad tõusevad. Intressimäära riskide maandamiseks järgitakse põhimõtet, et fikseeritud intressimääraga võlakohustuste osatähtsus portfellis peab olema üle 50%.

Kontserni intressimäära- ja valuutariske juhitakse kontserni tasandil emaettevõtja finantsosakonnas.

FINANSTRISKID

Kontserni tulemusi mõjutavad finantsriskid on likviidsusrisk ja krediidirisk.

KREDIIDIRISKILE on avatud raha pangadeposiitidel, müügiotel finantsvarad, positiivse väärtusega tuletisinstrumendid, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded.

Vastaspoole krediidiriski kontserni vabade vahendite paigutamisest ja riskimaandustehingutest käsitletakse ühtselt. Kehtestatud on nõuded aktsepteeritava vastaspoole krediidiriski määrdikutele, lubatud tehingute tähtaegadele ning kontsentratsiooniriski maksimaalsed positsioonid sõltuvalt vastaspoole krediidiriski tasemest. Krediidiriski positsioone võib avada ainult finantsriskikomitee poolt eelnevalt heakskiidetud vastaspooltega.

Klientide tähtjaks tasumata võlgade menetlemisega tegelevad selleks moodustatud osakonnad. Ostjatele esitatud arvete laekumise tähtaja ületamisel korral kasutatakse meeldetuletuste ja hoiatuste saatmist. Ette on nähtud juhud, mil alustatakse võla sissenõudmist kohtu kaudu või antakse võla sissenõudmine üle inkassofirmale.

LIKVIIDSUSRISKI vaadeldakse kahes mõõtnes. Lühiajaline likviidsusrisk on risk, et kontserni pangakontodel ei ole piisavalt raha, et oma maksekohustusi täita. Pikaajaline likviidsusrisk on risk, et kontsernil ei ole piisavalt vaba raha ja muid likviidsuse allikaid, et katta oma järgneva 12 kuu likviidsusvajadust äriplaani elluviimiseks ja kohustuste täitmiseks või et kontsern peab seetõttu vabu vahendeid kaasama kiirustades ja mitteoptimaalsetel tingimustel. Likviidsusriski maandatakse erinevate finantsinstrumentidega (laenud, võlakirjad ja kommertspaberid) vastavalt likviidsusriski mõõtmise ja juhtimise korrale.

Kontserni likviidsusriski juhitakse kontserni tasandil emaettevõtja finantsosakonnas.

TEGEVUSRISKID

Tegevusriskid on ebapiisavatest või mittetoimivatest protsessidest, inimestest, seadmetest, süsteemidest või välistest sündmustest tingitud riskid.

Tegevusriskide juhtimise peamine eesmärk on vähendada soovimatute sündmuste mõju. Eesmärgi saavutamiseks tegeleb kontsern pidevalt sisekontrollisüsteemi arendamisega.

Kontserni tegevusvaldkonda arvestades on tegevusriskide juhtimisel äärmiselt oluline jätkuv ohutusstandardite ja -regulatsioonide täiustamine ja rakendamine ning kontrolli suurendamine keskkonnanõuete täitmise üle. Tegevusriskide juhtimise üheks vahendiks on kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimise süsteemide juurutamine.

Peamised seadmete ja süsteemidega seotud riskide juhtimise vahendid on hoolduste planeerimine, pidev järelevalve ja talitluspidevuse plaanide koostamine, et tagada tootmistevõime jätkumine. Tootmise, tööohutuse ja keskkonnaga seotud riske hinnatakse ja juhitakse kõikides kontserni üksustes ja kõikides protsessifaasides (arendusprojektid, hanked, ehitamine, käitamine, hooldus).

Tegevusriskide maandamiseks kasutatakse kindlustust, eriti riskide puhul, mille maandamiseks puuduvad muud võimalused. Kindlustustuse hankimise aluseks on riskianalüüsid. Kindlustuse valdkonda kontsernis juhib riskijuhtimise osakond, mis vastutab kontserni kindlustusprogrammi väljaarendamise, rakendamise ja töökorras hoidmise eest.

Kontserni riskianalüüsi meetodika. 2013. aastal on oluliselt edasi arendatud kontserni riskianalüüsi meetodikat. Riskianalüüsis kasutatakse simulatsioonimeetodeid, millega analüüsitakse erinevate tegurite määramatuse mõju kontserni kasumieesmärkide saavutamisele, investeringute ettevõtmiseks projekteeritud rahavoogudele, vajalike laenusuhtarvude täitmisele ning laenusuhtarvude optimaalse taseme säilitamisele. Analüüsitulemuste põhjal valitakse riskimaandamismeetmed.

Riskiaruandlus. Olulistest kontserni eesmärki mõjutavatest riskidest antakse regulaarset aru kontserni juhatusele ja auditikomiteele. Kontsernis on tagatud juhtkonna kohene teavitamine kõikidest kõrge olulisusega riskidest ja nende riskide kajastamine kontserni riskiprofiilis. Ülevaade riskidest on oluline sisend siseauditi tegevuste planeerimisel.

Vastavus hea ühingujuhtimise põhimõtetele

Oleme kontserni juhtimise ülesehitust ja toimimist hinnanud Ühendkuningriigi Finantsaruandluse Nõukogu poolt väljatöötatud koondtava The Combined Code on Corporate Governance alusel. Eespool kirjeldasime ühingujuhtimise seisukohalt olulisi komponente.

Olles hinnanud kontserni juhtimissüsteemi ülesehituse ja tegeliku toimimise vastavust, leiame, et meie korraldus ja tegevus on olulises osas koondtavaga kooskõlas. Samuti on meie tegevus kooskõlas Eesti seadustega, mis mitmeid koondtavas esitatud põhimõtteid üksikasjalikumalt reguleerivad.

2013. majandusaastal esinesid koondtava ja meie tegevuse vahel järgmised mittevastavused, mis tulenesid õigusaktidega reguleeritud valdkondadest:

- ei ole moodustatud ametisse määramise komiteed (tulenevalt riigivaraseaduse §-dest 80 ja 81 toimub nõukogu liikmete ametisse määramine vastavalt majandus- ja kommunikatsiooniministri ning rahandusministri otsustele),
- erineb nõukogu liikmete tagasivalimise regulaarsus ja reeglistik (tulenevalt riigivaraseaduse §-dest 80 ja 81 toimub nõukogu liikmete ametisse määramine vastavalt majandus- ja kommunikatsiooniministri ning rahandusministri otsustele),

- juhatuse liikmete valimine ja juhatuse esimehe määramine toimub nõukogu otsusega,
- ei ole moodustatud tasustamise komiteed (riigivaraseaduse §-dega 85 ja 86 on reguleeritud riigile kuuluva äriühingu juhtorganite liikmete tasustamise põhimõtted),
- erineb nõukogu tegevuse enesehindamine (riigivaraseaduse § 84 lõike 1 kohaselt on nõukogu liige kohustatud aru andma teda valinud ministrile),
- Eesti Energia kui riigile kuuluva äriühingu suhtes ei kohaldu koondtava peatükid D (dialoog institutsiooniliste aktsionäridega) ja E (dialoog ettevõtjatega).

Hinnates Eesti Energia valitsemist Baltikumi tava suhtes ulatuses, mis käsitleb soovitusi tegevjuhtkonnale ning aruandlusele ja auditeerimisele, leiame oma tegevuse olevat kooskõlas viidatud tavaga.

Juhatuse kinnitus

Eesti Energia juhatus on 2013. majandusaastal täitnud nõuetekohaselt juhatuse liikmete kohustusi ning juhtinud Eesti Energia kontserni seatud eesmärkide suunas. Juhatus on regulaarselt andnud aru nõukogule, on lähtunud oma volitustest ja esitanud kõik vajaliku nõukogule otsustamiseks. Juhatus teadvustab ja kinnitab käesolevaga oma kohustust majandusaasta aruande ettevalmistuse ning selles sisalduvate andmete eest.

20. veebruar 2014

Juhatuse esimees

Sandor Liive

Juhatuse liikmed

Margus Kaasik

Raine Pajo

Margus Rink

Auditikomitee kinnitus

2013. majandusaasta kestel tegutses auditikomitee lähtudes kehtivast põhimäärusest ning selle alusel fikseeritud tegevusplaanist. Meie tegevusele ei ole seatud mingeid piiranguid ja kontserni esindajad on meile teinud kättesaadavaks vajaliku hulga informatsiooni. Juurutatud on kindlad aruandlusliinid, mis toetavad samuti vajaliku informatsiooni korrapärasest jõudmist meieni. Töö tulemusena kujunenud seisukohtadest ja nendega seotud ettepanekutest oleme jooksvalt andnud teada kontserni juhatuse esindajatele.

2013. majandusaasta kohta oleme kujundanud oma hinnangud järgmiste kontserni tegevuste suhtes:

- juhendumine raamatupidamise põhimõtetest,
- finantseelarve ja -aruannete koostamine ja kinnitamise protsesside toimimine,
- välisauditi piisavuse ja tõhususe korraldamine ning sõltumatuse tagamine,
- sisekontrollisüsteemi arendamine ja toimimine,
- ettevõtte tegevuse seaduslikkuse jälgimine ning
- siseauditi funktsiooni korraldamine.

Auditikomitee kui kindlustloova ahela ja järelevalve eest vastutaja leiab, et Eesti Energia kontserni tegevuses ei esine selliseid puudusi, millest juhtkond ei oleks teadlik ja/või mis võiksid avaldada materiaalselt mõju kontserni 2013. majandusaasta aruandele.

Oma hinnangud esitasime koos käesoleva tegevusaruandega Eesti Energia nõukogule 20. veebruaril 2014. aastal.

Andres Saame
Auditikomitee esimees
20. veebruar 2014

Iga päev tarnitakse Narva elektrijaamadesse raudteed mööda keskmiselt 300–400, talvisel külmal ajal aga isegi kuni 600 vagunitäit põlevkivi.

Seega toob elektrijaama iga päev põlevkivi keskmiselt 11,4 km pikkune rong.

Aasta jooksul jaama jõudvad vagunid moodustaksid nii pika rivi, et ulatuksid Tallinnast Londonisse ja tagasi.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanded

Konsolideeritud kasumiaruanne

<i>miljonites eurodes</i>	1. jaanuar - 31. detsember		Lisa
	2013	2012	
Müügitulu	966,4	822,1	5, 25
Muud äritulud	8,8	46,4	26
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	-11,4	9,9	
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-419,6	-380,4	27
Tööjõukulud	-148,2	-151,6	28
Põhivara kulum ja amortisatsioon	-118,9	-115,0	5, 6, 8, 32
Põhivara väärtuse langus	-16,1	-63,3	5, 6, 32
Muud tegevuskulud	-85,5	-68,0	29
ÄRIKASUM	175,5	100,1	
Finantstulud	3,2	3,2	30
Finantskulud	-4,4	-8,4	30
Neto finantstulud (-kulud)	-1,2	-5,2	5, 30
Kasum (kahjum) kapitaliosaluse meetodil investeringutelt sidusettevõtjatesse	-0,8	-0,2	5, 9, 32

<i>miljonites eurodes</i>	1. jaanuar - 31. detsember		Lisa
	2013	2012	
KASUM ENNE TULUMAKSUSTAMIST	173,5	94,7	5
Tulumaksukulu	-14,0	-17,8	31
ARUANDEAASTA KASUM	159,5	76,9	
sh emaettevõtja omaniku osa kasumist	159,5	77,3	
mittekontrolliva osaluse osa kasumist/kahjumist	0,0	-0,4	
<i>Tavapuhaskasum aktsia kohta (eurodes)</i>	0,26	0,14	36
<i>Lahustunud puhaskasum aktsia kohta (eurodes)</i>	0,26	0,14	36

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

<i>miljonites eurodes</i>	1. jaanuar - 31. detsember		Lisa
	2013	2012	
ARUANDEAASTA KASUM	159,5	76,9	
Muu koondkasum			
Riskimaandamisinstrumentide ümberrindlus	35,5	11,9	20
Välismaiste tütarettevõtjate ümbearvestusel tekinud valuutakursivahed	-1,6	-1,1	
Aruandeaasta muu koondkasum	33,9	10,8	
ARUANDEAASTA KOONDKASUM KOKKU	193,4	87,7	
sh emaettevõtja omaniku osa koondkasumist/kahjumist	193,4	88,1	
mittekontrolliva osaluse osa kasumist/kahjumist	0,0	-0,4	

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

miljonites eurodes

	31. detsember		Lisa
	2013	2012	
VARAD			
Põhivara			
Materiaalne põhivara	2 258,1	1 988,4	6
Immateriaalne põhivara	62,2	58,7	8
Investeeringud sidusettevõtjatesse	22,4	21,3	5, 9
Tuletisinstrumendid	6,2	7,5	11, 13, 14
Pikaajalised nõuded	19,4	26,0	12
Kokku põhivara	2 368,3	2 101,9	
Käibevara			
Varud	39,1	48,3	10
Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikud	100,4	11,6	8
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	185,1	174,6	12
Tuletisinstrumendid	41,4	9,2	11, 13, 14
Finantsvarad õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	-	1,7	11, 15
Üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades	21,0	90,0	11, 14, 16
Raha ja raha ekvivalendid	62,6	60,1	11, 14, 17
Kokku käibevara	449,6	395,5	
Kokku varad	2 817,9	2 497,4	5

miljonites eurodes

	31. detsember		Lisa
	2013	2012	
OMAKAPITAL			
Emaettevõtja omanikule kuuluv kapital ja reservid			
Aktiivkapital	621,6	621,6	18
Ülekurs	259,8	259,8	
Kohustuslik reservkapital	51,0	47,2	18
Riskimaandamise reserv	47,0	11,5	20
Realiseerimata kursivahed	0,8	2,4	
Jaotamata kasum	566,1	465,6	18
Kokku emaettevõtja omanikule kuuluv kapital ja reservid	1 546,3	1 408,1	
Mittekontrolliv osalus	1,4	1,0	
Kokku omakapital	1 547,7	1 409,1	
KOHUSTUSED			
Pikaajalised kohustused			
Võlakohustused	826,5	731,4	11, 21
Muud võlad	3,3	2,4	22
Tuletisinstrumendid	1,5	0,3	11, 13
Tulevaste perioodide tulud	151,0	136,6	23
Eraldised	28,8	23,9	24
Kokku pikaajalised kohustused	1 011,1	894,6	
Lühiajalised kohustused			
Võlakohustused	1,4	1,4	11, 21
Võlad hankijatele ja muud võlad	178,4	174,9	22
Tuletisinstrumendid	2,5	2,1	11, 13
Tulevaste perioodide tulud	3,5	2,4	23
Eraldised	73,3	12,9	24
Kokku lühiajalised kohustused	259,1	193,7	
Kokku kohustused	1 270,2	1 088,3	
Kokku kohustused ja omakapital	2 817,9	2 497,4	

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

miljonites eurodes	1. jaanuar - 31. detsember		Lisa
	2013	2012	
Rahavood äritegevusest			
Äritegevusest saadud raha	285,9	227,4	32
Makstud intressid ja laenukulud	-31,8	-26,2	
Saadud intressid	0,6	1,1	
Makstud tulumaks	-10,1	-17,1	
Kokku rahavood äritegevusest	244,6	185,2	
Rahavood investeerimisest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-387,4	-499,4	
Laekunud liitumis- ja muud tasud	13,9	15,0	23
Laekunud materiaalse põhivara müügist	13,5	5,0	
Laekunud materiaalse põhivara sihtfinantseerimine	4,4	2,2	
Pikaajalistelt finantsinvesteeringutelt laekunud dividendid	1,5	1,4	9
Üle 3-kuuliste deposiitide netomuutus pankades	69,0	-90,0	11, 14, 16
Piiratud kasutusega raha netomuutus	9,4	-16,4	12
Antud muud laenud	-3,8	-5,2	
Tagasi laekunud muud laenud	-	2,9	
Tasutud lühiajaliste finantsvarade soetamisel	-4,7	-19,3	15
Tasutud sidusettevõtja osaluse soetamisel	-3,0	-	35
Laekunud lühiajaliste finantsvarade müügist ja lunastamisest	6,4	32,8	15
Tasutud tütarettevõtjate soetamisel (miinus omandatud raha ja raha ekvivalendid)	-0,2	-	
Laekunud tütarettevõtjate müügist	-	22,1	34
Kokku rahavood investeerimisest	-281,0	-548,9	
Rahavood finantseerimisest			
Saadud laenud	96,2	27,5	21
Emiteeritud võlakirjad	-	297,0	21
Tagasi makstud pangalaenud	-1,3	-26,4	
Tagasi makstud muud laenud	-0,8	-	
Sissemakse aktsiakapitali	-	150,0	18
Makstud dividendid	-55,2	-65,2	19
Kokku rahavood finantseerimisest	38,9	382,9	
Puhas rahavoog	2,5	19,2	
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi algul	60,1	40,9	11, 14, 17
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpul	62,6	60,1	11, 14, 17
Kokku raha ja raha ekvivalentide muutus	2,5	19,2	

Lehekülgedel 70–141 esitatud lisad on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

miljonites eurodes	Emaettevõtja omanikule kuuluv omakapital					Kokku	Mitte-kontrolliiv osalus	Kokku omakapital	Lisa
	Aksiakapital	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Jaotamata kasum				
Omakapital seisuga 31. detsember 2011	471,6	259,8	47,2	3,1	453,5	1 235,2	1,4	1 236,6	
Aruandeaasta kasum	-	-	-	-	77,3	77,3	-0,4	76,9	
Aruandeaasta muu koondkasum	-	-	-	10,8	-	10,8	-	10,8	
Aruandeaasta koondkasum kokku	-	-	-	10,8	77,3	88,1	-0,4	87,7	
Sissemakse aksiakapitali	150,0	-	-	-	-	150,0	-	150,0	
Makstud dividendid	-	-	-	-	-65,2	-65,2	-	-65,2	19, 31
Kokku omanike poolt tehtud ning omanikele tehtud väljamaksed, mis on kajastatud otse omakapitalis	150,0	-	-	-	-65,2	84,8	-	84,8	
Omakapital seisuga 31. detsember 2012	621,6	259,8	47,2	13,9	465,6	1 408,1	1,0	1 409,1	
Aruandeaasta kasum	-	-	-	-	159,5	159,5	-	159,5	
Aruandeaasta muu koondkasum	-	-	-	33,9	-	33,9	-	33,9	
Aruandeaasta koondkasum kokku	-	-	-	33,9	159,5	193,4	-	193,4	
Makstud dividendid	-	-	-	-	-55,2	-55,2	-	-55,2	19, 31
Jaotamata kasumi kandmine reservkapitali	-	-	3,8	-	-3,8	-	-	-	
Vähemusosa suurenemine seoses tütarettevõtja laenu konverteerimisega omakapitaliks	-	-	-	-	-	-	0,4	0,4	
Kokku omanike poolt tehtud ning omanikele tehtud väljamaksed, mis on kajastatud otse omakapitalis	-	-	3,8	-	-59,0	-55,2	0,4	-54,8	
Omakapital seisuga 31. detsember 2013	621,6	259,8	51,0	47,8	566,1	1 546,3	1,4	1 547,7	

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

1. Üldine informatsioon

Eesti Energia kontserni 31. detsembril 2013 lõppenud majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne hõlmab Eesti Energia ASi (emaettevõtja, õiguslikult vormilt aktsiaselts) ja tema tütarettevõtjaid (edaspidi „kontsern”) ning kontserni osalemist sidusettevõtjates.

Eesti Energia on rahvusvaheline energiaettevõtte, mis pakub terviklikke energialahendusi alates elektri, soojuse ja kütuste tootmisest kuni müügi, teeninduse ja energiaga seotud lisateenusteni. Kontsern tegutseb Baltimaades, Soomes, USAs ja Saksamaal. Kontsernil on finantsinvesteeringud sidusettevõtjatesse, mis tegutsevad Jordaania.

Emaettevõtja registreeritud aadress on Laki 24, Tallinn 12915, Eesti Vabariik.

Eesti Energia ASi ainuaktsionär on Eesti Vabariik.

Eesti Energia ASi võlakirjad on noteeritud Londoni Börsil.

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande on juhatus kinnitanud 19. veebruaril 2014. Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule peab majandusaasta aruande täiendavalt heaks kiitma emaettevõtja nõukogu ja kinnitama aktsionäride üldkoosolek.

2. Kokkuvõtte olulisematest arvestus- ja aruandluspõhimõtetest

Alljärgnevalt on esitatud kokkuvõtte konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud olulisematest arvestus- ja aruandluspõhimõtetest. Nimeetatud arvestus- ja aruandluspõhimõtteid on kasutatud järjepidevalt kõikidel aruandeperioodidel, v.a juhtudel, mille kohta on eraldi avaldatud info.

2.1 Arvestuse alused

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas **rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS)** ja Rahvusvaheliste Finantsaruandlusstandardite Tõlgendamise Komitee (IFRIC) tõlgendustega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud.

Raamatupidamise aastaaruandes esitatud finantsnäitajad tuginevad põhiliselt ajaloolisele soetusmaksumusele, välja arvatud müügioteel ning õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad ja -kohustused (sh tuletisinstrumendid).

Finantsaruannete koostamine kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega nõuab teatud raamatupidamishinnangute kasutamist. Samuti nõuab see juhtkonnalt mitmete otsuste tegemist arvestus- ja aruandluspõhimõtete rakendamise osas. Need valdkonnad, mis eeldavad keerulisemaid hinnanguid ning kus raamatupidamishinnangutel ja arvestatud eeldustel on oluline mõju

raamatupidamise aastaaruandes kajastatud informatsiooni, on avalikustatud eraldi lisas 4.

2.2 Arvestus- ja avalikustamispõhimõtete muutused

(a) Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine

Järgmised uued või muudetud standardid ja tõlgendused muutusid kontsernile kohustuslikuks alates 1. jaanuar 2013:

- „*Muu koondkasumiaruande kirjade esitamine*” – IAS 1 muudatused. Muudatused nõuavad ettevõtetele muus koondkasumiaruandes esitatud kirjade jagamist kahte rühma, sõltuvalt sellest, kas neid võib või ei tohi tulevikus ümber klassifitseerida kasumiaruandesse. Muudetud on IAS 1 poolt kasutatavat soovituslikku aruande nimetust, uus nimetus on „Kasumi- ja muu koondkasumiaruanne”.

Muudetud standardi tulemusena muudeti koondkasumiaruande esitusviisi, kuid see ei mõjutanud tehingute ega saldode kajastamist.

- *IFRS 13 „Õiglase väärtuse mõõtmine*”. Standardi eesmärgiks on ühtlustamine ja keerukuse vähendamine; seetõttu sisaldab standard õiglase väärtuse korrigeeritud definitsiooni ning õiglase väärtuse mõõtmise aluseid ja avalikustamise nõudeid, mis on kasutatavad läbi erinevate IFRS standardite.

Standardi tulemusena avalikustati käesoleva aastaaruande lisas 3.3 täiendavat informatsiooni tuletisinstrumentide õiglase väärtuste määramise kohta.

- *Avalikustamise nõuded - Finantsvarade ja -kohustuste saldeerimine* – IFRS 7 muudatused. Muudatus nõuab sellise informatsiooni avalikustamist, mis või-

maldab ettevõtte finantsaruande kasutajatel hinnata saldeerimiskokkulepete, sh. saldeerimisõiguste mõju või võimalikku mõju.

Muudetud standardi tulemusena avalikustati käesoleva aastaaruande lisas 3.4 täiendavat informatsiooni.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis hakkasid esmakordselt kehtima 1. jaanuar 2013 algaval aruandeaastal, ei ole eeldatavasti olulist mõju kontsernile.

(b) Uued standardid, tõlgendused ja nende muudatused

Välja on antud uusi või muudetud standardeid või tõlgendusi, mis muutuvad kontsernile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2014 või hilisematel perioodidel ja mida kontsern ei ole rakendanud ennetähtaegselt:

- *IFRS 9 „Finantsinstrumendid*”: klassifitseerimine ja mõõtmine. Novembris 2009 välja antud ja oktoobris 2010, detsembris 2011 ning novembris 2013 muudetud standardi peamised reeglid on järgmised:

1. Finantsvarad tuleb klassifitseerida ühte kahest mõõtmiskategooriast – varad, mida kajastatakse õiglases väärtuses, ja varad, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Otsus tehakse vara esmasel arvelevõtmisel. Klassifitseerimine sõltub ettevõtte ärimudelilist finantsinstrumentide haldamisel ning instrumendi lepinguliste rahavoogude omadustest.
2. Instrumenti kajastatakse pärast arvelevõtmist korrigeeritud soetusmaksumuses ainult juhul, kui on tegemist võlainstrumendiga ja (i) ettevõtte ärimudeli eesmärk on hoida vara, et saada temast tulenevaid lepingulisi rahavoogusid ning (ii) vara lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid, s.t. tal on „laenu baasomadused”. Kõik muud võlainstrumendid

kajastatakse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande.

3. Kõik omakapitaliinstrumendid tuleb pärast arvelevõtmist kajastada õiglasest väärtuses. Omakapitaliinstrumendid, mida hoitakse kauplemiseesmärgil, kajastatakse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Kõikide muude omakapitaliinstrumentide puhul võib arvelevõtmise hetkel teha mittetühistatava valiku kajastada realiseerimata ja realiseeritud kasumid ja kahjumid õiglasest väärtuse muutustest kasumiaruande asemel läbi muu koondkasumiaruande. Õiglasest väärtuse muutusi ei hakata ümberklassifitseerima läbi kasumiaruande. Selle valiku võib teha instrumendipõhiselt. Dividendid kajastatakse läbi kasumiaruande, tingimusel et nad kujutavad endast investeringult saadavat tulu.
4. Enamus IAS 39 nõudeid finantskohustuste klassifitseerimiseks ja mõõtmiseks kanti muutmata kujul üle IFRS 9-sse. Peamine muudatus on see, et finantskohustuste puhul, mis on määratud kajastamiseks õiglasest väärtuses läbi kasumiaruande, peab ettevõtte enda krediidiriski muutusest tulenevad õiglasest väärtuse muutused kajastama muus koondkasumiaruandes.
5. Riskimaandamisarvestuse nõudeid muudeti, et siduda raamatupidamisarvestus paremini riskijuhtimisega. Standard pakub ettevõtetele arvestuspõhimõtte valikut rakendada kas IFRS 9 riskimaandamisarvestuse nõudeid või jätkata IAS 39 rakendamist kõikidele riskimaandamisinstrumentidele, kuna standard ei käsitle hetkel makro-riskimaandamisarvestust

IFRS 9-sse novembris 2013 tehtud muudatustega eemaldati standardist kohustuslik rakenduskuupäev, muutes

seega standardi rakendamise vabatahtlikuks. Kontsern ei plaani olemasolevat IFRS 9 versiooni rakendada.

- *IFRS 10 „Konsolideeritud aruanded“*. Standard muutub konsternile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2014. Standard asendab kontrolli ja konsolideerimise kohta kehtivad juhised IAS 27-s „Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded“ ja SIC 12-s „Konsolideerimine – eriotstarbelised majandusüksused“. IFRS 10 muudab kontrolli mõistet, nii, et kõikide ettevõtete puhul rakendatakse kontrolli määramiseks samu kriteeriume. Mõiste rakendamisel on abiks ulatuslikud rakendusjuhised.

Standard võib mõjutada tütar- ja sidusettevõtete kajastamist finantsaruannetes.

- *IFRS 12 „Avalikustamise nõuded osaluste kohta teistes ettevõtetes“*. Standard muutub kontsernile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2014. Standard rakendub ettevõtetele, kellel on osalused tütarettvõttes, ühisettevõtmises, sidusettevõttes või konsolideerimata struktureeritud üksuses. IFRS 12 sätestab avalikustamise nõuded ettevõtetele, kes rakendavad kahte uut standardit - IFRS 10 „Konsolideeritud aruanded“ ja IFRS 11 „Ühisettevõtmised“ - ning see asendab IAS 28-s „Investeeringud sidusettevõttesse“ praegu sisalduvad avalikustamise nõuded. IFRS 12 nõuab ettevõtelt sellise informatsiooni avalikustamist, mis aitaks finantsaruande lugejatel hinnata tütar- ja sidusettevõtetes, ühisettevõtmistes ja konsolideerimata struktureeritud üksustes osaluste olemust ja osalustega seotud riske ja finantsmõjusid. Nende eesmärkide täitmiseks nõuab uus standard erinevate valdkondade kohta info avalikustamist,

sh tuleb avalikustada (i) olulised otsused ja hinnangud, mida tehti määramaks, kas ettevõtte kontrollib, ühiselt kontrollib või omab olulist mõju teise ettevõtte üle; (ii) rohkem infot mittekontrollivale osalusele kuuluva osa kohta kontserni tegevustes ja rahavoogudes; (iii) summeeritud finantsinformatsioon tütar-ettevõtete kohta, milles on olulised mittekontrollivad osalused; ja (iv) detailne info osaluste kohta konsolideerimata struktureeritud üksustes.

Standard nõuab täiendava info avalikustamist konsolideeritud finantsaruannetes.

- *IAS 27 (muudetud 2011) „Konsolideerimata finantsaruanded“*. Standard muutub kontsernile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2014. Muudetud standardi eesmärgiks on sätestada tütar-, ühis- ja sidusettevõtetesse investeringute kajastamise ja avalikustamise nõuded, kui ettevõtte koostab konsolideerimata aruandeid. Juhiseid kontrolli ja konsolideeritud aruannete kohta asendas standard IFRS 10 „Konsolideeritud finantsaruanded“.

Standardi muudatus võib mõjutada emaettevõtja kohta koostatavates aruannetes avalikustatavat infot.

- *„Finantsvarade ja –kohustuste saldeerimine“ – IAS 32 muudatused*. Tõlgendus muutub kontsernile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2014. Muudatus lisas rakendusjuhised standardisse IAS 32, käsitlemaks vasturääkivusi, mida on täheldatud mõnede saldeerimise kriteeriumide rakendamisel. Muu hulgas selgitati, mida tähendab „on kehtiv juriidiline õigus saldeerimiseks“; samuti seda, et mõningaid brutoarvelduse süsteeme võib pidada võrdeliseks netoarveldusega.

Standard võib avaldada mõju finantsvarade ja –kohustuste esitamisele finantsseisundi aruandes.

- *„Üleminekujuhised“ – IFRS 10, IFRS 11 ja IFRS 12 muudatused*. Standardi muudatus rakendub kontsernile alates 1. jaanuarist 2014. Muudatused selgitavad üleminekujuhiseid standardis IFRS 10 „Konsolideeritud aruanded“. Ettevõtted, kes rakendavad standardi IFRS 10, peavad hindama, kas kontroll eksisteeris standardi rakendamise aruandeaasta esimese kuupäeva seisuga ning kui vastavalt IFRS 10-le tehtud järelendus erineb järeldusest, mis tehti vastavalt IAS 27-le ja SIC 12-le, korrigeeritakse vahetult eelneva aruandeaasta andmed (näiteks ettevõtte, kelle majandusaasta on kalendriaasta ning kes rakendab standardi IFRS 10 aastal 2013, korrigeerib tagasiulatuvalt 2012. aasta andmed), välja arvatud juhul, kui see on teostamatu. Muudatused pakuvad ka täiendavaid lihtsustusi standardite IFRS 10, IFRS 11 „Ühisettevõtmised“ ning IFRS 12 „Avalikustamise nõuded osaluste kohta teistes ettevõtetes“ üleminekureeglites, selgitades, et korrigeeritud võrdlusandmete osas tuleb infot avalikustada ainult vahetult eelneva aasta kohta. Samuti eemaldati nende muudatuste käigus nõue avalikustada konsolideerimata struktureeritud ettevõtete kohta võrdlusandmeid nende perioodide kohta, mis eelnesid IFRS 12 rakendamisele.

Standardi muudatus võib mõjutada tütar- ja sidusettevõtete kajastamist finantsaruannetes.

- *„Mittefinantsvarade kaetava väärtuse kohta avalikustatav info“ – IAS 36 muudatused*. Tõlgendus muutub kontsernile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2014. Muudatused kaotavad nõude avalikustada kaetav väärtus juhul kui raha genereeriva üksuse juurde kuuluvad

firmaväärtus või määramata kasuliku eluaega immateriaalsed varad, kuid varade väärtuse langust pole tuvastatud.

Standardi muudatus võib mõjutada info avalikustamist finantsaruannetes.

- „Tuletisinstrumentidilepingute tehingupartneri muutmine ja riskimaandamisarvestuse jätkamine“ – IAS 39 muudatud. Tõlgendus muutub kontsernile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2014. Muudatused lubavad teatud tingimustel riskimaandamisarvestuse kasutamise jätkamist olukorras, kus tuletisinstrumenti, mis on määratletud riskimaandamisinstrumentiks, lepingus on tulenevalt seadustest või regulatsioonidest tehingupartnerit muudetud (ingl.k. novated) (st pooled on kokku leppinud esialgse osapoole asendamises uuega), eesmärgiga sooritada arveldus keskse vastaspoolega.

Standardi muudatus võib mõjutada tuletisinstrumentide kajastamist finantsaruannetes.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju kontsernile.

2.3 Konsolideeritud aruannete koostamine

(a) Tütarettevõtjad

Tütarettevõtjad on kontserni poolt kontrollitavad ettevõtjad (sh eriotstarbelised majandusüksused). Kontroll eksisteerib, kui emaettevõtja omab mõjuvõimu määrata investeeringuobjekti finants- ja tegevuspõhimõtteid, millega kaasneb reeglina enam kui pool hääleõigustest tütar-

ettevõtjas. Kontrolli olemasolu hindamisel võetakse arvesse hetkel kasutatavate või konverteeritavate potentsiaalsete hääleõiguste olemasolu ja võimalikku mõju. Kontsern hindab, kas tal eksisteerib kontroll ka juhul, kui ta ei oma üle poole hääleõigustest, aga omab võimalust määrata finants- ja tegevuspõhimõtteid tulenevalt de facto kontrollist. De facto kontroll võib tekkida juhtumitel, kui kontsernile kuuluv hääleõiguste hulk võrreldes teiste omanike hääleõiguste hulga ning nende vahel jagunemisega annab kontsernile võimaluse määrata finants- ja tegevuspõhimõtteid jne.

Tütarettevõtjad konsolideeritakse raamatupidamise aastaaruandes alates kontrolli tekkimisest kuni selle lõppemiseni.

Äriühenduste arvestamisel rakendatakse omandamismeetodit. Tütarettevõtja omandamisel üleantud tasu mõõdetakse üleantud varade, tekkinud või üle võetud kohustuste ja kontserni poolt emiteeritud omakapitaliinstrumentide õiglaste väärtuste summana. Üleantud tasu hõlmab tingimusliku tasu kokkuleppes tulenevate varade ja kohustuste õiglast väärtust. Äriühenduses omandatud eristatavad varad, kohustused ja tingimuslikud kohustused kajastatakse omandamise kuupäeval nende õiglastes väärtuses. Mittekontrolliv osalus omandatavas tütar-ettevõtjas mõõdetakse iga omandamise järel kas õiglastes väärtuses või mittekontrolliva osaluse proportsionaalses osas omandatavast eristatavast netovarast.

Omandamisega seotud väljaminekud kajastatakse nende tekkimise hetkel kuludena.

Etappidena toimuva äriühenduse puhul hindab kontsern talle eelnevalt omandatavas kuulunud omakapitali osaluse

ümbert selle omandamise kuupäeva õiglasesse väärtusesse ja kajastab tuleneva kasumi või kahjumi kasumiaruandes.

Kontserni poolt ülekandmisele kuuluvat tingimuslikku tasu mõõdetakse omandamise kuupäeval õiglasest väärtuses. Hilisemaid muutusi tingimusliku tasu õiglasest väärtuses, mis on liigitatavad varaks või kohustuseks, kajastatakse vastavalt IAS 39-le kasumiaruandes või muus koondkasumis. Omakapitaliks liigitatud tingimuslikku tasu ei mõõdetata ümber ja selle järgnevat arveldamist arvestatakse omakapitalis.

Firmaväärtusena kajastatakse algselt summat, mille võrra üleantud tasu ja mittekontrollivate osaluste väärtus ületab omandatud eristatavate varade ja ülevõetud kohustuste õiglast väärtust. Kui see tasu on väiksem kui omandatud tütarettevõtja netovara õiglane väärtus, kajastatakse vahe kasumiaruandes.

Ema- ja tütarettevõtjate finantsnäitajad on kontserni raamatupidamise aastaaruandes konsolideeritud rida-realt. Ema- ja tütarettevõtjate vaheliste tehingute tulemusena tekkinud nõuded, kohustused, tulud, kulud ning realiseerimata kasumid ja kahjumid on elimineeritud. Vajadusel on tütarettevõtjate arvestuspõhimõtteid muudetud, et viia need kooskõlla kontserni arvestuspõhimõtetega.

Emaettevõtja konsolideerimata aruannetes kajastatakse investeeringuid tütarettevõtjatesse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud võimalikud vara väärtuse langusest tulenevad akumulieeritud allahindlused. Soetusmaksumust korrigeeritakse, et peegeldada muudatusi seoses muutustega tingimuslikus tasus.

(b) Muutused tütarettevõtjate osaluses, mille tulemusena kontroll ei kao

Tehinguid mittekontrolliva osalusega, mille tulemusena kontroll tütarettevõtja üle ei kao, arvestatakse omakapitali tehingutena – see tähendab, kui tehinguid oma omanike-õigusi rakendavate omanikega. Erinevus mittekontrollivate osaluste korrigeeriva summa ja saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtuse vahel kajastatakse otse omakapitalis. Mittekontrollivale osalusele müükidelt tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse samuti omakapitalis.

(c) Tütarettevõtjate müük

Kui kontsern kaotab kontrolli tütarettevõtja üle, hinnatakse järelejäänud osalus kontrolli kaotamise hetkel selle õiglasest väärtusesse ning bilansilise maksumuse muutusest tuleneva vahe kajastatakse kasumiaruandes. See õiglane väärtus on algseks bilansiliseks maksumuseks järelejäänud osaluse edaspidisel sidusettevõtjana, ühisettevõtjana või finantsvarana kajastamisel. Lisaks arvestatakse kõiki muus koondkasumis kajastatud summasid selle tütar-ettevõtja suhtes samal alusel, nagu siis, kui kontsern oleks seotud varad või kohustused otse võõrandanud. See võib tähendada, et summad, mis olid eelnevalt kajastatud muus koondkasumis, tuleb ümber liigitada kasumiaruandesse.

(d) Sidusettevõtjad

Sidusettevõtjad on kõik ettevõtjad, mille üle kontsern omab olulist mõjuvõimu, kuid mitte kontrolli, ja millega kaasneb reeglina 20–50% hääleõigustest. Investeeringuid sidusettevõtjatesse kajastatakse kapitaliosaluse meetodil ja võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses. Bilansilist maksumust suurendatakse või vähendatakse, et kajastada investori osa investeeringuobjekti omandamisjärgses koondkasumis (-kahjumis). Kontserni investeering

sidusettevõtjatesse sisaldab omandamisel identifitseeritud firmaväärtust.

Kui investori osalust sidusettevõtjas vähendatakse, kuid oluline mõju säilib, liigitatakse kasumiaruandesse ümber ainult eelnevalt muus koondkasumis kajastatud kasumi või kahjumi proportsionaalne summa.

Kontserni osa sidusettevõtjate omandamisjärgsetes kasumites ja kahjumites kajastatakse kasumiaruandes ja kontserni osa omandamisjärgsetes muutustes sidusettevõtjate muus koondkasumis kajastatakse muus koondkasumis koos vastava investeeringu bilansilise maksumuse korrigeerimisega. Kui kontserni osa sidusettevõtja kahjumites on võrdne või ületab tema osalust sidusettevõtjas, kaasa arvatud muud tagatiseta nõuded, ei kajasta kontsern edasisi kahjumeid, välja arvatud juhul, kui ta on kohustatud täitma sidusettevõtja kohustusi või on sooritanud makseid sidusettevõtja nimel.

Kontsern hindab igal bilansipäeval, kas esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et sidusettevõtjasse tehtud investeeringu väärtus on langenud. Kui selline juhus esineb, arvestab kontsern väärtuse languse summa kaetava väärtuse ja bilansilise jääkmaksumuse vahena ning kajastab selle kasumiaruande real „Muud kasumid/kahjumid sidusettevõtjatelt“.

Kasumeid ja kahjumeid, mis on tekkinud „ülespoole“ või „allapoole“ suunatud tehingutest investori ja sidusettevõtjate vahel kajastatakse investori finantsaruannetes ainult selles ulatuses, mis vastab mitteseotud investorite

osalustele sidusettevõtjates. Realiseerimata kahjumid elimineeritakse, välja arvatud juhul, kui kahjumi põhjuseks on vara väärtuse langus. Vajadusel on sidusettevõtjate arvestuspõhimõtteid muudetud, et viia need kooskõlla kontserni arvestuspõhimõtetega.

2.4 Segmendiaruandlus

Ärisegmentid on segmendiaruandluse tarbeks määratletud ning informatsioon ärisegmentide kohta avaldatud nii, nagu aruandeid koostatakse kontsernisiseselt kõrgeimale äritegevust puudutavate otsuste langetajale juhtimisotsuste tegemiseks ja tulemuste analüüsimiseks. Kõrgeim äritegevust puudutavate otsuste langetaja, kes võtab vastu otsuseid segmendile eraldatavate vahendite kohta ning hindab segmendi tegevuse tulemusi, on emaettevõtja juhatus.

2.5 Tehingud välisvaluutas ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused

(a) Arvestus- ja esitusvaluuta

Kontserni ettevõtjad kasutavad arvestuses oma põhilise majanduskeskkonna valuutat, mis on nende arvestusvaluutaks. Konsolideeritud raamatupidamise aastaruanne on koostatud eurodes, mis on emaettevõtja arvestusvaluuta ja kontserni esitusvaluuta. Aruanded on ümardatud lähima miljonini, v.a juhul, kui sellele on viidatud teisiti.

(b) Tehingud välisvaluutas ning välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused

Välisvaluutas toimunud tehingud on ümber arvestatud arvestusvaluutasse, kasutades tehingupäeval kehtinud Euroopa Keskpanga vastava valuuta ametlikku noteeringut.

Kui Euroopa Keskpank vastavat valuutat ei noteeri, võetakse aluseks valuutat emiteeriva riigi keskpanga ametlik noteering euro suhtes. Raha ülekandmise ja tehingupäeva kursside erinevuse korral tekkivad kursivahed kajastatakse kasumiaruandes. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja kohustused on ümber hinnatud aruandeperioodi lõpu seisuga kehtinud Euroopa Keskpanga ametliku noteeringu või, kui Euroopa Keskpank vastavat valuutat ei noteeri, valuutat emiteeriva riigi keskpanga ametliku noteeringu alusel euro suhtes. Ümberhindamisest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes, välja arvatud efektiivse riskimaandajana kajastatavate rahavoo riskimaandamisinstrumentide ümberhindamisest tulenevad kasumid ja kahjumid, mida kajastatakse muus koondkasumis. Võlakohustuste ning raha ja raha ekvivalentide ümberhindamisest tulenevad kasumid ja kahjumid on kajastatud kasumiaruandes finantstulude- ja kuludena; muud valuutakursside muutustest tulenevad kasumid ja kahjumid aga muude äritulude või tegevuskuludena.

(c) Välismaal asuvate tütarettevõtjate konsolideerimine

Kui tütarettevõtja arvestusvaluuta ei lange kokku kontserni esitusvaluutaga, kasutatakse tütarettevõtja välisvaluutas koostatud aruannete ümberarvestusel järgmisi valuutakursse:

- vara ja kohustuste kirjed hinnatakse ümber aruandeperioodi lõpu Euroopa Keskpanga kursi alusel;
- tulud ja kulud hinnatakse ümber perioodi keskmise kursiga (v.a juhul, kui seda keskmist ei saa lugeda tulude ja kulude tekkimise päeva kursside kumulatiivse mõju mõistlikuks ümardamiseks; sel juhul tulud ja kulud hinnatakse ümber nende tekkimise päeva kursiga); ja
- ümberhindluse vahe kajastatakse omakapitalis eraldi kirjel „Realiseerimata kursivahed”.

Tütarettevõtja omandamisel tekkinud firmaväärtust ning selle omandamisega seotud varade ja kohustuste bilansiliste maksumuste õiglase väärtuse korrigeerimisi käsitatakse tütarettevõtja varade ja kohustustena ning hinnatakse ümber aruandeperioodi lõpu kursi alusel.

Ükski kontserni kuuluvatest tütarettevõtjatest ei tegutse hüperinflatiivses majanduskeskkonnas.

2.6 Varade ja kohustuste jaotus lühi- ja pikaajalisteks

Varad ja kohustused on finantsseisundi aruandes jaotatud lühi- ja pikaajalisteks. Lühiaajalisteks loetakse varad, mis eeldatavasti realiseeritakse järgmisel majandusaastal või kontserni tavapärase äritsükli käigus. Lühiaajaliste kohustustena on näidatud kohustused, mille maksetähtaeg saabub järgmise majandusaasta jooksul või mis tõenäoliselt tasutakse järgmisel majandusaastal või kontserni tavapärase äritsükli käigus. Kõik ülejäänud varad ja kohustused on näidatud pikaajalistena.

2.7 Materiaalne põhivara

Materiaalse põhivarana käsitatakse materiaalset vara, mida kasutatakse äritegevuses ning mille eeldatav kasulik tööiga on üle ühe aasta. Materiaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes jääkväärtuses, mis on saadud vara ajaloolise soetusmaksumuse vähendamisel akumuleeritud kulumi ja väärtuse languse võrra. Vara ajalooline soetusmaksumus sisaldab kulutusi, mis on otseselt seotud vara omandamisega. Ostetud põhivara soetusmaksumus sisaldab lisaks ostuhinnale ka kulutusi transpordile ja paigaldamisele ning muid soetuse ja kasutuselevõtuga otseselt seotud väljaminekuid. Omavalmistatud põhivara

soetusmaksumus koosneb valmistamisel ja kasutuselevõtul tehtud kulutustest materjalidele, teenustele ja tööjõule.

Kui materiaalne põhivara koosneb oluliselt erineva kasuliku tööeaga koostisosadest, võetakse osad arvele iseseisvate põhivaraobjektidena.

Kui materiaalse põhivara objekti valmistamine vältab pikema perioodi ning seda finantseeritakse laenu või mõne muu võlainstrumendiga, kapitaliseeritakse sellega seotud laenukasutuse kulutused (intressid) valmistatava objekti soetusmaksumusse. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimist alustatakse hetkest, kui on tekkinud laenukasutuse kulutusi ja varaga seotud kulutusi ning vara valmistamist on alustatud. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimine lõpetatakse hetkest, mil vara on valmis või selle kasutamine on pikemaks ajaks peatatud.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad kulutused lisatakse vara soetusmaksumusele või võetakse arvele eraldi varana ainult juhul, kui on tõenäoline, et kontsern saab tulevikus varaobjektist majanduslikku kasu ja varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärset mõõta. Asendatud komponent või proportsionaalne osa asendatud põhivarast kantakse finantsseisundi aruandest maha. Jooksva hoolduse ja remondiga seotud kulud kajastatakse kasumiaruandes kuludena.

Maad ei amortiseerita. Muu põhivara kulumit arvestatakse soetusmaksumuselt lineaarsel meetodil vara hinnangulise kasuliku eluea jooksul. Eeldatavad kasulikud eluead on järgmised:

Hooned	30-40 aastat
Rajatised, sh elektriliinid	12,5-50 aastat
muud rajatised	10-40 aastat
Masinad ja seadmed, sh elektriülekanedeseadmed	5-40 aastat
elektrijaamade seadmed	7-20 aastat
muud masinad ja seadmed	3-30 aastat
Muu põhivara	3-8 aastat

Põhivara eeldatavat kasulikku eluiga inventeeritakse aasta-inventuuri käigus, hilisemate kulutuste arvelevõtmisel ja oluliste muutuste korral arenguplaanides. Kui vara hinnanguline kasulik eluiga erineb oluliselt eelnevalt kehtestatud, kajastatakse see raamatupidamisliku hinnangu muutusena, muutes vara järelejäanud kasulikku eluiga, mille tulemusena muutub järgmistel perioodidel varale arvestatav kulum.

Varad hinnatakse alla nende kaetavale väärtusele juhul, kui varade kaetav väärtus on väiksem bilansilisest jääkväärtusest (lisa 2.9).

Põhivara müügist saadud kasumite ja kahjumite leidmiseks lahutatakse müügitulust müüdü varade jääkväärtus. Vas-tavad kasumid ja kahjumid on kajastatud kasumiaruandes kirjel „Muud äritulud” või „Muud tegevuskulud”.

2.8 Immateriaalne vara

Immateriaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- varaobjekt on kontserni poolt kontrollitav;
- on tõenäoline, et kontsern saab objekti kasutamisest tulevikus tulu;
- objekti soetusmaksumus on usaldusväärselt hinnatav.

Immateriaalset põhivara (v.a firmaväärtus) amortiseeritakse kuludesse lineaarsel meetodil hinnangulise kasuliku eluea jooksul.

Immateriaalse põhivara väärtuse langust hinnatakse juhul, kui eksisteerib sellele viitavaid asjaolusid, samamoodi materiaalse põhivara väärtuse languse hindamisega (v.a firmaväärtus). Määramata tähtajaga immateriaalse põhivara ning kasutusele võtmata immateriaalse põhivara kaetavat väärtust kontrollitakse kord aastas, võrreldes nende kaetavat väärtust bilansilise jääkväärtusega.

(a) Firmaväärtus

Firmaväärtus tekib tütar-, sidus- ja ühissettevõtjate omandamisel ja kujutab endast summat, mille võrra üleantud tasu ületab kontsernile kuuluvat osa investeringuobjekti eraldi identifitseeritavate varade, kohustuste ja tingimuslike kohustuste ning mittekontrolliva osaluse õiglast väärtust.

Äriühenduses omandatud firmaväärtust ei amortiseerita, selle asemel jagatakse firmaväärtus väärtuse languse kontrollimiseks raha teenivatele üksustele ning viiakse iga aruandeperioodi lõpul (või tihemini, kui mõni sündmus või asjaolude muutus sellele viitab) läbi raha teeniva üksuse väärtuse test. Firmaväärtus jagatakse raha teenivatele üksustele, mis eeldatavasti saavad firmaväärtuse tekitanud äriühenduse sünergiast kasu. Firmaväärtus jagatakse raha teenivale üksusele või üksuste grupile, mis ei või olla suurem kui ärisegment. Firmaväärtus hinnatakse alla tema

kaetavale väärtusele juhul, kui see on väiksem bilansilisest jääkmaksumusest. Firmaväärtuse allahindlust ei tühistata. Finantsseisundi aruandes kajastatakse firmaväärtust jääkmaksumuses (soetusmaksumus miinus väärtuse langus) (lisa 2.9). Tütarettevõtja müügist saadud kasumi või kahjumi arvestamisel arvestatakse firmaväärtuse jääkmaksumus müüdüd tütarettevõtja vara jääkmaksumuse hulka.

(b) Arendustegevusega seotud kulutused

Arendustegevusega seotud kulutused on tekkinud uurimistulemuste rakendamisel uute toodete ja protsesside väljatöötamiseks. Arendustegevusega seotud kulutused kapitaliseeritakse juhul, kui on täidetud kõik IAS 38 kriteeriumid. Kapitaliseeritud arendustegevusega seotud kulutused amortiseeritakse perioodi jooksul, mil eeldatavasti uued tooted on kasutusel. Uue majandusüksuse asutamisega seotud väljaminekuid, uue teadusliku või tehnilise informatsiooni kogumise eesmärgil läbiviidud uuringutega seotud kulutusi ning koolituskulusid ei kapitaliseerita.

(c) Lepingulised õigused

Äriühenduste käigus omandatud lepingulised õigused kajastatakse soetamise hetkel õiglaselt väärtuses ning pärast algset arvelevõtmist soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum. Lepingulised õigused amortiseeritakse kuludesse lineaarsel meetodil eeldatava lepingulise õiguse kehtivuse perioodi jooksul.

(d) Tarkvara

Arvutitarkvara jooksva hooldusega seotud kulud kajastatakse kuludena nende tekkimise hetkel. Immateriaalse varana kajastatakse ostetud arvutitarkvara, mis ei ole seonduva riistvara lahutamatu osa. Arvutitarkvara arenduskulud, mis on otseselt seotud selliste eristatavate tarkvaraobjektide arendamisega, mis on kontserni poolt kontrollitavad, kajastatakse

immateriaalse varana, kui on täidetud järgmised tingimused:

- tarkvara kasutuskõlblikuks muutmine on tehniliselt võimalik;
- juhatus kavatseb tarkvara valmis saada ja seda kasutada;
- tarkvara on võimalik kasutada;
- on võimalik näidata, kuidas tarkvara loob tõenäolist tulevast majanduslikku kasu;
- tarkvara arendamise lõpetamiseks ja kasutamiseks on olemas piisavad tehnilised, rahalised ja muud vahendid;
- tarkvara arendustegevusega seotud kulutusi saab usaldusväärselt mõõta.

Kapitaliseeritavad arvutitarkvara arenduskulud hõlmavad tööjõukulusid ning muid arendamisega otseselt seotud kulutusi. Arenduskulud, mis ei vasta eeltoodud tingimustele, kajastatakse kuludena. Tarkvaraga seotud kulutusi, mis on algselt kajastatud kuludena, ei kajastata hilisemal perioodil immateriaalse varana.

Arvutitarkvara kulud amortiseeritakse kuludesse lineaarsel meetodil hinnangulise kasuliku eluea jooksul, mille pikkus on kuni 7 aastat.

(e) Maakasutusõigused

Immateriaalse varana kajastatakse kontserni kasuks seatud hoonestusõiguste ja servituutide eest tasutud väljamaksed, mis vastavad immateriaalse põhivarana kajastamise kriteeriumidele. Maakasutusõiguste kulud amortiseeritakse kuludesse lineaarsel meetodil lepinguperioodil jooksul, mille pikkus võib olla kuni 99 aastat.

(f) Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikud

Kontserni poolt kontrollitavaid kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikuid kajastatakse immateriaalse käibevarana. Riigilt tasuta saadud kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikuid kajastatakse nullmaksumuses. Juurde ostetud kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikuid kajastatakse ostuhinnas või turuhinnas, kui kontsern on soetanud kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikud eeldatavast vajadusest rohkem ja need kavatsetakse müüa. Kasvuhoonegaaside emissioonikulu eraldis moodustatakse kontsernile kuuluvate või kontsernile tasuta eraldatavate kasvuhoonegaaside ühikute keskmises hinnas (lisa 2.24).

(g) Maavarade uuringu ja hindamise varad

Maavarade uuringu ja hindamise varadena kajastatakse väljaminekuid, mis on seotud uuringuks õiguse omandamisega, topograafiliste, geoloogiliste, geokeemiliste ja geofüüsiliste uuringutega, uurimusliku puurimisega, proovide võtmise ja maavarade kaevandamise tehnilise teostatavuse ja majandusliku tasuvuse hindamisega.

Maavarade uuringu ja hindamise varad võetakse algselt arvele soetusmaksumuses. Sõltuvalt varade olemusest liigitatakse maavarade uuringu ja hindamise varad kas immateriaalseteks või materiaalseteks varadeks. Infrastruktuuri rajatiste ehitamise, paigaldamise ja komplekteerimise kulud võetakse arvele materiaalse põhivara objektidena, ülejäänud uurimise ja hindamise varad kajastatakse immateriaalsete varadena. Pärast algset arvelevõtmist kajastatakse maavarade uuringu ja hindamise varasid soetusmaksumuse mudeli alusel.

- Maavarade uuringu ja hindamise varade väärtuse langust hinnatakse (lisa 2.9), kui on ilmnenud üks või mitu alljärgnevat asjaolu:

- periood, mil kontsernil on õigus teha uuringuid teatud piirkonnas, on lõppenud või lõpeb lähitulevikus ja selle pikendamist ei eeldata;
- olulisi väljaminekuid maavarade edaspidiseks uuringuks ja hindamiseks teatud piirkonnas ei ole eelarvestatud ega planeeritud;
- maavarade uuringu ja hindamise tulemusena teatud piirkonnas ei ole avastatud maavarade majanduslikult tasuvaid koguseid ja kontsern on otsustanud lõpetada sellise tegevuse antud piirkonnas;
- on olemas piisavaid andmeid, mis viitavad sellele, et kuigi arendustegevus teatud piirkonnas tõenäoliselt jätkub, on vähetõenäoline, et uuringu ja hindamise varade bilansiline maksumus kaetakse täielikult eduka arendustegevuse või müügi teel.

(h) Kaevandamisõigused

Kaevandamisõigusi kajastatakse finantsseisundi aruandes immateriaalse käibevarana või põhivarana sõltuvalt eeldatavast realiseerimise perioodist. Riigilt tasuta saadud kaevandamisõigusi kajastatakse nullmaksumuses. Kaevandamisõiguste tasu, mida makstakse kaevandatud maavara koguse alusel, kajastatakse kuludena nende tekkimise hetkel (lisa 2.22).

2.9 Mittefinantsvarade väärtuse langus

Määramata kasuliku elueaga varasid (näiteks firmaväärtust ja immateriaalseid varasid, mis ei ole veel kasutamiseks valmis) ei amortiseerita, vaid kontrollitakse kord aastas nende väärtuse langust. Amortiseeritavate varade ja maa puhul

hinnatakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist, kui teatud sündmused või asjaolude muutused viitavad sellele, et bilansiline maksumus ei ole kaetav. Varad hinnatakse alla nende kaetavale väärtusele juhul, kui varade kaetav väärtus on väiksem bilansilisest jääkväärtusest. Vara kaetav väärtus on kõrgem kahest järgnevast näitajast:

- vara õiglase väärtus, millest on maha lahutatud müügi-kulutused;
- vara kasutusväärtus.

Kui vara õiglast väärtust, millest on maha lahutatud müügi-kulutused, pole võimalik määrata, loetakse vara kaetavaks väärtuseks selle kasutusväärtus. Varade kasutusväärtus leitakse varade abil tulevikus genereeritavate hinnanguliste rahavoogude nüüdisväärtusena.

Varade väärtuse langust hinnatakse juhul, kui sellele viitavad võimalikud järgmised asjaolud:

- sarnaste varade turuväärtus on langenud;
- üldine majanduskeskkond ja turusituatsioon on halvenenud, mistõttu on tõenäoline, et varadest genereeritav tulu väheneb;
- turu intressimäärad on tõusnud;
- varade füüsiline seisund on järsult halvenenud;
- varadest saadavad tulud on väiksemad planeeritust;
- mõningate tegevusvaldkondade tulemused on oodatust halvemad;
- teatava raha teeniva üksuse tegevus kavatakse lõpetada.

Samuti kontrollitakse väärtuse langust, kui kontsern tuvastab teisi vara väärtuse langusele viitavaid asjaolusid.

Varade väärtuse langust võidakse hinnata kas üksiku vara või varade grupi (raha teeniva üksuse) kohta. Raha teenivaks üksuseks loetakse väikseim eraldi identifitseeritav varade grupp, millest genereeritavad rahavood on olulises osas prognoositavad sõltumatult ülejäänud varade poolt genereeritavatest rahavoogudest. Kahjum väärtuse langusest kajastatakse koheselt kasumiaruandes kuluna.

Iga aruandeperioodi lõpu seisuga hinnatakse, kas esineb asjaolusid, mis viitavad sellele, et eelmistel aastatel vara, v.a firmaväärtuse, kohta kajastatud kahjumit väärtuse langusest enam ei eksisteeri või see on vähenenud. Iga sellise asjaolu esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust uuesti. Vastavalt testi tulemustele võidakse allahindlus kas osaliselt või täielikult tühistada. Firmaväärtuse väärtuse langusest kajastatud kahjumit järgmisel perioodil ei tühistata.

2.10 Põhivarade (või müügigruppide) liigitamine müügiks hoitavaks

Põhivara või müügigrupp liigitatakse müügiks hoitavaks, kui selle bilansiline jääkmaksumus kaetakse peamiselt müügitehinguga, mitte jätkuva kasutusega, ja müük on väga tõenäoline. Varasid hinnatakse bilansilises jääkmaksumuses või õiglasel väärtuses, millest on maha arvatud müügi- kulutused, sõltuvalt sellest, kumb on madalam.

2.11 Finantsvarad

2.11.1 Klassifitseerimine

Kontsernile kuuluvad finantsvarad on klassifitseeritud

järgmistesse kategooriatesse: õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad, müügiootel finantsvarad ning laenud ja nõuded. Finantsvarade klassifitseerimise aluseks on finantsvarade soetamise eesmärk. Finantsvara kategooria määrab juhatus finantsvara esmasel kajastamisel.

(a) Õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad

Õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad on kauplemise eesmärgil hoitavad finantsvarad, mis on soetatud edasimüügiks lähitulevikus. Õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatakse ka tuletisinstrumente, v.a juhul, kui need on määratletud ja efektiivsed riskimaandamisinstrumentid. Finantsseisundi aruandes kajastatakse kõiki sellesse kategooriasse kuuluvaid varasid käibevaradena.

(b) Müügiootel finantsvarad

Müügiootel finantsvarad on tuletisinstrumentideks mitteolevad finantsvarad, mis on määratletud müügiootel olevateks või ei ole klassifitseeritud teistesse kategooriatesse. Müügiootel finantsvarasid kajastatakse pikaajaliste finantsinvesteeringutena, välja arvatud juhul, kui finantsvara aegub või kontsern kavatses selle müüa 12 kuu jooksul aruandeperioodi lõpust.

(c) Laenud ja nõuded

Laenud ja nõuded on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksetega tuletisinstrumentideks mitteolevad finantsvarad, mis ei ole noteeritud aktiivsel turul. Laenusid ja nõudeid kajastatakse käibevaradena, välja arvatud juhul, kui laenu või nõude tähtaeg on aruandeperioodi lõpu seisuga üle 12 kuu. Sellisel juhul kajastatakse neid põhivaradena. Laenude

ja nõuete kategoorias on kajastatud järgmised finantsvarad: „Raha ja raha ekvivalendid”, „Üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades”, „Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded”.

2.11.2 Kajastamine ja mõõtmine

Tavapärasel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste ja müüke kajastatakse või nende kajastamine lõpetatakse, kasutades väärtuspäevapõhist arvestust. Finantsvarad, mida ei kajastata õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, võetakse algselt arvele õiglasel väärtuses, millele liidetakse tehingukulud. Finantsvarad, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, võetakse algselt arvele õiglasel väärtuses ja omandamisega seotud tehingukulud kajastatakse kasumiaruandes kuludena. Kontsern lõpetab finantsvara kajastamise, kui lepingujärgsed õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõpevad või on üle antud ja üle on lainud ka oluline osa finantsvara omandiga seotud riskidest ja hüvedest. Õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavaid finantsvarasid ning müügiootel finantsvarasid kajastatakse peale esmast arvelevõtmist õiglasel väärtuses. Laenusid ja nõudeid kajastatakse peale esmast arvelevõtmist korrigeeritud soetusmaksimumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Kasumeid ja kahjumeid õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavate finantsvarade ümberhindlusest kajastatakse kasumiaruande real „Finantstulud või -kulud” nende tekkimise perioodil (lisa 30). Intressitulu müügiootel finantsvaradelt ning laenudelt ja nõuetelt kajastatakse kasumiaruande finantstulude real (lisa 30). Kontsern ei ole saanud aruandeperioodil ega võrreldaval perioodil

intressitulu ega dividenditulu õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavate finantsvaradelt.

Kasum/kahjum müügiootel finantsvarade õiglasel väärtuse muutusest kajastatakse muus koondkasumis.

Börsil noteeritud finantsvarade õiglasel väärtuse aluseks võetakse aruandeperioodi lõpul kehtinud pakkumishind. Börsil noteerimata finantsvarade õiglasel väärtuse leidmiseks kasutatakse erinevaid hindamistehnikaid. Sõltuvalt finantsvara liigist võetakse aluseks sarnaste finantsvarade noteeritud turuhinnad, vahendajate noteeringud või hinnangulised diskonteeritud rahavood. Kontsern kasutab mitmeid erinevaid meetodeid ja teeb oletusi, mis põhinevad iga aruandeperioodi lõpu turutingimustel. Tuletisinstrumentide õiglane väärtus leitakse börsi noteeringute alusel.

2.12 Finantsinstrumentide saldeerimine

Finantsvara ja finantskohustusi saldeeritakse ja esitatakse bilansis netosummana ainult siis, kui kontsernil on juriidiliselt rakendatav õigus kajastatud summasid saldeerida ja kontsern kavatseb neid kas saldeerida netoalusel või realiseerida vara ja tasuda kohustuse samaaegselt.

2.13 Finantsvarade väärtuse langus

(a) Korrigeeritud soetusmaksimumuses kajastatavad finantsvarad

Iga aruandeperioodi lõpu seisuga hinnatakse, kas esineb finantsvara või finantsvarade grupi võimaliku väärtuse langusele viitavaid objektiivseid tõendeid. Finantsvara või finantsvarade rühma väärtus on langenud ja kahjumid väärtuse langusest tekivad siis ja ainult siis, kui väärtuse

languse kohta esineb objektiivseid tõendeid, mis on tekkinud ühe või mitme sündmuse (kahjumit põhjustav sündmus) tagajärjel pärast vara esmast kajastamist ja see kahjumit põhjustav sündmus (või sündmused) mõjutab (mõjutavad) finantsvara või finantsvarade rühma hinnangulisi tulevasi rahavoogusid, mida saab usaldusväärselt prognoosida.

Asjaoludeks, mis viitavad võimalikule väärtuse langusele, võivad olla võlgniku või võlgnike grupi olulised finantsraskused, kohustuste mittetäitmine või maksejõuetus intressi või põhimaksete osas, pankrotistumise tõenäosus või finantsiline ümberorganiseerimine, ning kättesaadavatest andmetest järeldatav tulevaste rahavoogude oluline vähenemine, nagu muutused võlgnevustes või majanduslike tingimuste muutused, mis on seostatavad kohustuste rikkumisega.

Laenude ja nõuete kategooria puhul on väärtuse languse kahjumiks vahe varade bilansilise maksumuse ning hinnanguliste tulevaste rahavoogude (v.a tulevased krediidikahjumid, mis ei ole veel tekkinud) nüüdisväärtuse vahel, mida on diskonteeritud finantsvara algse sisemise intressimääraga. Finantsvara bilansilist maksumust vähendatakse ning arvestatud kahjum kajastatakse kasumiaruandes. Kui laenul või müügiotel finantsvaral on muutuv intressimäär, kasutatakse väärtuse languse arvestamisel diskontomäärana lepinguga määratud sisemist intressimäära. Praktilistel kaalutlustel võib kontsern kasutada väärtuse languse määramisel ka õiglast väärtust, mis on arvutatud turul jälgitavate hindade alusel.

Kui järgneval perioodil väärtuse languse summa väheneb ja vähenemine on seostatav sündmusega, mis leidis aset peale väärtuse languse kajastamist (näiteks võlgniku

krediidireitingu paranemine), kajastatakse väärtuse languse tühistamine kasumiaruandes.

(b) Müügiotel finantsvarad

Iga aruandeperioodi lõpu seisuga hinnatakse, kas esineb finantsvara või finantsvarade grupi võimaliku väärtuse langusele viitavaid objektiivseid tõendeid. Võlakirjade puhul kasutab kontsern hindamiseks punktis (a) toodud kriteeriume. Omakapitaliinvesteeringute puhul loetakse asjaoluks, mis viitab väärtuse langusele, ka seda, kui väärtpaberi õiglane väärtus on langenud jätkuvalt oluliselt alla soetusmaksumuse. Kui selliseid asjaolusid esineb, eemaldatakse kumulatiivne kahjumi summa, mida mõeldakse soetusmaksumuse ning hetke õiglase väärtuse ja varasemalt kasumiaruandes kajastatud väärtuse languse vahena, omakapitalist ja kajastatakse kasumiaruandes. Omakapitaliinstrumentidelt arvestatud väärtuse languse summasid, mida on kajastatud kasumiaruandes, ei tühistata järgnevatel perioodidel läbi kasumiaruande. Kui müügiotel finantsvarana kajastatud võlainstrumenti õiglane väärtus järgneval perioodil suureneb ja suurenemine on seostatav sündmusega, mis leidis aset pärast väärtuse languse kajastamist kasumiaruandes, kajastatakse väärtuse languse tühistamine kasumiaruandes.

2.14 Tuletisinstrumentid ja riskimaandamine

Tuletisinstrumente kajastatakse nende esmasel arvelevõtmisel õiglases väärtuses tuletisinstrumenti lepingu sõlmimise kuupäeval. Pärast esmast kajastamist hinnatakse neid iga aruandeperioodi lõpul ümber nende õiglasele hetkeväärtusele. Väärtuse muutusest tekkinud kasumi või kahjumi kajastamise meetod sõltub sellest, kas tuletisinstrument on määratletud riskimaandamisinstrumentina ja kui on, siis maandatava objekti olemusest. Kontsern kasutab

rahavoo riskimaandamisinstrumente, mille eesmärgiks on maandada vedelkütuste ja elektri hinna muutumise riski.

Tehingu sõlmimisel dokumenteerib kontsern riskimaandamisinstrumentide ja maandatavate objektide vahelise suhte, riskimaandamise eesmärgid ja erinevate riskimaandamistehingute sooritamise strateegia. Samuti dokumenteeritakse ja testitakse nii tehingu sõlmimisel kui ka jooksvalt seda, kas riskimaandamistehingutes kasutatavad tuletisinstrumentid on efektiivsed maandatavate objektide rahavoogude muutuste tasaarveldamisel.

Riskimaandamise eesmärgil kasutatavate tuletisinstrumentide õiglased väärtused on esitatud lisas 13. Omakapitalis kajastatud riskimaandamisreservi liikumised on esitatud lisas 20. Riskimaandamise tuletisinstrumentide kogu õiglast väärtust liigitatakse kas pikaajalise vara või kohustusena, kui maandatava objekti järelejäänud realiseerumise periood on pikem kui 12 kuud, ja lühiajalise vara või kohustusena, kui maandatava objekti järelejäänud realiseerumise periood on lühem kui 12 kuud. Kauplemise eesmärgil soetatud tuletisinstrumentid klassifitseeritakse lühiajalise vara või kohustusena.

(a) Rahavoo riskimaandamine

Rahavoo riskimaandamisena määratletud ja selleks kvalifitseerivate tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutuse efektiivset osa kajastatakse muus koondkasumis. Ebaefektiivse osaga seotud kasumit või kahjumit kajastatakse koheselt kasumiaruandes saldeeritult muude äritulude või muude tegevuskuludena.

Omakapitalis kajastatud summasid kajastatakse kasumiaruandes nendel perioodidel, mil maandatav objekt

mõjutab kasumit või kahjumit (näiteks, kui leiab aset maandatav müük).

Kui riskimaandamisinstrument aegub või müüakse või kui maandamine ei vasta enam riskimaandamisarvestuse kriteeriumidele, jääb omakapitalis sisalduv kumulatiivne kasum või kahjum omakapitali ja kajastatakse kasumiaruandes eeldatava tulevikusündmuse lõplikul kajastamisel. Kui prognoositava tehingu toimumist enam ei eeldata, kajastatakse omakapitalis sisalduv riskimaandamisinstrumenti kasum või kahjum kasumiaruandes kohe saldeeritult muu äritulu või muu tegevuskuluna.

Riskimaandamisinstrumentid, mis on kombineeritud erinevatest tuletisinstrumentidest kajastatakse kuni kõigi komponentide omandamiseni õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande.

(b) Õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad tuletisinstrumentid

Tuletisinstrumente, mida ei ole määratletud riskimaandamisinstrumentidena, kajastatakse õiglasel väärtusel läbi kasumiaruande. Selliste tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutusest tulenevad kasum ja kahjum kajastatakse kasumiaruandes muu äritulu või muu tegevuskuluna.

(c) Tuletisinstrumentid oma tarbeks kaupade ostuks

Tuletisinstrumentide lepinguid, mis on sõlmitud ja mida edaspidi kasutatakse alusvaraks olevate kaupade saamiseks koosõlas kontserni eeldatavate ostuvajadustega, kajastatakse analoogselt tavapärase kaupade ostuga. Näiteks *futuur*lepinguid kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute ostuks, mis on vajalikud kontserni

elektritootmise eesmärgil, ei kajastata finantsseisundi aruandes tuletisinstrumentidena, vaid ostetud kasvuhonegaaside lubatud heitkoguse ühikud kajastatakse *futuur*lepingute realiseerumise hetkel, kui ostetud kasvuhonegaaside lubatud heitkoguse ühikud kantakse kontsernile üle, immateriaalsete varadena. Enne realiseerumise tähtaega tehingupartnerile tehtud maksed kajastatakse ettemaksetena immateriaalse põhivara eest.

Kui lepingute tingimused lubavad ühel osapoolel seda tasaveldada rahas või muu finantsinstrumendiga või lepingute sisuks olev alusvara on kergesti rahaks vahetatav, hinnatakse lepinguid, et teha kindlaks, kas nende suhtes saab rakendada arvestuspõhimõtteid, mida rakendatakse oma tarbeks kasutatavatele kaupadele. Lepinguid, mis ei vasta oma tarbeks kasutatavate kaupade arvestuspõhimõtete rakendamise tingimustele, kajastatakse tuletisinstrumentidena nagu eespool kirjeldatud.

2.15 Varud

Varud kajastatakse soetusmaksumusel või neto realiseerimisväärtuses, kui see on varude soetusmaksumusel madalam. Varude kulusse kandmisel kasutatakse kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodit. Lõpetamata ja valmistoodangu soetusmaksumusel lülitatakse tooraine kulud, otsesed tööjõukulud ning muud otsesed ja kaudsed kulud (lähtudes tootmisseadmete normaalvõimsusest). Varude soetusmaksumusel ei lülitata laenukasutuse kulusi. Tooraine ja materjali varude soetusmaksumusel koosneb ostuhinnast, transpordikuludest ning muudest soetamisega otseselt seotud väljaminekutest.

Neto realiseerimisväärtuseks loetakse eeldatavat müügihinda, mida on vähendatud nende varude müügiga seotud kulutuste võrra.

2.16 Nõuded ostjate vastu

Nõuded ostjate vastu on ostjatelt laekumata arved tava-
pärase äritegevuse käigus müüdüd kaupade või osutatud teenuste eest.

Nõuded ostjate vastu võetakse algselt arvele nende õiglasel väärtuses ja kajastatakse seejärel korrigeeritud soetusmaksumusel, kasutades sisemise intressimäära meetodit ning arvestades maha allahindluse. Nõuete allahindlust kajastatakse, kui esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et kõik nõuete summad ei laeku vastavalt nõuete esialgsetele lepingutingimustele. Asjaoludeks, mis viitavad võimalikule nõuete väärtuse langusele, on võlgniku pankrot või olulised finantsraskused ning maksetähtaegadest mittekinnipidamine (makse hilinemine üle 90 päeva maksetähtajast). Olulisi nõudeid hinnatakse individuaalselt. Ülejäänud nõudeid hinnatakse kogumina, arvestades eelmiste aastate kogemust laekumata jäänud nõuete osas, mida korrigeeritakse lähtudes olemasolevatest tingimustest. Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete summa on vahe nõuete bilansilise väärtuse ja tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse vahel ning selle arvutamiseks kasutatakse sisemise intressimäära meetodit. Nõuete bilansilist väärtust vähendatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete summa võrra ning kahjum allahindlusest kajastatakse kasumiaruandes muude tegevuskuludena. Kui nõue loetakse lootusetuks, kantakse nõue ja tema allahindlus finantsseisundi aruandest välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisel vähendatakse kasumiaruande rida „Muud tegevuskulud“.

Nõuded, mille laekumine on ette nähtud kuni ühe aasta jooksul, loetakse lühiajalisteks nõueteks. Ülejäänud nõuded ostjate vastu kajastatakse pikaajaliste nõuetena. Pikaajalised nõuded ostjate vastu kajastatakse tõenäoliselt laekuva nõude nüüdisväärtuses. Tõenäoliselt laekuva nõude nominalväärtuse ja nüüdisväärtuse vahet kajastatakse nõude laekumistähtajani jäänud perioodi jooksul intressituluna, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

2.17 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ning raha ekvivalentidena kajastatakse sularaha kasades, arvelduskontosid pankades ja raha teel pankadesse ning lühiajalisi kuni 3-kuulise tähtajaga kõrge likviidsusega investeeringuid pankades.

2.18 Aktsiakapital ja kohustuslik reservkapital

Lihtaktsiad kajastatakse omakapitali koosseisus. Eelisaktsiaid ei ole emiteeritud. Uute aktsiate emiteerimisega seotud omakapitali tehingute tehingukulud kajastatakse omakapitalist mahaarvamisenä eeldusel, et need on käsitavad omakapitali tehinguga otseselt kaasnevate vältimatute lisakuludena.

Üldkoosoleku poolt otsustatud, kuid äriregistris veel registreerimata aktsiad kajastatakse omakapitali real „Registreerimata aktsiakapital“.

Äriseadustiku nõuete kohaselt peab emaettevõtja moodustama puhaskasumist kohustusliku reservkapitali, mille miinimumsuurus on 1/10 aktsiakapitalist. Iga-aastase kohustusliku eraldise suurus on 1/20 aruandeaasta puhaskasumist kuni reservkapitali määra täitumiseni. Reservkapitali võib kasutada kahjumite katmiseks, kui seda

ei ole võimalik katta vabast omakapitalist, samuti aktsiakapitali suurendamiseks.

2.19 Võlad hankijatele

Võlad hankijatele on tavapärase äritegevuse käigus tekkinud kohustused tasuta hankijatele ostetud kaupade või teenuste eest. Võlad, mille tasumine on ette nähtud kuni ühe aasta jooksul, loetakse lühiajalisteks kohustusteks. Ülejäänud võlad hankijatele kajastatakse pikaajaliste kohustustena. Võlad hankijatele võetakse algselt arvele õiglases väärtuses ning kajastatakse peale esmast arvelevõtmist korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

2.20 Võlakohustused

Võlakohustused võetakse algselt arvele õiglases väärtuses vähendatuna tehingukulude võrra ning kajastatakse pärast esmast arvelevõtmist korrigeeritud soetusmaksumuses. Soetusmaksumuse ja lunastusmaksumuse vahe kajastatakse kasumiaruandes kuluna võlakohustuse kehtivuse perioodi jooksul, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Laenulepingute sõlmimisel makstavaid teenustasusid kajastatakse laenukasutuse kuludena selles ulatuses, mille osas on tõenäoline, et kontsern laenu välja võtab. Sellised teenustasud kajastatakse finantsseisundi aruandes tulevaste perioodide kuludena ja kajastatakse laenukasutuse kuluna, kui laenu väljavõtmine aset leiab.

Võlakohustusi kajastatakse lühiajaliste kohustustena, välja arvatud juhul, kui kontsernil on tingimusteta õigus lükata kohustuse täitmist edasi vähemalt 12 kuu võrra pärast aruandeperioodi lõppu.

2.21 Laenukasutuse kulutused

Üldotstarbelised ja kindla otstarbega laenukasutuse kulutused, mis on otseselt seotud tingimustele vastavate varade soetamise, ehitamise ja tootmisega, milleks on vara, mille otstarbekohasesse kasutus- või müügivalmidusse viimine võtab olulisel määral aega, lisatakse varaobjektide soetusmaksumusse kuni hetkeni, mil varad on valmis nende ettenähtud kasutuseks või müügiks.

Kapitaliseeritavate laenukasutuste summat vähendatakse laenatud summade ajutisest investeerimisest teenitud tulu võrra.

Kõik muud laenukasutuse kulutused kajastatakse kasumiaruandes kuludena nende tekkimise perioodil.

2.22 Maksustamine

(a) Dividendi tulumaks Eestis

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtja aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Alates 1. jaanuarist 2008 on dividendidena jaotatud kasumi maksumääraks 21/79 väljamakstavalt netosummalt. Teatud tingimustel on võimalik saadud dividende jaotada edasi ilma täiendava tulumaksukuluta. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil, kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Maksustamissüsteemi omapärast lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtetel erinevusi vara maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel ning sellest tulenevalt ka edasilükkunud tulumaksunõudeid ega -kohustusi. Finantsseisundi aruandes ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisades.

(b) Muud maksuliigid Eestis

Maksuliik	Maksumäär
Sotsiaalmaks	33% töötajatele tehtud väljamaksetelt ja erisoodustustelt
Töötuskindlustusmaks	1,0% töötajatele tehtud väljamaksetelt (2012. aastal 1,4%)
Erisoodustuste tulumaks	21/79 töötajatele tehtud erisoodustustelt
Saastetasud	Saasteainete tonnimäärade alusel saasteainete viimise eest atmosfääri, veekogudesse, põhjavette ja pinnasesse ning jäätmete keskkonda paigutamise eest
Põlevkivi kaevandamisõiguse tasu	1,39 eurot kaevandatud põlevkivi tonni kohta (2012. aastal 1,32 eurot kaevandatud põlevkivi tonni kohta)
Vee erikasutusõiguse tasu	1,59–152,74 eurot/1000 m ³ veekogust või põhjaveekihiist võetud vee kohta (2012. aastal 1,59–145,46 eurot/1000 m ³ veekogust või põhjaveekihiist võetud vee kohta)
Maamaks	0,1–2,5% maa maksustamishinnast aastas
Rasveokimaks	3,50 – 232,60 eurot/kvartalis veoauto kohta
Elektrienergia aktsiisimaks	4,47 eurot/MWh elektrienergia kohta
Maagaasi aktsiisimaks	23,45 eurot/1000 m ³ maagaasi kohta
Põlevkivikütteõli aktsiisimaks	15,01 eurot/1000 kg põlevkivikütteõli kohta
Põlevkivi aktsiisimaks	0,30 eurot gigadžauli kohta (2012. aastal 0,15 eurot gigadžauli kohta)
Ettevõtja tulumaks ettevõtlusega mitteseotud kuludelt	21/79 ettevõtlusega mitteseotuks loetavatelt kuludelt

(c) Tulumaksumäärad välisriikides, kus toimub kontserni tegevus

Jordaania	Residentid juriidiliste isikute Jordaania teenitud tulu maksustatakse tulumaksumääraga 14–30%
Läti	Residentid juriidiliste isikute tulu maksustatakse maksumääraga 15%
Leedu	Residentid juriidiliste isikute tulu maksustatakse maksumääraga 15%
Soome	Residentid juriidiliste isikute tulu maksustatakse maksumääraga 24,5%
USA	Residentid juriidiliste isikute tulu maksustatakse maksumääraga 35%

(d) Edasilükkunud tulumaks

Välismaal asuvates tütarettevõtjates kajastatakse edasilükkunud tulumaksuvara ja -kohustust, kui on tekkinud ajutised erinevused konsolideeritud varade ja kohustuste bilansiliste väärtuste ning maksustamisbaasi vahel. Edasilükkunud tulumaksuvara ja -kohustuse kajastamisel kasutatakse bilansilise kohustuse meetodit. Edasilükkunud tulumaksukohustusi ei kajastata juhul, kui need tekivad firmaväärtuse esmasel arvelevõtmisel; samuti ei kajastata edasilükkunud tulumaksu, kui see tekib varade ja kohustuste esmasel arvelevõtmisel sellise tehingu puhul, mis ei ole äriühendus ja mis ei mõjuta tehingu toimumise ajal ei raamatupidamislikku kasumit ega ka maksustatavat kasumit. Edasilükkunud tulumaksusumma leidmisel kasutatakse maksumäära, mida eeldatavasti rakendatakse arvestuse aluseks oleva vara realiseerimise või kohustuse tasumise perioodil, lähtudes aruandeperioodi lõpul kehtinud tulumaksumääradest ja maksustamist reguleerivatest seadustest.

Edasilükkunud tulumaksu vara kajastatakse ulatuses, mille suhtes kontsernil on küllaldaselt tõendeid, et tulevikus tekib piisavalt maksustatavat kasumit, mille suhtes saab kasutada tekkinud ajutisi erinevusi.

Kontsern kajastab edasilükkunud tulumaksu kõigisse tütar- ja sidusettevõtjatesse tehtud investeringutega seotud maksustatavate ajutiste erinevuste puhul, välja arvatud juhul, kui kontsern saab kontrollida ajutise erinevuse tühistamise ajastamist ja on tõenäoline, et ajutine erinevus ei tühistu lähimas tulevikus.

Seisuga 31. detsember 2013 ja 31. detsember 2012 ei olnud kontsernil edasilükkunud tulumaksuvara ega -kohustusi.

2.23 Hüvitised töötajatele

Töötajate lühiajalised hüvitised

Töötajate lühiajalised hüvitised hõlmavad palka ja sotsiaalmakse, töölepingu ajutise peatumisega seotud hüvitisi (puhkusetasud või muud seesugused tasud), kui eeldatakse, et töölepingu ajutine peatumine leiab aset 12 kuu jooksul pärast selle perioodi lõppu, mil töötaja tööd tegi, ning muid hüvitisi, mis tuleb välja maksta 12 kuu jooksul pärast selle perioodi lõppu, mil töötaja tööd tegi.

Kui aruandeperioodi jooksul on töötaja osutanud teenuseid, mille vastutasuks on põhjust eeldada hüvitise maksmist, moodustab kontsern prognoositava hüvitise summa ulatuses kohustuse (viitvõla), millest arvatakse maha kõik juba tasutud summad.

Töösuhete lõpetamise hüvitised

Töösuhete lõpetamise hüvitised on hüvitised, mida makstakse, kui kontsern otsustab lõpetada töösuhete töötajaga enne tavapärasest pensionilejäämise kuupäeva või kui töötaja otsustab töölt lahkuda vabatahtlikult, saades vastutasuks nimetatud hüvitised. Kontsern kajastab töösuhete lõpetamise hüvitisi kohustusena ja kuluna juhul ja ainult juhul, kui kontsern on selgelt kohustunud lõpetama töösuhete töötajatega vastavalt tagasivõetamatule plaanile. Kui töötajatele on tehtud pakkumine, et soodustada vabatahtlikku töölt lahkumist, kajastatakse töösuhete lõpetamise hüvitised vastavalt pakkumise vastu võtnud töötajate arvule. Hüvitised, mis makstakse välja hiljem kui 12 kuud pärast aruandeperioodi lõppu, diskonteeritakse nüüdisväärtusesse. Restruktureerimiste käigus toimuvate koondamiste puhul moodustatakse koondamiseraldised (lisa 2.24).

Muud hüvitised töötajatele

Kollektiivlepingutest ja muudest lepingutest tulenevate endiste töötajate hüvitiste ning tervisekahjustuste hüvitiste katteks on moodustatud eraldised (lisa 2.24).

2.24 Eraldised

Eraldisi kajastatakse juhul, kui kontsernil on minevikus aset leidnud sündmustest tulenev seaduslik või faktiline kohustus, kohustuse realiseerumine nõuab ressurssidest loobumist ja kohustuse suurust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Eraldisi kajastatakse kohustuse täitmiseks vajalike kulutuste nüüdisväärtuses, kasutades intressimäära, mis kajastab turu hinnanguid raha hetkeväärtusele ja kohustusele iseloomulikele riskidele. Eraldiste suurenemist seoses realiseerumistähtaja lähenemisega kajastatakse kasumiaruandes intressikuluna.

Eraldiste kajastamisel lähtutakse juhtkonna hinnangust, kasutades vajadusel ekspertide abi. Eraldisi ei moodustata tulevikus aset leidvate tegevuskahjumite katteks.

Mitmete sarnaste kohustuste olemasolu korral määratakse kohustuste täitmiseks vajalike ressursside vähenemise tõenäosus kindlaks, vaadeldes kohustuste klassi kui üht tervikut. Kuigi iga üksiku objekti puhul võib ressursside vähenemise tõenäosus olla väike, võib kohustuste klassi osas tervikuna ressursside teatav vähenemine osutada tõenäoliseks. Sellisel juhul eraldis kajastatakse (kui teised kajastamiskriteeriumid on täidetud).

Eraldised vaadatakse üle iga aruandeperioodi lõpul ja korrigeeritakse lähtudes selle hetke parimast hinnangust.

Eraldiste moodustamisega seotud kulu kajastatakse kasumiaruandes ärikuludes või põhivara soetusmaksimumes, kui eraldise moodustamine on seotud demonteerimise, ümberpaigutamise või taastamiskohustusega, mis on tekkinud varaobjekti soetamise või varaobjekti teatud perioodi jooksul kasutamise tagajärjel.

Eraldisi kasutatakse ainult nende kulutuste katmiseks, mille jaoks need olid moodustatud.

Kui eeldatakse, et teine osapool hüvitab mõned või kõik eraldise täitmiseks vajalikud kulutused, kajastatakse hüvitis juhul ja ainult juhul, kui hüvitise saamine pärast kohustuse täitmist kontserni poolt on praktiliselt kindel. Hüvitist käsitatakse eraldi varana. Hüvitisena kajastatud summa ei tohi ületada eraldise summat.

(a) Kollektiivlepingust tulenevate kohustuste ja tervisekahjustuste hüvitamise eraldised

Kui kontsernil on tekkinud kohustus maksta oma endistele töötajatele töösuhtejärgseid hüvitisi, moodustatakse nimetatud kulutuste katmiseks vastav eraldis. Eraldiste hindamisel võetakse arvesse võetud kohustustes seatud tingimused ning eeldatav väljamakseid saavate isikute arv. Tervisekahjustuste hüvitamise eraldised moodustatakse kohtuotsuste alusel väljamõistetud hüvitiste maksmiseks, võttes aluseks eeldatava väljamakse perioodi.

(b) Keskkonnakaitse eraldised

Keskkonnakaitse eraldised moodustatakse enne aruandeperioodi lõppu toimunud keskkonnakahjustuste suhtes juhul, kui nende kahjustuste likvideerimise nõue tuleneb seadusest või kui kontserni senine keskkonnavalne tegevuspraktika on näidanud, et kontsernil on faktiline

kohustus kahjustused vabatahtlikult likvideerida. Eraldiste määramiseks on kasutatud ekspertide hinnanguid ning keskkonnakaitseliste tööde teostamisel saadud kogemusi.

(c) Mäetööde lõpetamise eraldised

Mäetööde lõpetamise eraldised moodustatakse kaevanduste ja karjääride sulgemisega seotud kulutuste katmiseks, kui kulutuste tegemise nõue tuleneb seadusest. Eraldiste määramiseks on kasutatud ekspertide hinnanguid ning mäetööde lõpetamisega seotud tööde teostamisel saadud kogemusi.

(d) Koondamiseraldised

Koondamiseraldised on moodustatud töötajate koondamisega seotud kulutuste katteks, kui kontsern on avalikustanud restruktureerimiskava, milles on kirjeldatud kavaga kaasnevaid kulutusi, mõjutatud äritegevust või äritegevuse osa, peamisi ümberstruktureerimisest mõjutatud asukohti, oma töölepingu lõpetamise eest hüvitist saavate töötajate asukohti, funktsioone ja hinnangulist arvu, plaani rakendamise ajakava, ning on tekitanud asjaomastes isikutes õigustatud ootuse, et kontsern teostab ümberstruktureerimise, olles kas alustanud kõnealuse kava elluviimist või teavitanud asjaomaseid isikuid kava põhipunktidest.

(e) Varade demonteerimise kulude eraldised

Varade demontaažikulude eraldised moodustatakse varade tulevase demonteerimisega seotud hinnanguliste kulutuste katteks, kui varade demonteerimise kohustus tuleneb seadusest või kui kontserni senine tegevuspraktika on näidanud, et kontsernil on faktiline kohustus kulutused teha. Varade demontaažikulude nüüdisväärtus kajastatakse põhivara soetusmaksumuses.

(f) Kasvuhoonegaaside emissiooni eraldised

Kasvuhoonegaaside emissiooni eraldis moodustatakse kasvuhoonegaaside emissiooniga seotud seadusest tulenevate kohustuste katmiseks kontsernile kuuluvate või kontsernile tasuta eraldatavate kasvuhoonegaaside ühikute keskmises hinnas. Kui kontsern loovutab kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikud riigile emiteeritud kasvuhoonegaaside katteks, vähendatakse võrdses koguses ja summas eraldist ja immateriaalset käibevara (lisa 2.8).

(g) Eraldis kahjulike lepingute suhtes

Eraldis kahjulike lepingute suhtes moodustatakse, kui kontsern on sõlminud lepingu, mille täitmisega kaasnevad kulutused ületavad lepingust saadavat majanduslikku kasu. Eraldis moodustatakse summas, mis on väiksem kahest järgnevast: lepingu täitmisega kaasnev kahjum (lepingust tulenevad tulud miinus lepingu täitmisega kaasnevad kulud) või lepingu katkestamisega kaasnev leppetrahv.

(h) Lepingust tulenevate kohustuste eraldis

Lepingust tulenevate kohustuste eraldis moodustatakse selliste lepingust tulenevate kohustuste katmiseks, mille realiseerumise aeg või suurus ei ole kindlad.

2.25 Tingimuslikud kohustused

Võimalikud kohustused, mille realiseerumine on vähetõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurus ei ole võimalik piisava usaldusvärsusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena.

2.26 Tulude arvestus

Tuluna kajastatakse tavapärase äritegevuse käigus kaupade müügi ja teenuste osutamise eest saadud või saadava tasu õiglast väärtust. Tulu arvestatakse ilma käibemaksuta ning vähendatuna allahindluste võrra pärast kontsernisestest tehingute elimineerimist. Tulu kajastatakse ainult siis, kui tulu suurust on võimalik usaldusväärselt mõõta, on tõenäoline, et kontsern saab tehingust tulenevat majanduslikku kasu, olulised omandiga seotud riskid ja hüved on läinud üle müüjalt ostjale ning on täidetud alltoodud täiendavad kriteeriumid. Tulu suurust loetakse usaldusväärselt mõõdetavaks ainult siis, kui kõik tehinguga seotud asjaolud on selged.

(a) Elektrienergia ja võrguteenuste müügi arvestus

Müügitulu kajastamise aluseks on klientide arvestite näidud. Kliendid teatavad näidud tegeliku tarbimise alusel või need võetakse kauglugemise teel või prognoositakse tarbimisgraafikute alusel. Lisaks võetakse arvesse ka aruandeperioodi lõpu seisuga teatamata, hilinemisega teatatud ning hinnanguliselt valesti teatatud näidud, mille tulemusena kajastab müügitulu täpsemalt tegelikku elektrienergia tarbimist.

(b) Liitumistasude arvestus

Elektrivõrguga liitumisel tasuvad kliendid liitumistasu, mille määramise aluseks on võrguga liitumiseks tehtavad kulutused. Liitumistasud kajastatakse tuluna liitumise tarvis soetatud varade keskmise eluea jooksul, milleks on loetud 32 aastat. Tuludesse kandmata liitumistasu kajastatakse finantsseisundi aruandes pikaajaliste tulevaste perioodide tuludena.

(c) Teenustasu kajastamine valmidusastme meetodil

Lõpetamata ja lõpetatud, kuid tellijatele veel üle andmata teenustelt saadud tulu kajastamisel rakendatakse valmidusastme meetodit. Nimetatud meetodi kohaselt kajastatakse teenuse osutamisest saadav tulu proportsionaalselt ja samades perioodides teenuse osutamisega kaasnevate kuludega. Valmidusastme meetodil arvestatud tulu, mille kohta ei ole tellijale arvet väljastatud, kajastatakse finantsseisundi aruandes viitlaekumisena. Kui aruandeperioodi lõpu seisuga ületab tellijale esitatud vahearvete summa projektile tehtud kulutused ja sellele vastava tuluosa, kajastatakse tellijatelt enamlaekunud summa viitvõlana.

(d) Intressitulu

Intressitulu kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurust on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intressitulu kajastatakse, kasutades vara sisemist intressimäära, välja arvatud juhtudel, kui intressi laekumine on ebakindel. Sellistel juhtudel arvestatakse intressitulu kassapõhiselt.

(e) Dividenditulu

Dividenditulu kajastatakse, kui kontsernil on tekkinud dividendide saamise õigus.

2.27 Sihtfinantseerimine

Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse selle õiglasel väärtusel, kui eksisteerib piisav kindlus, et kontsern vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ning sihtfinantseerimine leiab aset. Kulude kompenseerimiseks ette nähtud sihtfinantseerimise tulu kajastatakse vastavate kulude kajastamise perioodil.

Varade sihtfinantseerimisi kajastatakse brutomeetodil, mille kohaselt võetakse sihtfinantseerimise arvel soetatud vara finantsseisundi aruandes arvele tema soetusmaksumuses. Varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseerimise summa kajastatakse finantsseisundi aruandes kohustusena kui tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse ja sihtfinantseerimise kohustus tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

2.28 Rendid

Rendi all mõistetakse kokkulepet, mille kohaselt rendileandja annab rentnikule makse või rea maksete eest kokkulepitud ajavahemikuks üle varaobjekti kasutusõiguse. Kapitalirendina klassifitseeritakse rent, mille puhul kõik olulised vara omandiõigusega seotud riskid ja hüved on läinud üle rentnikule. Muud rendid kajastatakse kasutusrendina.

(a) Kontserni ettevõtja on rentnik

Kasutusrendi maksed kajastatakse kasumiaruandes kuluna rendiperioodi jooksul võrdsetes osades vähendatuna rendileandjalt saadud stiimulite võrra.

(b) Kontserni ettevõtja on rendileandja

Kasutusrendi tingimustel välja renditud varade suhtes kohaldatakse materiaalsele põhivarale kehtestatud arvestusprintsipi. Rendiperioodi jooksul saadavad maksed kajastatakse kasumiaruandes tuluna rendiperioodi jooksul.

2.29 Dividendide maksmine

Dividende kajastatakse nende väljakuulutamisel jaotamata kasumi vähendamisenä ning kohustusena aktsionäri ees.

2.30 Tehingud seotud osapooltega

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks sidusettevõtjad, Eesti Energia ASi nõukogu ja juhatuse liikmed ning teised isikud ja ettevõtjad, kes saavad kontrollida või oluliselt mõjutada kontserni finants- ja äriotsuseid. Kuna Eesti Energia ASi aktsiad kuuluvad 100% Eesti Vabariigile, loetakse kontserni seotud osapoolteks ka riigi kontrolli või olulise mõju all olevaid üksusi.

3. Finantsriskide juhtimine

3.1 Finantsriskid

Kontserni tegevusega kaasnevad mitmed finantsriskid: tururisk (mis hõlmab valuutariski, rahavoogude ja õiglase väärtuse intressimäära riski ja hinnariski), krediidirisk ja likviidsusrisk. Kontserni üldine riskijuhtimise programm keskendub finantsturu prognoosimatusele ja üritab minimeerida võimalikke ebasoodsaid mõjusid kontserni finantstegevusele. Kontsern kasutab teatud riskipositsioonide maandamiseks tuletisinstrumente.

Finantsriskide juhtimise eesmärk on finantsriskide maandamine ja finantstulemuste volatiilsuse vähendamine. Riskijuhtimise valdkonda kontsernis juhib juhatuse esimehele ja auditikomiteele alluv riskijuhtimise- ja siseauditi teenistus, kes vastutab kontserni riskijuhtimissüsteemi väljaarendamise, rakendumise ja töökorras hoidmise eest. Kontserni finantsriske juhitakse vastavalt juhatuse poolt heaks kiidetud põhimõtetele kontserni tasandil. Kontserni likviidsus-, intressi- ja valuutariske juhitakse emaettevõtja finantsosakonnas.

(a) Tururiskid

1) Valuutarisk

Valuutarisk on risk, et finantsinstrumentide õiglane väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus vahetuskursi muutuste tõttu. Valuutariskivabadeks finantsvaradeks ja -kohustusteks loetakse euros nomineeritud finantsvarasid ja -kohustusi. Valuutariskide vältimiseks sõlmitakse pikaajalised võlakohustused ning elektri ekspordi lepingud eurodes.

Kontserni peamine valuutarisk on seotud vedelkütuste müügitehingute selle osaga, mis on tehtud USA dollarites ja mis ei ole maandatud tulevikutehingutega (lisa 13), lisaks on mõned üksikud hanke- ja muud lepingud sõlmitud kontserni ettevõtjate arvestusvaluutast erinevas valuutas. Valdava osa sellistest tehingutest moodustavad USA dollarites sõlmitud tehingud.

Aruandeperioodi lõpu seisuga olid kontsernil järgmised USA dollarites fikseeritud finantsvarad ja -kohustused.

miljonites eurodes	31. detsember	
	2013	2012
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 17)	0,3	7,3
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	29,2	15,3
Võlad hankijatele ja muud võlad	0,3	0,2

Kui USA dollari vahetuskurss euro suhtes oleks seisuga 31. detsember 2013 olnud 8% (31. detsember 2012: 10%) võrra kõrgem või madalam (kõigi muude näitajate samaks jäädes) oleks kontserni aruandeperioodi kasum olnud 2,5 mln euro võrra suurem/väiksem (2012: 2,2 mln euro võrra suurem/väiksem) tulenevalt raha ja raha ekvivalentide, ostjate nõuete ja muude nõuete ning hankijatele võlgnevuse ja muude võlgade saldode ümberhindlusest.

Raha ja raha ekvivalentide jaotus valuutade lõikes on avalikustatud lisa 17.

2) Hinnarisk

Hinnarisk on risk, et finantsinstrumentide õiglane väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus muude kui intressimäärariskist või valuutariskist tulenevate turuhindade muutumise tõttu. Hinnariskist on mõjutatud kontserni poolt toodetavate kaupade ja osutatavate teenuste müük vabaturutingimustes, tootmiseks vajalike ressursside ost ning õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad.

2.1) Kaupade ja teenuste hinnarisk

Olulisemad kaupade ja teenuste hinnariskid on elektrienergia ja vedelkütuste müügi ning kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute ostu hinnarisk. Kaupade ja teenuste müügi ning kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute ostu hinnariski maandamiseks kasutab kontsern erinevaid tuletisinstrumente. Elektrienergia hinna muutumise riski maandamiseks kasutatakse *forward*- ja optioonilepinguid, mis on sõlmitud kindla koguse elektrienergia müügiks igal kauplemistunnil. Elektribörsi Nord Pooli kaudu müüdava elektrienergia tulevikutehingute maht sõltub elektrienergia turuhinna ja kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute hinna vahest.

Vedelkütuste hinna muutumise riski maandamiseks kasutatakse *swap*- ja optisoonitehinguid. Nende tehingutega kohustub kontsern või tehingupartner maksma fikseeritud hinna ja turuhinna vahe arvestusperioodil. Kontserni riskimaandamise põhimõtete kohaselt on riskimaandamistehtingute teostamise eesmärgiks kindlustada etteantud kasum pärast muutuvkulusid. Alusvara kogus, mille riske maandatakse, määratakse iga perioodi kohta eraldi.

Hinnariski maandamise tehingutele on seatud hinna alampiir, millest alates tehinguid võib sooritada. Tehingute sooritamise maht sõltub alusperioodi ajahorisondist ja pakutavast lepinguhinnast.

Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute ostmise vajadus tekib, kui CO₂ emissioon ületab riigi poolt tasuta eraldatud kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute hulka. Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute hinna muutuse riski maandamiseks kasutab kontsern optiooni- ja *futuur*lepinguid (lisa 13). Juhatus on kinnitanud kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse kauplemise reeglid, mille kohaselt ostetakse puudujääv kogus hajutatult kogu aasta jooksul, lähtudes eeldatavast kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse puudujäägist.

2.2) Õiglasest väärtustes muutustega läbi kasumiaruande kajastatavate finantsvarade hinnarisk

Õiglasest väärtustes muutustega läbi kasumiaruande kajastatavate finantsvarade hinnarisk seisneb selles, et intressi- ja rahaturufondide osakute turuväärtus võib muutuda tulevalt fondi netovarade turuväärtuse muutusest.

Seisuga 31. detsember 2013 puudusid kontsernil õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavate finantsvarad.

3) Rahavoogude ja õiglase väärtuse intressimäära risk

Intressimäära risk on risk, et finantsinstrumentide õiglase väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus turu intressimäära muutuste tõttu.

Rahavoogude intressimäära risk tekib kontserni ujuva intressimääraga võlakohustustest ning seisneb ohus, et finantskulud suurenevad, kui intressimäärad tõusevad.

Intressimäära riski hindamisel kasutatakse tundlikkuse analüüsi. Kontserni intressimäära riskide maandamisel järgitakse põhimõtet, et fikseeritud intressimääraga võlakohustuste osatähtsus portfellis peab olema üle 50%. Majandusaasta lõpu seisuga oli 94% kontserni võlakohustustest fikseeritud ning 6% ujuva intressiga (31. detsember 2012: fikseeritud 99% ja ujuva intressiga 1%). Sellest tulenevalt ei avalda turuintressimäära muutused olulist mõju kontserni võlakohustustele, küll aga võivad mõjutada võlakohustuste õiglast väärtust.

Üleöödeposiidid ja tähtajalised deposiidid on sõlmitud fikseeritud intressimääraga ning ei tekita kontsernile rahavoogude intressimäära riski. Võimalikud muudatused muude intressi kandvate finantsvarade intressimäärades ei oleks avaldanud olulist mõju kontserni aruandeaasta kasumile.

(b) Krediidirisk

Krediidirisk on risk, et kontsernile tekib rahaline kaotus, mille on põhjustanud finantsinstrumendi teine osapool, kes ei suuda oma kohustusi täita. Krediidiriskile on avatud raha pangadeposiitidel, positiivse väärtusega tuletisinstrumendid, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded.

Kontserni vabade vahendite paigutamise põhimõtete kohaselt juhendatakse lühiajaliselt vabade rahaliste vahendite paigutamisel järgmistest printsiipidest:

- kapitali säilimine;
- likviidsuse tagamine õigel ajahetkel äritegevuse vajadusteks;
- eelnevat kahte eesmärki arvestades optimaalne tootlus.

Lühiajaliselt vabu rahalisi vahendeid on lubatud paigutada järgmistesse kodu- ja välismaistesse finantsinstrumentidesse:

- rahaturu- ja intressifondid, mille osakuid või aktsiaid on võimalik regulaarselt lunastada või müüa;
- krediidasutuste hoiused;
- vabalt kaubeldavad võlakirjad ja muud vabalt kaubeldavad võlakohustused.

Nõuded finantsinstrumendi (sh riskimaandamistingute) emitentidele/teingu vastaspoolte krediidiriski tasemele ning iga vastaspoole maksimaalsed positsioonid kehtestab kontserni finantsriskide komitee.

Vabu rahalisi vahendeid on lubatud paigutada üksnes eurodes nomineeritud finantsinstrumentidesse. Lisaks on kehtestatud nõuded finantsinstrumentide tähtajale ning hajutamisele.

Klientide tähtajaks tasumata võlaga tegeldakse selleks moodustatud osakondades. Ostjatele esitatud arvete laekumise tähtaja ületamise korral kasutatakse automatiseeritud meeldetuletuste ja hoiatuste saatmist, millele võib järgneda väljalülitamine elektrivõrgust. On kehtestatud tingimused, mille korral alustatakse võla sissenõudmist kohtu kaudu või antakse võla sissenõudmine üle inkassofirmale. Erikokkulepete sõlmimine on selleks moodustatud võlakomisjonide pädevuses.

Maksimaalne krediidiriskile avatud summa aruandeperioodi lõpu seisuga oli järgmine:

miljonites eurodes	31. detsember	
	2013	2012
Üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades (lisad 11 ja 16)	21,0	90,0
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded (lisad 11 ja 12)*	158,9	160,3
Arvelduskontod ja alla 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades (lisa 11 ja 17)	62,6	60,1
Finantsgarantii nominaalväärtus (lisa 33)	-	20,4
Positiivse väärtusega tuletisinstrumendid (lisad 3.3, 11, 13 ja 14)	47,6	16,7
Kokku krediidiriskile avatud summa	290,1	347,5

* Kokku nõuded ostjate vastu ja muud nõuded miinus ettemaksud.

Nõuetest ostjate vastu on maha arvatud nõuete allahindlused. Ehkki nõuete laekumist võivad mõjutada majanduslikud tegurid, on juhtkond seisukohal, et puudub oluline kahjumi risk, mis ületaks juba kajastatud allahindluse summat. Ülejäänud nõuete liigid allahinnatud varasid ei sisalda.

Täiendav info krediidiriski kohta on avalikustatud lisades 12 ja 14. Informatsioon finantsgarantii kohta on avalikustatud lisa 33.

(c) Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et kontsern ei suuda oma finantskohustusi täita rahavoo puudujäägi tõttu. Likviidsusriski maandatakse erinevate finantsinstrumentidega nagu laenud, võlakirjad ja kommertspaberid.

Kontsern on emiteerinud suurte investeerimismahtude finantseerimiseks 6-aastase tähtajaga võlakirju mahus 300 mln eurot (31. detsember 2012: 300 mln eurot) ning 15-aastase tähtajaga rahvusvahelisi võlakirju mahus 300 mln eurot (31. detsember 2012: 300 mln eurot) (lisa 21) ning võtnud välja laenusid summas 238,5 mln eurot (31. detsember 2012: 144,9 mln eurot) (lisa 21). Võlakohustuste intressitaseme alandamiseks on kontsern hankinud krediidireitingud agentuuridelt Standard&Poor's ning Moody's, seisuga 31. detsember 2013 olid reitingud vastavalt BBB+ stabiilne ning Baa1 negatiivne (31. detsember 2012: vastavalt BBB+ stabiilne ja Baa1 stabiilne). 21. jaanuaril 2014 langetas Moody's Eesti Energia krediidireitingu Baa1 negatiivselt Baa2 stabiilsele. Moody'se raporti peamine välja toodud risk on põlevkivist elektritootmise konkurentsivõime ja kasumlikkus pikemas perspektiivis 2012. aasta märtsis toimunud võlakirjatehingule andis Standard&Poor's reitingu BBB+ ning Moody's reitingu Baa1.

Seisuga 31. detsember 2013 oli kontsernil väljavõtmata laenusid 250,0 mln euro ulatuses (31. detsember 2012: 495,0 mln eurot) (lisa 21). Majandusaasta lõpu seisuga oli kontsernil vabu rahalisi vahendeid (raha ja raha ekvivalendid, üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades ja finantsvarad õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande) mahus 83,6 mln eurot (31. detsember 2012: 151,8 mln eurot). Rahavoogude projektsioonid koostatakse 12-kuulise perioodi kohta ja esitatakse kontserni nõukogule kinnitamiseks kord aastas. Kontsernisiseselt kasutatakse tüdarettevõtjate likviidsuse juhtimiseks kehtestatud limiite.

Alljärgnevas likviidsusanalüüsis on esitatud kontserni lühi- ja pikaajaliste kohustuste (sh netomaksega tuletisinstrumentide) jaotus kohustuste realiseerumistähtaegade lõikes. Kõik tabelis esitatud summad on lepingute alusel tasumisele kuuluvad diskonteerimata rahavood. Aruandeperioodi lõpust 12 kuu jooksul tasumisele kuuluvate kohustuste summa, v.a võlakohustused, on võrdne nende bilansilise väärtusega.

Kohustuste jaotus maksetähtaegade järgi seisuga 31. detsember 2013 (miljonites eurodes):

	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Diskonteerimata rahavood kokku	Bilansiline väärtus
Võlakohustused (lisad 3.2, 11 ja 21)*	26,8	192,2	816,3	1 035,3	827,9
Tuletisinstrumendid (lisad 3.3, 11 ja 13)	2,5	1,5	-	4,0	4,0
Võlad hankijatele ja muud võlad (lisad 11 ja 22)	124,0	3,3	-	127,3	127,3
Maksuvõlad ja võlad töövõtjatele (lisa 22)	53,9	-	-	53,9	53,9
Kokku	207,2	197,0	816,3	1 220,5	1 013,1

* Intressikulud on prognoositud seisuga 31. detsember 2013 kehtinud intressimäärade alusel.

Kohustuste jaotus maksetähtaegade järgi seisuga 31. detsember 2012 (miljonites eurodes):

	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Diskonteerimata rahavood kokku	Bilansiline väärtus
Võlakohustused (lisad 3.2, 11 ja 21)*	25,3	152,4	784,5	962,2	732,8
Tuletisinstrumendid (lisad 3.3, 11 ja 13)	2,1	0,3	-	2,4	2,4
Võlad hankijatele ja muud võlad (lisad 11 ja 22)	123,3	2,4	-	125,7	125,7
Maksuvõlad ja võlad töövõtjatele (lisa 22)	50,9	-	-	50,9	50,9
Potentsiaalsed finantsgarantii kohustused (lisad 11, 22 ja 33)	2,2	18,2	-	20,4	0,1
Kokku	203,8	173,3	784,5	1 161,6	911,9

* Intressikulud on prognoositud seisuga 31. detsember 2012 kehtinud intressimäärade alusel.

Informatsioon väljamakstavate dividendide kohta, mis kuulutatakse välja ja kuuluvad maksmisele pärast aruandeperioodi lõppu, on avalikustatud lisa 19.

3.2 Kapitaliriski juhtimine

Eesti Energia ASi kõik aktsiad kuuluvad riigile. Otsused dividendide jaotamise, aktsiakapitali suurendamise või vähendamise kohta teeb Eesti Vabariik (Rahandusministeeriumi kaudu). Igal majandusaastal määratakse Eesti Vabariigi Valitsuse korraldusega Eesti Energia ASi poolt riigieelarvesse makstav dividendisumma (lisad 18 ja 19).

Kontsern järgib strateegiat, mille kohaselt ei tohi netovõlg ärikasumit enne kulumit ületada rohkem kui kolm korda ning omakapitali suhe varadesse peab olema üle 50%. Seisuga 31. detsember 2013 ja 31. detsember 2012 oli kontserni netovõla suhe ärikasumisse enne kulumit ning omakapitali suhe varadesse järgmine (miljonites eurodes):

	31. detsember	
	2013	2012
Võlakohustused (lisad 3.1, 11 ja 21)	827,9	732,8
Miinus: raha ja raha ekvivalendid, üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades ja finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (lisad 3.1, 11, 15, 16 ja 17)	-83,6	-151,8
Netovõlg	744,3	581,0
Omakapital	1 547,7	1 409,1
Ärikasum enne kulumit	310,5	278,4
Varad	2 817,9	2 497,4
Netovõlg/ärikasum enne kulumit	2,40	2,09
Omakapital/varad	55%	56%

3.3 Õiglane väärtus

Kontserni hinnangul ei erine finantsseisundi aruandes korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade ja kohustuste õiglased väärtused oluliselt seisuga 31. detsember 2013 ja 31. detsember 2012 kontserni konsolideeritud finantsseisundi aruandes kajastatavatest jääkväärtustest, v.a võlakirjad (lisa 21). Ostjate vastu suunatud lühiajaliste nõuete ja tasumata arvete jääkväärtus, millest on maha arvatud allahindlused, võrdub hinnanguliselt nende õiglase väärtusega. Avalikustamise eesmärgil leitakse finantskohustuste õiglase väärtuse tulevaste lepinguliste rahavoogude diskonteerimisel turu intressimääraga, mis on kättesaadav kontserni sarnastele finantsinstrumentidele.

Alljärgnevat tabelites on toodud õiglases väärtuses kajastatavate finantsinstrumentide analüüs väärtuse hindamise meetodi järgi. Erinevaid tasemeid defineeritakse järgmiselt:

- identsete varade või kohustiste (korrigeerimata) noteeritud hinnad aktiivsetel turgudel (tase 1);
- muud sisendid kui 1. tasemele liigitavad noteeritud hinnad, mis on vara või kohustise puhul kas otseselt või kaudselt jälgitavad (tase 2);
- vara või kohustise puhul mittejälgitavad sisendid (tase 3).

Alljärgnevas tabelis on toodud kontserni varad ja kohustused, mida kajastatakse õiglasel väärtusel vastavalt õiglase väärtuse hierarhia tasemetele seisuga 31. detsember 2013 ja 31. detsember 2012:

miljonites eurodes	31. detsember 2013			
	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Kokku
Varad				
Kauplemisderivatiivid (lisad 13 ja 14)	-	4,8	0,2	5,0
Rahavoogude riskimaandamis-instrumendid (lisad 13 ja 14)	42,5	0,1	-	42,6
Kokku finantsvarad (lisad 3.1, 11, 13 ja 14)	42,5	4,9	0,2	47,6
Kohustused				
Kauplemisderivatiivid (lisad 11 ja 13)	-	0,6	-	0,6
Rahavoogude riskimaandamis-instrumendid (lisad 3.1, 11 ja 13)	-	3,4	-	3,4
Kokku finantskohustused (lisad 3.1, 11 ja 13)	-	4,0	-	4,0

miljonites eurodes	31. detsember 2012		
	Tase 1	Tase 2	Kokku
Varad			
Finantsvarad õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande (lisad 11 ja 15)	-	1,7	1,7
Kauplemisderivatiivid (lisad 13 ja 14)	-	3,2	3,2
Rahavoogude riskimaandamis-instrumendid (lisad 13 ja 14)	12,5	1,0	13,5
Kokku finantsvarad (lisad 3.1, 11, 13, 14 ja 15)	12,5	5,9	18,4
Kohustused			
Kauplemisderivatiivid (lisad 11 ja 13)	-	0,1	0,1
Rahavoogude riskimaandamis-instrumendid (lisad 3.1, 11 ja 13)	-	2,3	2,3
Kokku finantskohustused (lisad 3.1, 11 ja 13)	-	2,4	2,4

Hindamistehnikad ja mõõtmisel kasutatavad sisendid tasemel 1

Aktiivsetel turgudel kaubeldavate finantsinstrumentide õiglase väärtuse aluseks on noteeritud turuhinnad aruandeperioodi lõpu seisuga. Turgu peetakse aktiivseks, kui noteeritud hinnad on lihtsalt ja regulaarselt kättesaadavad börsilt, vahendajalt, maaklerilt, tööstusharu grupilt, hindamisteenistusest või regulatiivselt organilt ja need kujutavad tegelike ja regulaarselt aset leidvate turutingimustel toimuvate tehingute hindasid. Kontserni finantsvarade noteeritud turuhinnaks on nende hetke pakkumishind.

Tasemele 1 on klassifitseeritud kontserni Nasdaq OMX-is kliiritud elektri tuletistehingud.

Hindamistehnikad ja mõõtmisel kasutatavad sisendid tasemel 2

Aktiivsel turul mittekaubeldavate finantsinstrumentide õiglase väärtus määratakse hindamistehnikate abil. Hindamistehnikates kasutatakse nii palju kui võimalik jälgitavaid turuandmeid, kui need on kättesaadavad, ja toetatakse nii vähe kui võimalik kontserni enda hinnangutele. Instrument liigitatakse tasemel 2, kui kõik olulised sisendandmed, mis on vajalikud õiglase väärtuse määramiseks, on jälgitavad. Kui üks või mitu olulist sisendit ei baseeru jälgitavatel turuandmetel, liigitatakse instrument tasemele 3. Kauplemisderivatiivide ja rahavoogude riskimaandamis-instrumentide väärtuse leidmisel kasutatakse ICE EUA ning Platt's European Marcetscani ning Nymexi noteeringuid.

- *Forward*-, *swap*- ja *futuurl*epingute õiglase väärtus on leitud bilansipäeva *forward*hindade alusel, mille alusel

arvutatud väärtus on diskonteeritud tagasi nüüdisväärtusesse.

- Optsioonide õiglane väärtus on leitud turnbull-wakemani aasia tüüpi optsioonide hindamise analüütilise lahendiga.
- Õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande kajastatavate finantsvarade puhul kasutatakse diskonteeritud rahavoogude meetodit.

3.4 Finantsvarade ja -kohustuste tasaarveldus

(a) Finantsvarad

Alljärgnevat finantsvarade osas on rakendatud tasaarveldust:

miljonites eurodes

	31. detsember	
	2013	2012
	Tuletisinstrumendid	
Finantsvarade brutosumma	70,1	24,7
Finantsseisundi aruandes tasaarveldatud finantskohustuste brutosumma	-22,5	-8,0
Finantsseisundi aruandes kajastatud finantsvarade netosumma (lisa 3.1, 3.3, 11, 13 ja 14)	47,6	16,7
Bilansis saldeerimata summad	-0,5	-0,1
Netosumma	47,1	16,6

(b) Finantskohustused

Alljärgnevat finantskohustuste osas on rakendatud tasaarveldust:

miljonites eurodes

	31. detsember	
	2013	2012
	Tuletisinstrumendid	
Finantskohustuste brutosumma	26,5	10,4
Finantsseisundi aruandes tasaarveldatud finantsvarade brutosumma	-22,5	-8,0
Finantsseisundi aruandes kajastatud finantskohustuste netosumma (lisa 3.1, 3.3, 11, 13 ja 14)	4,0	2,4
Bilansis saldeerimata summad	-0,5	-0,1
Netosumma	3,5	2,3

Lepingud kontserni ja tehingupartnerite vahel lubavad reeglina tasaarvestust konkreetse üksikteingu lõikes kui vastastikud nõuded on samas valuutas. Mõningates lepingutes on lubatud tasaarveldust teha kahe või enama tehingu lõikes.

4. Olulised raamatupidamishinnangud

Raamatupidamishinnangud ja rakendatud eeldused

Aruannete koostamisel on kasutatud mitmeid raamatupidamishinnanguid ja eeldusi, mis mõjutavad aruandes kajastatud varasid ja kohustusi ning lisades avalikustatud bilansiväliseid varasid ja tingimuslikke kohustusi. Kuigi nimetatud hinnangud on tehtud juhtkonna parima teadmise kohaselt, ei pruugi need kokku langeda hilisema tegeliku tulemusega. Muudatusi juhtkonna hinnangutes kajastatakse muudatuse toimumise perioodi kasumiaruandes.

Alljärgnevad hinnangud omavad suurimat mõju käesolevas raamatupidamise aastaaruandes kajastatud finantsinformatsioonile.

(a) Materiaalse põhivara kasuliku eluea hindamine

Materiaalse põhivara kasuliku eluea määramisel lähtutakse juhtkonna hinnangust vara tegeliku kasutamise perioodi kohta. Senine kogemus on näidanud, et varade tegelik kasutusaeg on mõnikord osutunud mõnevõrra pikemaks kui varade hinnanguline eluiga. Seisuga 31. detsember 2013 oli kontsernil materiaalsel põhivara jääkmaksumuses 2,3 mld eurot (31. detsember 2012: 2,0 mld eurot), aruandeperioodi amortisatsioonikulu oli 113,3 mln eurot (2012: 110,5 mln eurot) (lisa 6). Kui amortisatsioonimäärad muutuksid 10% võrra, muutuks aastane amortisatsioonikulu 11,3 mln euro võrra (2012: 11,1 mln euro võrra).

(b) Materiaalse põhivara kaetava väärtuse hindamine

Kontsernis on vastavalt vajadusele läbi viidud materiaalse põhivara kaetava väärtuse teste. Põhivara kaetava väärtuse testimisel rakendatakse mitmeid juhtkonna hinnanguid

varade kasutamisest ning müügist tulenevate ning varade hoolduseks ja remondiks vajalike rahavoogude, inflatsiooni- ja kasvumäärade ning toetuste saamise tõenäosuste kohta. Hinnangute andmisel võetakse aluseks prognoosid üldise majanduskeskkonna, elektrienergia tarbimise ja müügihinna kohta. Kui olukord tulevikus muutub, võib see põhjustada täiendavate allahindluste tegemist või varem tehtud allahindluste osalist või täielikku tühistamist. Võrguteenuse osutamiseks kasutatava põhivara kaetavat väärtust mõjutab Konkurentsiamet, kes määrab nendelt varadelt teenitava tulu põhjendatud tootluse määra. Kui võrguteenuse osutamisega seotud tulud, kulud ja investeringud jäävad ettenähtud piiridesse, tagab müügist saadav tulu nende varade põhjendatud tootlikkuse. Kuni Eesti elektrituru täieliku avanemiseni alates 1. jaanuarist 2013 reguleeris Konkurentsiamet ka soojus- ja elektrienergia tootmiseks müüdava põlevkivi piirhinda, Narva Elektri jaamadest suletud turuosale müüdava elektrienergia hinna piirmäärasid ning müügikohustuse täitmiseks müüdava elektrienergia kaalutud keskmise hinna piirmäära. Informatsioon aruandeperioodil ja võrreldaval perioodil arvestatud varade väärtuse languse kohta on avalikustatud lisa 6.

(c) Eraldiste moodustamine ja ümberhindamine

Seisuga 31. detsember 2013 oli kontsernis moodustatud keskkonnakaitselisi, mäetööde lõpetamise, töötajatega seotud ning kasvuhoonegaaside emissiooni eraldisi kokku 102,1 mln euro eest (31. detsember 2012: 36,8 mln euro eest) (lisa 24). Nimetatud kohustuste realiseerumise aeg ja/või summa ei ole kindlad. Eraldiste nüüdisväärtuse määramisel on kasutatud mitmeid juhtkonna hinnanguid ja eeldusi kulutuste suuruse, inflatsioonimäära, väljamaksete perioodi ning aja kohta. Tegelikud kohustused võivad osutada siiski suuremateks või väiksemateks sõltuvalt muu-

datustest õigusnormides, arengust keskkonnareostuse likvideerimiseks vajalikus tehnoloogias ning kolmandate osapoolte finantseerimisest.

(d) Varude hindamine

Varude hindamisel kasutab juhtkond oma parimaid teadmisi, arvestades eelnevat kogemust, üldist taustinformatsiooni ja tulevikusündmuste võimalikke eeldusi ja tingimusi. Varude väärtuse languse määramisel arvestatakse nii müügipotentsiaali kui ka müügiks ostetud kaupade neto realiseerimisväärtust. Seisuga 31. detsember 2013 oli kontsernil varusid 39,1 mln euro väärtuses (31. detsember 2012: 48,3 mln euro väärtuses) (lisa 10).

(e) Tingimuslikud varad ja kohustused

Tingimuslike varade ja kohustuste hindamisel kasutab juhtkond eelnevat kogemust, üldist informatsiooni majandus- ja sotsiaalkeskonna kohta ning tuleviku sündmuste eeldusi ja tingimusi, mis põhinevad parimatel teadmistel olukorrast. Täiendav info on avaldatud lisa 33.

(f) Liitumis- ja muude teenustasude kajastamine

Liitumis- ja muud teenustasud kajastatakse tuluna liitumise tarvis soetatud varade keskmise eluea jooksul, milleks on 32 aastat. Aruandeperioodil kajastati tuluna liitumis- ja muid teenustasusid 5,5 mln euro ulatuses (2012: 4,7 mln euro ulatuses). Kui liitumise tarvis soetatud varade keskmine eluiga lüheneks 10% võrra, suureneks tulu 0,6 mln eurot (2012: 0,5 mln eurot) (lisad 23, 25 ja 32).

(g) Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete hindamine

Individuaalselt oluliste nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse iga nõude puhul eraldi. Ülejäänud nõudeid hinnatakse kogumina. Asjaoludeks, mis viitavad võimalikule nõuete

väärtuse langusele, on võlgniku pankrot või olulised finantsraskused ning maksetähtajast mittekinnipidamine (makse hilinemine üle 90 päeva). Aruandeperioodi lõpu seisuga oli kontsernil üle 500 000 laekumata arve (sh need, mille maksetähtaeg polnud saabunud). Reeglina hinnatakse nõuded, mille maksetähtajast on möödunud üle 90 päeva, alla täies ulatuses. Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete summat korrigeeritakse iga aruandeperioodi lõpu seisuga, kasutades varasemale kogemusele tuginevaid andmeid selle kohta, kui palju ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud nõuetest hilisemal perioodil laekub ning kui palju nõuetest, mille maksetähtajast polnud aruandeperioodi lõpu seisuga möödunud üle 90 päeva, jääb hilisemal perioodil laekumata. Seisuga 31. detsember 2013 oli kontsernil ebatõenäoliselt laekuvaid nõudeid summas 2,2 mln eurot (31. detsember 2012: 3,2 mln eurot) (lisa 12).

(h) Riskimaandamisinstrumentide efektiivsuse hindamine

Kontsernil on olulises mahus tehtud tulevikutehinguid elektrienergia ja vedelkütuste hinna muutumise riski maandamiseks, mille suhtes rakendatakse riskimaandamisarvestust, mis tähendab, et efektiivsete riskimaandamisinstrumentide õiglase väärtuse muutusest tulenevat kasumit ja kahjumit kajastatakse muus koondkasumis. Riskimaandamise efektiivsuse hindamine tugineb juhtkonna hinnangutele eeldatavate tulevikus aset leidvate elektrienergia ja vedelkütuste müügitehingute ning muude tingimuste osas. Kui riskimaandamisinstrumendid peaksid osutama ebaefektiivseteks, tuleks kogu kasum/kahjum õiglase väärtuse muutusest kajastada kasumiaruandes. Seisuga 31. detsember 2013 oli riskimaandamise reservi summa 47,0 mln eurot (31. detsember 2012: 11,5 mln eurot) (lisa 20).

5. Segmendiaruandlus

Alates 1. jaanuarist 2013 kasutab juhatus kontserni majandustulemuste hindamiseks ja juhtimisotsuste tegemiseks tootepõhist raporteerimist varasema juriidilisel struktuuril põhinenud raporteerimise asemel. Kontsern on määranud põhitooded ja -teenused ehk väärtustloovad üksused, mis toodavad kontserniväliseid tulusid ja kasumit, ning on üles ehitanud metoodika, mille alusel jaotatakse tulud ja kulud ning varad toodetele.

Kontsernis on eristatud kolm peamist toodet ja teenust, mida esitatakse eraldi avalikustatavate segmentidena, ja mitmed väiksemad tooted ja teenused, mis on esitatud koos kui „Muud segmendid“ (ükski neist toodetest ei ületa kvantitatiivseid kriteeriume, mille puhul oleks nõutav nende kohta eraldi informatsiooni avalikustamine):

1. elektrienergia (nii taastuvatest kui ka mittetaastuvatest allikatest elektrienergia tootmine ja müük ning energiakaubandus);
2. võrguteenused (võrguteenuste müük reguleeritud turul);
3. vedelkütused (vedelkütuste tootmine ja müük ning sellega seotud tehnoloogia arendamine ja müük);
4. muud segmendid (sh soojuse tootmine ja müük, põlevkivi müük, elektrivõrgu ja energeetikaseadmete ehitus ja sellega seotud teenused, telekommunikatsiooniteenused, vanametalli müük, põlevkivituha müük, muud tooted ja teenused).

Segmendi tulud hõlmavad ainult tulusid välistelt klientidelt, mis on saadud vastavate toodete ja teenuste müügist.

Kõik kontserni ärikulud on jagatud toodetele ja teenustele, mille tootmise või osutamiseks need on seotud. Kui toode (näiteks elektrienergia) on toodetud mitme kontserni äriüksuse poolt vertikaalselt integreeritud väärtusahelas, siis sellega seotud kulud hõlmavad kõigi üksuste tootmiskulusid, mis on selle toote valmistamises osalenud (näiteks elektrienergia kulu hõlmab selle tootmiseks kasutatud põlevkivi kulu). Kontserni üldkulud on jaotatud toodetele ja teenustele proportsionaalselt vastavalt osutatud teenustele.

Juhatus hindab segmentide tulemusi peamiselt EBITDA alusel, aga jälgib lisaks ka ärikasumit. Finantstulusid ja -kulusid ning tulumaksukulu ei jaotata segmentide vahel.

Kontserni varad on jaotatud segmentidele samas proportsioonis kuludega. Kohustusi segmentidele ei jaotata, kuna neid juhitakse tsentraalselt kontserni finantsosakonna poolt.

Kuna segmendid põhinevad kontsernist välja müüdavatel toodetel ja teenustel (ja mitte juriidilistel isikutel), puuduvad segmentidevahelised tehingud, mida oleks vaja elimineerida.

Võrguteenuste segmendi hinnad kuuluvad elektrituruseaduse kohaselt kooskõlastamisele Konkurentsiameti poolt. Konkurentsiamet on koostanud hindade kooskõlastamise metoodika, mis võtab arvesse kulusid, mis on vajalikud õiguslike kohustuste täitmiseks ning tagab põhjendatud tulukuse investeeritud kapitalilt. Reeglina loeb Konkurentsiamet investeeritud kapitaliks aasta keskmist põhivarade jääkväärtust, millele on lisatud 5% välistuludest. Põhjendatud tulukuse määraks on ettevõtte kaalutud keskmine kapitali hind (WACC). Ülejäänud segmentide müügihinnad ei ole reguleeritud õigusaktidega.

5. Segmendiaruandlus, järg

Emaettevõtja juhatusel esitatavates aruannetes on kontserniväliste klientide müügitulu arvestamisel kasutatud samu arvestus-
põhimõtteid nagu konsolideeritud kasumiaruande koostamisel.

Müügitulu

miljonites eurodes

	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
	Kontserniväliselt klientide müügitulu	Kontserniväliselt klientide müügitulu
Elekter	534,1	415,7
Võrguteenus	244,4	228,6
Põlevkiviõli	91,1	77,8
Muud	96,8	100,0
Kokku	966,4	822,1

EBITDA

miljonites eurodes

	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
	EBITDA	EBITDA
Elekter	136,3	104,7
Võrguteenus	90,6	89,2
Põlevkiviõli	31,9	32,1
Muud	51,7	52,4
Kokku	310,5	278,4
Põhivara kulum ja amortisatsioon	-126,6	-115,0
Põhivara väärtuse langus	-8,4	-63,3
Neto finantstulud (-kulud)	-1,2	-5,2
Kasum (kahjum) kapitaliosaluse meetodil investeeringutelt sidusettevõtjatesse	-0,8	-0,2
Kasum enne tulumaksustamist	173,5	94,7

5. Segmendiaruandlus, järg

Muud kasumi ja kahjumi avalikustatavad näitajad

miljonites eurodes

	1. jaanuar - 31. detsember			1. jaanuar - 31. detsember		
	2013			2012		
	Põhivara kulum ja amortisatsioon	Põhivara väärtuse langus	Eraldiste moodustamine (-) ja ümberhindamine (+)	Põhivara kulum ja amortisatsioon	Põhivara väärtuse langus	Eraldiste moodustamine (-) ja ümberhindamine (+)
Elekter	-56,1	-8,2	-64,8	-57,5	-56,3	-4,6
Võrguteenus	-46,4	-	-1,1	-42,7	-	-0,1
Põlevkiviõli	-6,8	-7,7	-3,8	-5,3	-	-0,2
Muud	-9,6	-0,2	-0,2	-9,5	-7,0	-0,1
Kokku	-118,9	-16,1	-69,9	-115,0	-63,3	-5,0

Intressitulused ja -kulusid, tulumaksudulu ja kasumit (kahjumit) kapitaliosaluse meetodil investeringutelt sidusettevõtjatesse segmentide vahel ei jaotata ning seda informatsiooni emaettevõtja juhatusele ei esitata.

Lisainformatsioon arvestatud põhivara väärtuse languse kohta on avalikustatud lisas 6 ning eraldiste moodustamise ja ümberhindamise kohta lisas 24.

Varad

miljonites eurodes

	1. jaanuar - 31. detsember			1. jaanuar - 31. detsember		
	2013			2012		
	Kokku varad	Investeeringud sidusettevõtjatesse	Investeeringud põhivarasse	Kokku varad	Investeeringud sidusettevõtjatesse	Investeeringud põhivarasse
Elekter	1 268,6	16,1	217,7	1 023,5	12,8	298,3
Võrguteenus	851,1	-	116,4	833,0	-	109,7
Põlevkiviõli	343,3	4,2	41,5	326,0	8,5	73,4
Muud	354,9	2,1	43,1	314,9	-	32,0
Kokku	2 817,9	22,4	418,7	2 497,4	21,3	513,4

Kontserni äritegevus toimub valdavalt Eestis, kuid elektrienergiat, põlevkiviõli ning mõningaid muid kaupu ja teenuseid müüakse ka väljapoole Eestit. Kontserni äritegevuse peamised geograafilised piirkonnad on Eesti, Läti ja Leedu.

5. Segmendiaruandlus, järg

Kogu kontserni kohta esitatav informatsioon

Kontserniväline müügitulu klientide asukoha järgi

	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
Eesti	751,1	642,5
Läti	72,0	50,1
Leedu	70,0	44,5
Põhjamaad	16,2	9,4
Muud riigid	57,1	75,6
Kokku kontserniväline müügitulu (lisa 25)	966,4	822,1

Põhivarade jaotus varade asukoha järgi*

	31. detsember	
	2013	2012
Eesti	2 263,7	1 994,7
Läti	9,6	10,0
Leedu	0,1	0,1
Põhjamaad	-	-
Muud riigid	46,9	42,3
Kokku põhivarad (lisad 6 ja 8)	2 320,3	2 047,1

* välja arvatud finantsvarad ja investeeringud sidusettevõtjatesse

Kontsernil ei olnud aruandeperioodil ega võrreldaval perioodil kliente, kellega sõlmitud tehingutelt teenitav tulu oleks moodustanud 10% või rohkem kontserni tuludest.

6. Materiaalne põhivara

<i>miljonites eurodes</i>	Maa	Hooned	Rajatised	Masinad ja muud seadmed	Muud	Kokku
Materiaalne põhivara seisuga 31. detsember 2011						
Soetusmaksumus	42,2	150,6	756,8	1 289,2	4,9	2 243,7
Akumuleeritud kulum	-	-87,8	-311,6	-627,9	-4,3	-1 031,6
Jääkmaksumus	42,2	62,8	445,3	661,3	0,6	1 212,1
Lõpetamata ehitus	-	1,3	33,3	355,7	-	390,3
Ettemaksed	-	-	-	56,2	-	56,2
Kokku materiaalne põhivara seisuga 31. detsember 2011 (lisa 4)	42,2	64,1	478,5	1 073,2	0,6	1 658,6
Perioodil 1. jaanuar – 31. detsember 2012 toimunud liikumised						
Investeeringud põhivara soetusse kokku (lisa 5)	1,3	8,9	79,7	414,8	0,7	505,4
Arvestatud kulum (lisad 4, 5 ja 32)	-	-5,1	-26,0	-79,1	-0,3	-110,5
Arvestatud väärtuse langus (lisad 4, 5 ja 32)	-	-5,0	-1,5	-56,8	-	-63,3
Müüdud põhivara jääkväärtuses	-0,8	-0,8	-	-0,2	-	-1,8
Kokku perioodil 1. jaanuar – 31. detsember 2012 toimunud liikumised	0,5	-2,0	52,2	278,7	0,4	329,8
Materiaalne põhivara seisuga 31. detsember 2012						
Soetusmaksumus	42,7	157,1	815,3	1 455,6	5,5	2 476,2
Akumuleeritud kulum	-	-95,9	-321,5	-726,7	-4,5	-1 148,6
Jääkmaksumus	42,7	61,2	493,8	728,9	1,0	1 327,6
Lõpetamata ehitus	-	0,9	36,9	581,4	-	619,2
Ettemaksed	-	-	-	41,6	-	41,6
Kokku materiaalne põhivara seisuga 31. detsember 2012 (lisa 4)	42,7	62,1	530,7	1 351,9	1,0	1 988,4

6. Materiaalne põhivara, järg

<i>miljonites eurodes</i>	Maa	Hooned	Rajatised	Masinad ja seadmed	Muud	Kokku
Perioodil 1. jaanuar – 31. detsember 2013 toimunud liikumised						
Investeeringud põhivara soetusse kokku (lisa 5)	-	21,9	50,8	334,8	0,4	407,9
Arvestatud kulum (lisad 4, 5 ja 32)	-	-4,8	-23,6	-84,5	-0,4	-113,3
Arvestatud väärtuse langus (lisad 4, 5 ja 32)	-	-0,2	-1,3	-14,6	-	-16,1
Müüdnud põhivara jääkväärtuses	-0,5	-7,8	-	-0,4	-	-8,7
Valuuta ümberarvestuse kursivahed	-0,1	-	-	-	-	-0,1
Kokku perioodil 1. jaanuar – 31. detsember 2013 toimunud liikumised	-0,6	9,1	25,9	235,3	-	269,7
Materiaalne põhivara seisuga 31. detsember 2013						
Soetusmaksumus	42,1	153,7	859,6	1 643,7	5,5	2 704,6
Akumuleeritud kulum	-	-93,5	-340,1	-789,7	-4,5	-1 227,8
Jääkmaksumus	42,1	60,2	519,5	854,0	1,0	1 476,8
Lõpetamata ehitus	-	11,0	37,1	691,5	-	739,6
Ettemaksed	-	-	-	41,7	-	41,7
Kokku materiaalne põhivara seisuga 31. detsember 2013 (lisa 4)	42,1	71,2	556,6	1 587,2	1,0	2 258,1

2013. majandusaastal viidi läbi Aulepa Tuuleelektrijaama väärtuse test, mille tulemusena hinnati Aulepa Tuuleelektrijaama varasid alla 8,2 mln euro võrra. Varade kaetava väärtuse leidmiseks kasutati kasutusväärtust. Prognoositavad rahavood diskonteeriti diskontomääraga 9%. Väärtuse langus on tingitud eelkõige tootmisvarade madalamast töökindlusest. Lisaks kanti maha õli järeltöötuse projekti lõpetamata ehituse kulud summas 7,7 mln eurot.

2012. majandusaastal viidi läbi Iru Elektrijaama ning Narva Elektrijaamade väärtuse test. Testi tulemusena hinnati Iru Elektrijaama varasid alla 2,8 mln euro ja Narva Elektrijaamade varasid 58,3 mln euro ulatuses. Varade kaetava väärtuse leidmiseks kasutati kasutusväärtust. Prognoositavad rahavood diskonteeriti Iru Elektrijaama

puhul diskontomääraga 10% ning Narva Elektrijaamade puhul diskontomääraga 11%. Lisaks hinnati alla Painküla koostootmisjaama projekti väärtus 2,2 mln euro ulatuses varade õiglase väärtuseni.

Narva Elektrijaamade varade väärtuse langus oli tingitud eelkõige kolmest peamisest põhjusest. Kõige olulisemaks oli Euroopa Komisjoni otsus, mille kohaselt alates 2013. aastast ei eraldata enam elektrijaamadele tasuta süsinikdioksiidi (CO₂) kvooti ning enamus saastekvoote tuleb osta turult või enampakkumiselt. Alates 2013. aastast ei toetata enam ka biomassi kasutamist elektri tootmisel Balti Elektrijaamas. Lisaks on märgatavalt tõusnud mitmed põlevkivi kaevandamise ja kasutamisega seotud keskkonnatasude määrad.

6. Materiaalne põhivara, järg

Varade väärtuse hindamisel leiti elektrienergia ja kasvuhoonegaaside kvootide hinnad turu *forward*kõverate alusel arvutuse hetke seisuga. Keskkonnatasude määrad põhinesid kuni 2015. aastani seaduses fikseeritud määradele ja alates 2016. aastast kasvatati keskkonnatasude määrasid juhtkonna hinnangu alusel. Elektrienergia tegevuskulud 2013. aastal baseerusid kinnitatud eelarvel ja järgnevate aastate kulud kasvatati eeldatava inflatsiooni võrra.

Muude varade väärtuse langus 2012. aastal tulenes peamiselt varade kasutusvõimaluste vähenemisest.

2013. aastal viidi läbi uued väärtuse testid varem alla hinnatud varade osas. Vajadust varem arvestatud väärtuse langust osaliselt või täielikult tühistada ei tuvastatud.

Lõpetamata ehitusest ja ettemaksetest moodustavad seisuga 31. detsember 2013 431,9 mln eurot (31. detsember 2012: 278,0 mln eurot) uue Auvere elektrienergia ehituskulud, mille kasutusväärtus sõltub tulevikus olulisel määral taastuvenergia toetuse saamisest.

Aruandeaastal kapitaliseeriti varadele laenukasutuse kulud summas 31,5 mln eurot (2012: 24,3 mln eurot). Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimismääraks oli aruandeaastal 4,5% (2012: 4,7%) (lisa 30).

Kasutusrendi tingimustel rendile antud varad

	31. detsember	
	2013	2012
Soetusmaksumus	5,4	5,4
Akumuleeritud kulum aruandeaasta alguses	-2,8	-2,7
Aruandeaasta kulum	-0,1	-0,2
Jääkväärtus	2,5	2,5

Rendile antud varasid kasutatakse osaliselt oma äritegevuses ning osaliselt renditulu saamise eesmärgil.

Soetusmaksumus ja kulum on arvestatud vastavalt rendile antud vara osale. Rendile antud varadelt saadud tulud on avalikustatud lisa 7.

7. Kasutusrent

	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
Vara rendi ja hoolduse tulu		
Hooned	1,1	1,2
sh tingimuslik rent	0,7	0,8
Rajatised	-	0,1
Kokku vara rendi ja hoolduse tulu (lisa 25)	1,1	1,3
Rendikulu		
Hooned	2,3	1,3
Transpordivahendid	0,6	0,6
Muud masinad ja seadmed	1,5	1,6
Kokku rendikulu (lisa 29)	4,4	3,5

Mittekatkestatavate kasutusrentide tuleviku rendimaksete summa lepingutähtaegade alusel

	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
Renditulu		
< 1 aasta	0,7	0,8
1-5 aastat	3,0	3,0
> 5 aasta	10,7	11,6
Kokku renditulu	14,4	15,4

Mittekatkestatava rendilepingu alusel on rendile antud masuudimajand. Kasutusrendilepingud, kus kontsern on rentnik, on valdavalt lühiajalise etteteatamistähtajaga katkestatavad.

8. Immateriaalne vara

Immateriaalne põhivara

<i>miljonites eurodes</i>	Firmaväärtus	Tarkvara	Maa kasutusõigused	Maavarade uuringu ja hindamise varad	Lepingulised õigused	Kokku
Immateriaalne põhivara seisuga 31. detsember 2011						
Soetusmaksumus	3,5	21,8	2,5	1,1	30,7	59,6
Kogunenud amortisatsioon	-	-5,5	-0,5	-	-	-6,0
Jääkmaksumus	3,5	16,3	2,0	1,1	30,7	53,6
Kasutusele võtmata immateriaalne põhivara	-	2,5	-	-	-	2,5
Kokku immateriaalne põhivara seisuga 31. detsember 2011	3,5	18,8	2,0	1,1	30,7	56,1
Perioodil 1. jaanuar – 31. detsember 2012 toimunud liikumised						
Investeeringud põhivara soetusse kokku (lisa 5)	-	4,6	-	3,1	0,3	8,0
Arvestatud amortisatsioon (lisad 5 ja 32)	-	-4,5	-	-	-	-4,5
Valuuta ümberarvestuse kursivahed	-	-	-	-0,3	-0,6	-0,9
Kokku perioodil 1. jaanuar – 31. detsember 2012	-	0,1	-	2,8	-0,3	2,6
Immateriaalne põhivara seisuga 31. detsember 2012						
Soetusmaksumus	3,5	23,6	2,5	3,9	30,4	63,9
Kogunenud amortisatsioon	-	-9,3	-0,5	-	-	-9,8
Jääkmaksumus	3,5	14,3	2,0	3,9	30,4	54,1
Kasutusele võtmata immateriaalne põhivara	-	4,6	-	-	-	4,6
Kokku immateriaalne põhivaraseisuga 31. detsember 2012	3,5	18,9	2,0	3,9	30,4	58,7
Perioodil 1. jaanuar – 31. detsember 2013 toimunud liikumised						
Investeeringud põhivara soetusse kokku (lisa 5)	-	6,0	-	4,8	-	10,8
Arvestatud amortisatsioon (lisad 5 ja 32)	-	-5,6	-	-	-	-5,6
Valuuta ümberarvestuse kursivahed	-	-	-	-0,4	-1,3	-1,7
Kokku perioodil 1. jaanuar – 31. detsember 2013 toimunud liikumised	-	0,4	-	4,4	-1,3	3,5
Immateriaalne põhivara seisuga 31. detsember 2013						
Soetusmaksumus	3,5	29,1	2,5	8,3	29,1	72,5
Kogunenud amortisatsioon	-	-14,8	-0,5	-	-	-15,3
Jääkmaksumus	3,5	14,3	2,0	8,3	29,1	57,2
Kasutusele võtmata immateriaalne põhivara	-	5,0	-	-	-	5,0
Kokku immateriaalne põhivara seisuga 31. detsember 2013	3,5	19,3	2,0	8,3	29,1	62,2

8. Immateriaalne vara, järg

Firmaväärtus

Firmaväärtuse jagunemine raha teenivate üksuste lõikes

<i>miljonites eurodes</i>	Kaevandused	Valka koostootmisjaam	Paide koostootmisjaam
Bilansiline jääkmaksumus 31. detsember 2013	2,5	0,6	0,4
Bilansiline jääkmaksumus 31. detsember 2012	2,5	0,6	0,4

Varade kaetav väärtus leitakse kasutusväärtuse alusel, lähtudes järgmiseks kuni 20 aastaks koostatud rahavoogude prognoosist. Perioodide valikul on lähtutud elektriäris tavapäraselt kasutatavatest investeerimishorisontidest. Rahavoogude prognoosimisel kasutatakse ajaloolisi andmeid ja Eesti energiabilansi prognoosi. Diskontomäärana kasutatakse kapitali kaalutud keskmist hinda (WACC), mis on määratud lähtudes ettevõtte tegevusalast ja riskiastmest. Testide tulemusena väärtuse langust ei ole tuvastatud.

Kasutusväärtuse leidmisel kasutatud põhieeldused

Diskontomäär

	31. detsember	
	2013	2012
Kaevandused	11,0%	11,0%
Valka koostootmisjaam	10,0%	10,0%
Paide koostootmisjaam	10,0%	10,0%

Maavarade uuringu ja hindamise varad

Maavarade uuringu ja hindamise varadena on kajastatud kulutused USAs Utah' osariigis omandatud põlevkivivarude uurimiseks. Varade väärtust kontrollitakse väärtuse testiga. Testide tulemusena väärtuse langust ei ole tuvastatud.

Lepingulised õigused

Lepinguliste õigustena on kajastatud USAs Utah' osariigis omandatud kaevandamisõiguste väärtus, mille eeldatavaks elueaks loetakse 20 aastat. Juhtkond on hinnanud vajadust varade alla hindamiseks ning ei tuvastanud indikatsioone, mis viitaks vara väärtuse langusele.

Immateriaalne käibevara – kasvuhonegaaside lubatud heitkoguse ühikud

Immateriaalse käibevarana on kajastatud ostetud kasvuhonegaaside lubatud heitkoguse ühikute väärtus. 2013. majandusaastal soetati 27 392 207 tonni (2012: 2 109 141 tonni) kasvuhonegaaside lubatud heitkoguse ühikuid ning müüdi 11 000 000 tonni (2012: 3 454 141 tonni) kasvuhonegaaside lubatud heitkoguse ühikuid. 2013. majandusaastal loovutati riigile 10 979 989 tonni (2012: 12 304 855 tonni) kasvuhonegaaside lubatud heitkoguse ühikuid.

<i>miljonites eurodes</i>	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
Kasvuhonegaaside lubatud heitkoguse ühikud aruandeperioodi algul	11,6	28,0
Soetatud	139,2	17,8
Müüdüd	-50,0	-25,8
Loovutatud riigile kasvuhonegaaside emissiooni katteks (lisa 24)	-0,1	-10,0
Loovutatud juriidilisele isikule	-	-0,2
Ümberhindlus (lisa 27)	-	1,8
Muud liikumised	-0,3	-
Kasvuhonegaaside lubatud heitkoguse ühikud aruandeperioodi lõpul	100,4	11,6

9. Investeeringud sidusettevõtjatesse

Muutused investeeringutes sidusettevõtjatesse

	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
<i>miljonites eurodes</i>		
Raamatupidamisväärtus perioodi algul	21,3	23,3
Kasum (kahjum) kapitaliosaluse meetodil	-0,4	-0,5
<i>sh kajastatud kasumiaruandes (lisa 5 ja 32)</i>	-0,8	-0,2
<i>kajastatud muus koondkasumis</i>	0,4	-0,3
Sidusettevõtja poolt välja kuulutatud dividendid	-1,7	-1,5
Omandatud osaluse soetusmaksumus (lisa 35)	3,0	-
Negatiivne firmaväärtus (lisa 35)	0,2	-
Raamatupidamisväärtus perioodi lõpul (lisa 5)	22,4	21,3

9. Investeeringud sidusettevõtjatesse, järg

Andmed sidusettevõtjate kohta

miljonites eurodes

Ettevõtja	Asukoht	Varad	Kohustused	Äritulud	Puhaskasum	Osalus (%)
Nordic Energy Link kontsern	Eesti, Soome	33,6	1,4	16,4	4,0	50,0
Enefit Jordan B.V. kontsern	Holland, Jordaania	17,0	29,5	-	-7,0	65,0
Orica Eesti OÜ*	Eesti	17,1	11,2	27,2	5,3	35,0
		67,7	42,1	43,6	2,3	

* Orica Eesti OÜ majandusaasta on 1. oktoobrist kuni 30. septembrini.

miljonites eurodes

Ettevõtja	Asukoht	Varad	Kohustused	Äritulud	Puhaskasum	Osalus (%)
Nordic Energy Link kontsern	Eesti, Soome	81,2	52,9	14,4	1,7	39,9
Enefit Jordan B.V. kontsern	Holland, Jordaania	15,3	21,3	-	-4,0	65,0
Orica Eesti OÜ*	Eesti	13,4	8,0	25,0	4,3	35,0
		109,9	82,2	39,4	2,0	

* Orica Eesti OÜ majandusaasta on 1. oktoobrist kuni 30. septembrini.

Enefit Jordan B.V. kontserni kajastatakse sidusettevõtjana, kuna vastavalt aktsionäride lepingule ei ole kontsernil võimalik ilma teise või mõnel juhul ka mõlema ülejäänud 35% osade omaniku nõusolekuta vastu võtta olulisi Enefit Jordan B.V. kontserni puudutavaid otsuseid. Lähtudes hääletuskvoorum nõuetest ühist kontrolli ei ole kehtestatud.

10. Varud

	31. detsember	
	2013	2012
<i>miljonites eurodes</i>		
Tooraine ja materjal ladudes	19,9	17,7
Lõpetamata toodang		
Ladustatud põlevkivi	14,8	24,7
Paljandustööd karjäärides	2,0	1,7
Muu lõpetamata toodang	1,2	1,1
Kokku lõpetamata toodang	18,0	27,5
Valmistoodang		
Põlevkiviõli	0,7	2,7
Muu valmistoodang	0,2	0,2
Kokku valmistoodang	0,9	2,9
Ettemaksed hankijatele	0,3	0,2
Kokku varud (lisa 4 ja 32)	39,1	48,3

Aruandeperioodil hinnati ladudes riknenud ja vähekasutatavaid tooraine- ja materjalivarusid alla 0,6 mln euro eest (2012: 1,6 mln euro eest).

11. Finantsinstrumentide jaotus kategooriate järgi

<i>miljonites eurodes</i>	Laenud ja nõuded	Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruane	Tuletisinstrumendid, mille suhtes rakendatakse riskimaandamisarvestust	Kokku
Seisuga 31. detsember 2013				
Finantsvarade kirjed finantsseisundi aruandes				
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded välja arvatud ettemaksed (lisa 3.1 ja 12)	158,9	-	-	158,9
Tuletisinstrumendid (lisa 3.1, 3.3, 13 ja 14)	-	2,3	45,3	47,6
Üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades (lisa 3.1, 3.2 ja 16)	21,0	-	-	21,0
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 3.1, 3.2, 14 ja 17)	62,6	-	-	62,6
Kokku finantsvarade kirjed finantsseisundi aruandes	242,5	2,3	45,3	290,1
Seisuga 31. detsember 2012				
Finantsvarade kirjed finantsseisundi aruandes				
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded välja arvatud ettemaksed (lisa 3.1 ja 12)	160,3	-	-	160,3
Tuletisinstrumendid (lisa 3.1, 3.3, 13 ja 14)	-	3,2	13,5	16,7
Üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades (lisa 3.1, 3.2 ja 16)	90,0	-	-	90,0
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (lisa 3.1, 3.2, 3.3 ja 15)	-	1,7	-	1,7
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 3.1, 3.2, 14 ja 17)	60,1	-	-	60,1
Kokku finantsvarade kirjed finantsseisundi aruandes	310,4	4,9	13,5	328,8

11. Finantsinstrumentide jaotus kategooriate järgi, järg

miljonites eurodes

	Finantskohustused õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande	Tuletisinstrumendid, mille suhtes rakendatakse riskimaandamisarvestust	Muud finantskohustused	Kokku
Seisuga 31. detsember 2013				
Finantskohustuste kirjed finantsseisundi aruandes				
Võlakohustused (lisad 3.1, 3.2 ja 21)	-	-	827,9	827,9
Võlad hankijatele ja muud võlad (lisad 3.1 ja 22)	-	-	127,3	127,3
Tuletisinstrumendid (lisad 3.1, 3.3 ja 13)	1,0	3,0	-	4,0
Kokku finantskohustuste kirjed finantsseisundi aruandes	1,0	3,0	955,2	959,2
Seisuga 31. detsember 2012				
Finantskohustuste kirjed finantsseisundi aruandes				
Võlakohustused (lisad 3.1, 3.2 ja 21)	-	-	732,8	732,8
Võlad hankijatele ja muud võlad (lisad 3.1 ja 22)	-	-	125,7	125,7
Tuletisinstrumendid (lisad 3.1, 3.3 ja 13)	0,1	2,3	-	2,4
Kokku finantskohustuste kirjed finantsseisundi aruandes	0,1	2,3	858,5	860,9

12. Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded

<i>miljonites eurodes</i>	31. detsember	
	2013	2012
Lühiajalised nõuded ostjate vastu ja muud nõuded		
Nõuded ostjate vastu		
Ostjatelt laekumata arved	117,1	115,3
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded (lisa 4)	-2,2	-3,2
Kokku nõuded ostjate vastu (lisa 32)	114,9	112,1
Viitlaekumised		
Arvestuslik nõue valmidusastme meetodil (lisa 14)	4,3	5,5
Intressinõuded (lisa 14)	-	0,2
Muud viitlaekumised (lisa 14)	4,6	5,9
Kokku viitlaekumised	8,9	11,6
Ettemaksed	45,3	28,3
Nõuded sidusettevõtjatele (lisa 14)	2,8	2,4
Piiratud kasutusega raha (lisa 14)	9,3	18,7
Muud nõuded (lisa 14)	3,9	1,5
Kokku lühiajalised nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	185,1	174,6
Pikaajalised nõuded		
Ettemaksed	0,3	12,0
Nõuded sidusettevõtjatele (lisa 14)	18,1	13,0
Muud pikaajalised nõuded (lisa 14)	1,0	1,0
Kokku pikaajalised nõuded	19,4	26,0
Kokku nõuded ostjate vastu ja muud nõuded (lisad 3.1 ja 11)	204,5	200,6

Ettemaksed sisaldavad 38,8 mln euro (31. detsember 2012: 34,3 mln euro) eest ettemakseid kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute eest. Nõuded sidusettevõtjatele sisaldavad sidusettevõtjale Enefit Jordan B.V antud tähtajatut laenu intressimääraga 15% (2012: 15%). Piiratud kasutusega rahana kajastatakse SEB Futuresi kontol olevaid rahalisi vahendeid, mida hoitakse tehingute tagatisena.

Nõuete ja ettemaksete õiglased väärtused ei erine oluliselt nende bilansilisest maksumusest. Nõuete laekumine ja ettemaksete eest saadavate teenuste ja kaupade laekumine ei ole tagatistega kaetud. Valdav osa kontserni nõuetest ja ettemaksetest on eurodes. USA dollarites fikseeritud nõuete summa on avalikustatud lisa 3.1.

Ostjatelt laekumata arvete analüüs

<i>miljonites eurodes</i>	31. detsember	
	2013	2012
Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg ei ole saabunud (lisa 14)	105,9	97,7
Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg on saabunud, aga mida ei ole hinnatud ebatõenäoliselt laekuvateks		
maksetähtajast möödunud 1–30 päeva	2,7	9,9
maksetähtajast möödunud 31–60 päeva	1,6	0,7
maksetähtajast möödunud 61–90 päeva	0,8	0,3
Kokku ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg on saabunud, aga mida ei ole hinnatud ebatõenäoliselt laekuvateks	5,1	10,9
Ostjatelt laekumata arved, mis on alla hinnatud		
maksetähtajast möödunud 3–6 kuud	0,8	1,2
maksetähtajast möödunud üle 6 kuu	5,3	5,5
Kokku ostjatelt laekumata arved, mis on alla hinnatud	6,1	6,7
Kokku ostjatelt laekumata arved	117,1	115,3

Kontserni arvestuspõhimõtete kohaselt hinnatakse reeglina nõuded, mille maksetähtajast on möödunud üle 90 päeva, alla täies ulatuses. Üle 90 päeva maksetähtaega ületavate nõuete allahindluse kogusummat korrigeeritakse tuginedes varasemale kogemusele selle kohta, kui palju ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud nõuetest hilisemal perioodil laekub ning kui palju nõuetest, mille makse-

12. Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded, järg

tähtjast polnud aruandeperioodi lõpu seisuga möödunud üle 90 päeva, jääb hilisemal perioodil laekumata. Samuti võetakse nõuete hindamisel arvesse muid individuaalseid ja erakorralisi mõjusid nagu globaalne majandusolukorra halvenemine.

Muutused ebatõenäoliselt laekuvates nõuetes

	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
<i>miljonites eurodes</i>		
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded perioodi algul	-3,2	-3,5
Aruandeperioodil ebatõenäoliselt laekuvateks loetud ja laekunud ebatõenäolised arved	-0,8	-0,4
Lootusetuks tunnistatud arved	1,8	0,7
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded perioodi lõpul (lisa 4)	-2,2	-3,2

Ülejäänud nõuete liigid allahinnatud varasid ei sisalda.

Tulu valmidusastme meetodil

	31. detsember	
	2013	2012
<i>miljonites eurodes</i>		
Lõpetamata projektid aruandeaasta lõpul		
Lõpetamata projektide müügitulu	42,2	42,4
Esitatud vahearved	-38,0	-37,0
Lõpetamata projektid, mille eest on arved esitamata (lisa 14)	4,3	5,5
Lõpetamata projektid, mille eest on ette makstud	-0,1	-0,1
Lõpetamata projektide kulud kokku	-40,1	-39,2
Lõpetamata projektidelt arvestatud kasum/kahjum	2,1	3,2
Kokku ehitusprojektidelt arvestatud tulu aruandeaastal	11,9	20,7
Kokku ehitusprojektide kulud aruandeaastal	-12,3	-20,4
Kokku ehitusprojektidelt arvestatud kasum	-0,4	0,3

Pikaajalised ehitusprojektid on põhiliselt seotud energeetika-seadmete tootmise ning võrguseadmete projekteerimise ja ehitamisega.

13. Tuletisinstrumendid

miljonites eurodes

	31. detsember 2013		31. detsember 2012	
	Varad	Kohustused	Varad	Kohustused
Elektrienergia ostu ja müügi <i>forward</i> -lepingud – rahavoogude riskimaandamisinstrumendid	42,5	0,4	12,5	-
Elektrienergia ostu ja müügi optsoonilepingud – kauplemisderivatiivid	-	-	-	0,1
Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute ostu ja müügi optsoonilepingud – kauplemisderivatiivid	2,3	0,6	3,2	-
Vedelkütuste müügi <i>swap</i> - ja optsoonilepingud – rahavoogude riskimaandamisinstrumendid	0,1	3,0	1,0	2,3
Vedelkütuste müügi <i>swap</i> - ja optsoonilepingud – kauplemisderivatiivid	2,7	-	-	-
Kokku tuletisinstrumendid (lisad 3.1, 3.3, 11 ja 14)	47,6	4,0	16,7	2,4
sealhulgas pikaajaline osa				
Elektrienergia ostu ja müügi <i>forward</i> -lepingud – rahavoogude riskimaandamisinstrumendid	6,2	-	7,1	-
Vedelkütuste müügi <i>swap</i> - ja optsoonilepingud – rahavoogude riskimaandamisinstrumendid	-	1,5	0,4	0,3
Kokku pikaajaline osa	6,2	1,5	7,5	0,3
Kokku lühiajaline osa	41,4	2,5	9,2	2,1

Elektrienergia ostu ja müügi *forward*- ja optsoonilepingud

Elektrienergia ostu ja müügi *forward*- ja optsoonilepingud on sõlmitud eesmärgiga maandada elektrienergia hinna muutumise riski või teenida tulu elektrienergia hinna muutustelt. Kõik *forward*-lepingud on sõlmitud kindla koguse elektrienergia müügiks või ostuks igal kauplemistunnil ning nende hind on nomineeritud eurodes. Tehingud, mille eesmärgiks on elektrienergia hinna muutumise riski maandamine, on määratletud rahavoo riskimaandamise instrumentidena, kus maandatavaks alusinstrumendiks on kõrge tõenäosusega prognoositavad elektrienergia müügitehingud elektribörsil Nord Pool. Riskimaandamise eesmärgil tehtud tehingute õiglase väärtuse muutuse efektiivset osa kajastatakse läbi muu koondkasumi ning arvestatakse kasumiaruandes müügituluna või müügitulu vähendamisenä elektrienergia müügitehingute toimumise hetkel või muu ärikuluna juhul, kui on selgunud, et müügitehingute toimumine mingil perioodil ei ole tõenäoline.

Riskimaandamise eesmärgil sõlmitud elektrienergia ostu ja müügi *forward*-lepingud realiseeruvad aastatel 2014–2015 (31. detsember 2012: 2013–2014). Seisuga 31. detsember 2013 oli sõlmitud riskimaandamistehinguid 2014. aastaks 5 788 468 MWh ja 2015. aastaks 3 144 840 MWh ulatuses (31. detsember 2012: 2013. aastaks 2 242 214 MWh ja 2014. aastaks 5 904 240 MWh ulatuses).

Optsoonilepingud on klassifitseeritud kauplemisderivatiividena ning neid kajastatakse õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande.

Tehingute õiglase väärtuse määramise aluseks on Nord Pooli noteeringud.

13. Tuletisinstrumendid, järg

Kasvuhooonegaaside lubatud heitkoguse ühikute ostu ja müügi *futuur-* ja *optsoonilepingud*

Kasvuhooonegaaside lubatud heitkoguse ühikute ostu ja müügi *futuur-*lepingud (v.a oma tarbeks sõlmitud tehingud) ja optsoonilepingud on klassifitseeritud kauplemisderivatiivideks ja nende õiglase väärtuse muutust kajastatakse kasumiaruandes kasumi või kahjumina. Tehingute õiglase väärtuse määramise aluseks on ICE EUA noteeringud. Tehingute hinnad on nomineeritud eurodes.

Vedelkütuste müügi *swap-* ja *optsoonilepingud*

Riskimaandamisinstrumentideks klassifitseeritud vedelkütuste müügi *swap-* ja optsoonilepingute eesmärgiks on vedelkütuste hinna muutumise riski maandamine. Tehingud on sõlmitud kindla koguse vedelkütuste müügiks tulevastel perioodidel ning need on määratletud rahavoo riskimaandamise instrumentidena, kus maandatavaks alusinstrumentiks on kõrge tõenäosusega prognoositavad vedelkütuste müügitehingud.

Tehingute õiglase väärtuse määramise aluseks on Platt's European Marcetscani ja Nymexi noteeringud.

Riskimaandamisinstrumente, mis on kombineeritud erinevatest tuletisinstrumentidest, kajastatakse kuni kõigi komponentide omandamiseni õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Kauplemisderivatiivideks on klassifitseeritud likviidsus*swap*i tehingud, mille eesmärgiks on varasemalt tehtud tehingute väärtuse muutuste üleviimine partnerite juurde, kellega kauplemine ei nõua turuväärtuste igapäevast katmist. Tehingute hinnad on noteeritud eurodes ja USA dollarites.

Riskimaandamise eesmärgil sõlmitud vedelkütuste müügi *swap-*lepingud realiseeruvad aastatel 2014–2015 (31. detsember 2012: 2013–2014). Seisuga 31. detsember 2013 oli sõlmitud riskimaandamistehinguid 2014. aastaks 453 827 t ja 2015. aastaks 540 425 t ulatuses (31. detsember 2012: 2013. aastaks 312 709 t ja 2014. aastaks 468 519 t ulatuses).

14. Finantsvarade krediitkvaliteet

Finantsvarade, mille maksetähtaega pole ületatud ja mida pole alla hinnatud, krediitkvaliteedi hinnangu aluseks on reitinguagentuuride poolt antud krediitireitingud või nende puudumisel klientide ja muude lepingupartnerite varasem krediitkäitumine.

	31. detsember	
	2013	2012
<i>miljonites eurodes</i>		
Nõuded ostjate vastu		
Nõuded uute klientide vastu (arveldatud alla 6 kuu)	5,9	8,1
Nõuded olemasolevate klientide vastu (arveldatud 6 kuud või rohkem), kes viimase 6 kuu jooksul ei ole maksetähtaega ületanud	45,0	35,5
Nõuded olemasolevate klientide vastu (arveldatud 6 kuud või rohkem), kes on viimase 6 kuu jooksul maksetähtaega ületanud	55,0	54,1
Kokku nõuded ostjate vastu (lisa 12)	105,9	97,7
Intressinõuded		
Nõuded pankade vastu, mis omavad Moody's krediitireitingut Aa3	-	0,1
Nõuded pankade vastu, mis omavad Moody's krediitireitingut A1	-	0,1
Kokku intressinõuded (lisa 12)	-	0,2

Nasdaq OMXi näol on tegemist riiklikule finantsregulatsioonile allutatud clearing house'iga, kelle puhul rakedatakse mitmekülgseid riskijuhtimise meetmeid, millest kõige olulisem on see, et clearing house liikmetelt nõutakse tagatise nende kohustuste katteks. Samuti kehtivad clearing house'idele nõuded minimaalse omakapitali osas, mistõttu võib nende krediitiriski hinnata väga madalaks.

miljonites eurodes

	31. detsember	
	2013	2012
Arvelduskontod ja lühiajalised hoised pankades		
Pankades, mis omavad Moody's krediitireitingut Aa3	48,0	23,0
Pankades, mis omavad Moody's krediitireitingut A1	13,2	31,9
Pankades, mis omavad Moody's krediitireitingut A2	0,3	4,5
Pankades, mis omavad Moody's krediitireitingut A3	-	0,1
Pankades, mis omavad Moody's krediitireitingut Baa1	1,1	0,6
Kokku arvelduskontod ja lühiajalised hoised pankades (lisad 3.1, 3.2, 11 ja 17)	62,6	60,1
Üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades		
Pankades, mis omavad Moody's krediitireitingut Aa3	16,0	36,0
Pankades, mis omavad Moody's krediitireitingut A1	5,0	39,0
Pankades, mis omavad Moody's krediitireitingut A2	-	15,0
Kokku üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades (lisad 3.1, 3.2, 11 ja 16)	21,0	90,0
Muud nõuded ja viitlaekumised		
Muud nõuded, mis omavad Moody's krediitireitingut A1	9,3	18,7
Nõuded ilma sõltumatu osapoole krediitireitinguta	34,7	29,3
Kokku muud nõuded (lisa 12)	44,0	48,0
Tuletisinstrumendid		
Positiivse väärtusega tuletisinstrumendid, mis omavad Moody's krediitireitingut Aa3	0,3	0,3
Positiivse väärtusega tuletisinstrumendid, mis omavad Moody's krediitireitingut A1	-	3,2
Positiivse väärtusega tuletisinstrumendid, mis omavad Moody's krediitireitingut A2	4,8	0,7
Positiivse väärtusega tuletisinstrumendid läbi Nasdaq OMX kliiringsüsteemi	42,5	12,5
Kokku tuletisinstrumendid (lisad 3.1, 3.3, 11 ja 13)	47,6	16,7

Juhatuse hinnangul ei esine muude nõuete ja viitlaekumiste puhul, mille osas puudub sõltumatu osapoole krediitireiting olulist krediitiriski, kuna ei ole ilmnunud asjaolusid, mis viitaks nõuete väärtuse langusele.

Seisuga 31. detsember 2013 ja 31. detsember 2012 ei olnud kontsernil olulisi krediitiriskide kontsentratsioone.

15. Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande

	31. detsember	
	2013	2012
Börsil noteerimata finantsvarad:		
Danske Invest Euro Interest Fund osakud	-	1,7
Kokku börsil noteerimata finantsvarad (lisad 3.2, 3.3 ja 11)	-	1,7

Muutused õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavates finantsvarades

	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
Õiglase väärtus aruandeperioodi algul	1,7	4,9
Soetatud	4,7	19,3
Müüdüd	-6,4	-22,5
Õiglase väärtus aruandeperioodi lõpul (lisad 3.2, 3.3 ja 11)	-	1,7

Danske Invest Euro Interest Fund osakud olid nomineeritud eurodes. Fondiosakute õiglaseks väärtuseks loeti fondi netovarade turuväärtuse alusel arvatud fondiosakute puhasväärtust. Fondiosakute õiglase väärtuse muutust kajastati kasumiaruandes finantstuludena.

16. Üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades

	31. detsember	
	2013	2012
Üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades	21,0	90,0
Kokku üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades (lisad 3.1, 3.2, 11 ja 14)	21,0	90,0

Üle 3-kuuliste tähtajaliste hoiuste efektiivsed intressimäärad olid aruandeaastal vahemikus 0,3%-1,52% (2012: 0,5-1,52%) Hoiuste tähtajad olid aruandeperioodi jooksul 31 kuni 193 päeva (2012: 91-193 päeva), mis oli tingitud osade depositeerimise ennetähtaegsest lõpetamisest.

17. Raha ja raha ekvivalendid

	31. detsember	
	2013	2012
Arvelduskontod pankades	8,9	17,5
Lühiajalised hoiused	53,7	42,6
Kokku raha ja raha ekvivalendid (lisad 3.1, 3.2, 11 ja 14)	62,6	60,1

17. Raha ja raha ekvivalendid, järg

Raha ja raha ekvivalentide jaotus valuutade järgi

	31. detsember	
	2013	2012
<i>miljonites eurodes</i>		
Euro	60,5	52,0
Läti lant	1,7	0,8
USA dollar	0,3	7,3
Leedu lant	0,1	-
Kokku raha ja raha ekvivalendid (lisad 3.1, 3.2, 11 ja 14)	62,6	60,1

Kuni 3-kuuliste tähtjaliste hoiuste efektiivsed intressimäärad olid aruandeaastal vahemikus 0,1–0,8% (2012: 0,2–1,8%).

18. Aktsiakapital, kohustuslik reservkapital ja jaotamata kasum

Seisuga 31. detsember 2013 oli Eesti Energia ASil registreeritud 621 645 750 aktsiat (31. detsember 2012: 621 645 750 aktsiat). Aktsia nimiväärtus on 1 euro. Kõik seltsi aktsiad kuuluvad Eesti Vabariigile. Nende valitsejaks ja aktsionäri õiguste teostajaks on Rahandusministeerium, mida esindab seltsi aktsionäride üldkoosolekul rahandusminister.

Eesti Energia ASi põhikirjas fikseeritud miinimumaktsiakapital on 250,0 mln eurot ja maksimumkapital 1000,0 mln eurot.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse 3. mai 2012 korraldusele nr 196 suurendati 10. juulil 2012 Eesti Energia ASi aktsiakapitali rahalise sissemaksuga 150 mln euro võrra.

Seisuga 31. detsember 2013 moodustas kontserni kohustuslik reservkapital 51,0 mln eurot (31. detsember 2012: 47,2 mln eurot). Seisuga 31. detsember 2013 on Eesti Energia ASil kohustus kanda täiendavalt kohustuslikku reservkapitali 8,0 mln eurot (31. detsember 2012: 3,9 eurot).

Seisuga 31. detsember 2013 oli kontserni vaba omakapital 558,1 mln eurot (31. detsember 2012: 461,7 mln eurot). Kasumi jaotamisel aktsionäridele tuleb maksta tulumaksu 21/79 netosummast.

Kogu jaotamata kasumi jaotamisel dividendideks tuleks maksta 117,2 mln eurot (31. detsember 2012: 97,0 mln eurot) tulumaksu. Netodividendidena oleks võimalik välja maksta 440,9 mln eurot (31. detsember 2012: 364,7 mln eurot).

Vastavalt Vabariigi Valitsuse poolt avalikustatud dividendide määramise plaanile peab Eesti Energia AS pärast 2013. aastaaruande kinnitamist aktsionäride üldkoosoleku poolt maksuma dividendidena 113,6 mln eurot. Sellega kaasnev dividendide tulumaks on 30,2 mln eurot.

Järgnevas tabelis on esitatud vaba omakapitali, võimaliku dividendisumma ja sellega kaasneva dividendi tulumaksu arvutuse alus:

	31. detsember	
	2013	2012
<i>miljonites eurodes</i>		
Jaotamata kasum (lisa 39)	566,1	465,6
Kohustuslik reservkapital	-8,0	-3,9
Vaba omakapital	558,1	461,7
Tulumaks kogu vaba omakapitali väljamaksmisel	117,2	97,0
Võimalikud netodividendid	440,9	364,7

19. Dividend aktsia kohta

2013. aastal maksis Eesti Energia Eesti Vabariigile dividende 55,2 mln eurot, dividend aktsia kohta 0,09 eurot (2012: 65,2 mln eurot, dividend aktsia kohta 0,14 eurot) (lisa 39).

Juhatus teeb üldkoosolekule ettepaneku 31. detsemberil 2013 lõppenud majandusaasta eest välja maksta dividend 0,18 eurot aktsia kohta kogusummas 113,6 mln eurot. Käesolevas aastaaruandes ei ole seda dividendisummat kohustusena kajastatud, sest seisuga 31. detsember 2013 ei olnud dividend välja kuulutatud.

20. Riskimaandamise reserv

<i>miljonites eurodes</i>	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
Riskimaandamise reserv perioodi algul	11,5	-0,4
Rahavoogude riskimaandamisinstrumentide õiglase väärtuse muutus	47,7	9,8
Kajastatud müügitulu vähendusena	-12,2	2,1
Riskimaandamise reserv perioodi lõpul	47,0	11,5

21. Võlakohustused

Võlakohustused korrigeeritud soetusmaksumuses

<i>miljonites eurodes</i>	31. detsember	
	2013	2012
Lühiajalised võlakohustused		
Pikaajaliste pangalaenude tagasimaksud järgmisel perioodil	1,4	1,4
Kokku lühiajalised võlakohustused	1,4	1,4
Pikaajalised võlakohustused		
Emiteeritud võlakirjad	589,6	588,3
Pangalaenud	236,9	143,1
Kokku pikaajalised võlakohustused	826,5	731,4
Kokku võlakohustused (lisad 3.1, 3.2 ja 11)	827,9	732,8

Võlakirjad

<i>miljonites eurodes</i>	31. detsember	
	2013	2012
Võlakirjade nominaalväärtus (lisa 3.1)	600,0	600,0
Võlakirjade turuväärtus noteeritud müügihinna alusel (lisa 3.3)	658,3	653,2

Võlakirjad on nomineeritud eurodes ning noteeritud Londoni börsil. Võlakirjade turuväärtuse leidmisel on kasutatud õiglase väärtuse hierarhia tasemele 1 vastavaid sisendeid.

2012. aastal emiteeris Eesti Energia AS uusi võlakirju nominaalväärtuses 300 mln euro eest, mille lunastustähtaeg on 2018. aastal. Võlakirjad on fikseeritud intressimääraga 4,25%. Võlakirjade emiteerimise tehingukulud olid 3,0 mln eurot. Ülejäänud pikaajaliste võlakirjade lunastustähtaeg on 2020. aastal ning on fikseeritud intressimääraga 4,5%.

21. Võlakohustused, järg

Pikaajalised pangalaenuid nominaalväärtuses tagasimaksetähtaja järgi

miljonites eurodes	31. detsember	
	2013	2012
< 1 aasta	1,4	1,5
1–5 aastat	64,8	30,2
> 5 aasta	172,3	113,3
Kokku	238,5	144,9

Kõik laenuid on nomineeritud eurodes. Seisuga 31. detsember 2013 olid laenuid intressimäärad vahemikus 0,9–3,2% (31. detsember 2012: 0,8–3,2%). Laenuid kaalutud keskmine intressimäär oli seisuga 31. detsember 2013 2,58% (31. detsember 2012: 3,07%). Eesti Energia ASi poolt sõlmitud laenulepingutes on kehtestatud piirmäärad kontserni konsolideeritud finantsnäitajatele. Kontsern ei ole piirmäärasid ületanud.

2013. aasta neljandas kvartalis võttis kontsern välja pikaajalisi investeerimislaenuid Euroopa Investeerimispangast (EIB) kokku 95 mln euro ulatuses (2011. aastal sõlmitud lepingute alusel). Sellest 50 mln eurot ulatuses võeti laenu välja fikseeritud intressimääraga (2,528%), põhiosa tagastamine toimub võrdsete iga-aastaste osamaksetena perioodil november 2015–november 2023. Ülejäänud 45 mln euro ulatuses võeti laenu välja ujuva intressimääraga, põhiosa tagastamine toimub ühes osas aastal 2019.

Seisuga 31. detsember 2013 oli kontsernil väljavõtmata laenuid 250,0 mln euro eest (31. detsember 2012: 495,0 mln eurot), sealhulgas 2013. aasta septembris sõlmitud likviidsuslaenu lepingud SEB, Nordea ja Pohjola-ga mahus 150 mln eurot. Nimetatud ujuva intressimääraga likviidsus-

laenuid on võimalik kasutusele võtta kuni augustini 2018. Lisaks sõlmis kontsern 2013. aasta oktoobris uue 100 mln euro mahus investeerimislaenulepingu EIB-ga, mis on käesoleva aruande seisuga kasutusse võtmata. Laenu intressimäär selgub laenu väljavõtmisel ning laenu on võimalik välja võtta kuni oktoobrini 2014.

Juhtkonna hinnangul ei erine ujuva intressimääraga laenuid õiglase väärtus majandusaasta lõpu seisuga oluliselt nende bilansilisest väärtusest, kuna riskimarginaalid ei ole muutunud. Fikseeritud intressimääraga laenuid õiglasel väärtusel ei erine samuti oluliselt nende bilansilisest maksumusest, kuna diskonteerimise mõju on ebaoluline. Õiglasel väärtusel leiti kasutades diskonteeritud rahavoogude meetodit diskontomääradega vahemikus 2,342%–2,609%, mis on tasemele 3 vastavad sisendid õiglase väärtuse hierarhias.

Võlakohustused intressimäärade fikseerimise perioodi järgi

miljonites eurodes	31. detsember	
	2013	2012
< 1 aasta	52,4	8,6
1–5 aastat	356,5	24,7
> 5 aasta	419,0	699,5
Kokku (lisad 3.1, 3.2 ja 11)	827,9	732,8

Varasem periood kuni järgmise intressimäärade ümberhindamiseni või tagasimaksetähtajani.

Võlakohustuste kaalutud keskmised efektiivsed intressimäärad

miljonites eurodes	31. detsember	
	2013	2012
Pikaajalised pangalaenuid	2,6%	3,1%
Võlakirjad	4,7%	4,7%

22. Võlad hankijatele ja muud võlad

	31. detsember	
	2013	2012
<i>miljonites eurodes</i>		
Finantskohustused võlgades hankijatele ja muudes võlgades		
Võlad hankijatele	109,2	110,6
Viitvõlad	7,6	7,4
Võlad sidusettevõtjatele	6,6	4,9
Muud võlad	3,9	2,8
Kokku finantskohustused võlgades hankijatele ja muudes võlgades (lisa 3.1 ja 11)	127,3	125,7
Võlad töötajatele (lisa 3.1)	21,4	21,9
Maksuvõlad (lisa 3.1)	32,5	29,0
Ettemaksud	0,5	0,7
Kokku võlad hankijatele ja muud võlad	181,7	177,3
sh lühiajalised võlad hankijatele ja muud võlad	178,4	174,9
pikaajalised võlad hankijatele ja muud võlad	3,3	2,4

23. Tulevaste perioodide tulud

Liitumis- ja muud teenustasud

	1. jaanuar -31. detsember	
	2013	2012
<i>miljonites eurodes</i>		
Tulevaste perioodide tulud liitumis- ja muudelt teenustasudelt perioodi algul	136,0	125,7
Laekunud liitumis- ja muud teenustasud	16,7	15,0
Tuludena kajastatud liitumis- ja muud teenustasud (lisad 4 ja 32)	-5,5	-4,7
Tulevaste perioodide tulud liitumis- ja muudelt teenustasudelt perioodi lõpul	147,2	136,0

Sihtfinantseerimine

	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
<i>miljonites eurodes</i>		
Sihtfinantseerimise ettemaksed perioodi algul	3,0	0,9
sh lühiajalised ettemaksed	2,4	0,2
pikaajalised ettemaksed	0,6	0,7
Saadud toetused	5,1	3,1
Üle antud toetused	-0,4	-0,5
Arvestatud tuludesse (lisa 26)	-0,4	-0,5
Sihtfinantseerimise ettemaksed perioodi lõpul	7,3	3,0
sh lühiajalised ettemaksed	3,5	2,4
pikaajalised ettemaksed	3,8	0,6

Valdav osa sihtfinantseerimisest on saadud Ühtekuuluvusfondist (ISPA), Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuselt, Keskkonnainvesteeringute Keskuselt ja Eesti Töötukassalt.

24. Eraldised

<i>miljonites eurodes</i>	Algjääk 31. detsember 2012	Moodustamine ja ümberrhindamine (lisa 5)	Arvestatud intressikulu (lisa30)	Kasutamine	Lõppjääk 31. detsember 2013	
					Lühiajaline eraldis	Pikaajaline eraldis
Keskkonnakaitselised eraldised (lisa 29)	20,6	3,5	0,8	-2,8	3,5	18,6
Mäetööde lõpetamise eraldised (lisad 28 ja 29)	1,9	1,2	-	-1,8	0,7	0,6
Töötajatega seotud eraldised (lisa 28)	5,7	-0,3	0,1	-1,0	0,8	3,7
Varade demonteerimise kulude eraldis (lisa 6)	2,8	-	0,2	-	-	3,0
Kasvuhoonegaaside emissiooni eraldis (lisad 8 ja 27)	5,8	56,7	-	-0,1	62,4	-
Eraldis kahjulike lepingute suhtes	-	7,8	-	-	5,9	1,9
Lepingutest tulenevate kohustuste eraldis	-	1,0	-	-	-	1,0
Kokku eraldised (lisad 4 ja 32)	36,8	69,9	1,1	-5,7	73,3	28,8

<i>miljonites eurodes</i>	Algjääk 31. detsember 2011	Moodustamine ja ümberrhindamine (lisa 5)	Arvestatud intressikulu (lisa30)	Kasutamine	Lõppjääk 31. detsember 2012	
					Lühiajaline eraldis	Pikaajaline eraldis
Keskkonnakaitselised eraldised (lisa 29)	18,5	2,5	0,9	-1,3	4,6	16,0
Mäetööde lõpetamise eraldised (lisad 28 ja 29)	10,7	-6,0	0,4	-3,2	1,2	0,7
Töötajatega seotud eraldised (lisa 28)	4,3	2,0	0,2	-0,8	1,3	4,4
Varade demonteerimise kulude eraldis (lisa 6)	2,7	-	0,1	-	-	2,8
Kasvuhoonegaaside emissiooni eraldis (lisad 8 ja 27)	9,3	6,5	-	-10,0	5,8	-
Kokku eraldised (lisad 4 ja 32)	45,5	5,0	1,6	-15,3	12,9	23,9

Eraldiste moodustamise ja ümberrhindamise kuludest 2013. majandusaastal tulenes 1,9 mln eurot (2012: 0,8 mln eurot) diskontomäärade muutusest.

24. Eraldised, järg

Keskkonnakaitselised ja mäetööde lõpetamise eraldised on moodustatud:

- kaevandatud maa-alade rekultiveerimiseks;
- pinnase puhastamiseks;
- kaevandamise tegevuse tagajärjel rikunud veevarustuse taastamiseks;
- jäätmeväljade sulgemiseks ja üleliigse vee neutraliseerimiseks;
- suletud tuhaväljade järelhooldustööde tegemiseks;
- asbesti likvideerimiseks elektrijaamades;
- seadmete ja immutatud puitpostide demonteerimiseks ja kokku kogumiseks.

Pikaajalised keskkonnakaitselised kohustused realiseeruvad Eesti Energia Kaevandustes aastatel 2014–2035 ning Narva Elektrijaamades 2014–2058. Mäetööde lõpetamisega kaasnevad kohustused realiseeruvad aastatel 2014–2035.

Töötajatega seotud eraldised on moodustatud:

- kollektiivlepingutes ning muudes kokkulepetes sätestatud toetuste maksmiseks;
- tervisekahjustuste hüvitamiseks;
- koondamishüvitiste maksmiseks;
- stipendiumite maksmiseks.

Pikaajalised töötajatega seotud eraldised realiseeruvad lepingutes sätestatud tähtaegade jooksul või töötajate

järelejäänud eluea jooksul, mille määramise aluseks on võetud Statistikaameti andmed prognoositavate eluigade kohta vastavalt vanusele. Kaevanduste ja karjääride koondamishüvitiste eraldised moodustatakse siis, kui on välja kuulutatud kaevanduste ja karjääride lõppsulgemisplaanid.

Varade demonteerimise kulude eraldis on moodustatud Narva Elektrijaamades renoveeritud 8. ja 11. ploki ning tööstusjäätmete prügila tulevase demonteerimisega seotud kulutuste katteks. Varade demonteerimise kulude nüüdisväärtus on arvestatud põhivara soetusmaksumusse. Varade demonteerimise kulude eraldised realiseeruvad aastatel 2034–2035.

Kasvuhoonegaaside emissioonikulu eraldis on moodustatud kontsernile kuuluvate või kontsernile soojusenergia tootmise eest ning elektritootmise moderniseerimiseks eraldatavate tasuta kasvuhoonegaaside ühikute keskmises hinnas. Vastavalt 2013. a elektrootmise moderniseerimiseks tehtud investeeringute mahule peaks kontsernile 2014. aasta jooksul laekuma 4 998 874 tonni tasuta kasvuhoonegaaside lubatud ühikut. 2013. a soojuse tootmise katteks eeldatavasti laekuv tasuta kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute kogus on 443 690 tonni. 2012. aasta eest eraldati kontsernile 10 301 645 tonni tasuta kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikut. Seoses tasuta eraldatavate kvootide hulga vähenemisele on eraldise summa suurenenud (lisa 33).

Lepingust tulenevate kohustuste eraldis on moodustatud kaugloetavate arvestite paigaldustööde lepingu alusel peale süsteemi töölerakendamist tasumisele kuuluva tööde maksumuse katteks. Eraldis realiseerub eeldatavasti aastal 2017.

24. Eraldised, järg

Eraldis kahjulike lepingute suhtes on moodustatud Lätis ja Leedus tulevikus eeldatavasti tekkivate kahjumite katteks, mis on tingitud sellest, et prognoositavad elektrienergia ostuhinnad elektribörsil on kallimad kui fikseeritud hinnad müügilepingutes. Nimetatud olukord on tekkinud elektrienergia ülekandevõimsuse puudujääkidest Eesti-Läti piiril. Eraldise moodustamisel on arvesse võetud kahjumid, mis eeldatavasti võivad tekkida kuni müügilepingute tähtaegade lõppemiseni ehk kuni aastani 2018. Tulenevalt lepingutingimustest ja õigusaktidega sätestatud nõuetest ei ole võimalik lepinguid ennetähtaegselt lõpetada trahvide maksimisega.

Eraldised on diskonteeritud diskontomääraga 1,55%-4,98% (2012: 1,75-5,44%). Alates 2012. aastast kasutab kontsern eraldiste diskonteerimisel perioodi keskmise diskontomäära asemel diskontomäärade kõverat. See võimaldab anda täpsema hinnangu erinevates ajahorisontides paiknevatele eraldistele.

25. Müügitulu

miljonites eurodes

1. jaanuar - 31. detsember

	2013	2012
Tegevusvaldkondade lõikes		
Kaupade müük		
Elektrienergia müük	527,0	406,5
Põlevkiviõli müük	91,1	77,8
Soojusenergia müük	38,2	35,5
Põlevkivi müük	24,7	28,7
Energeetikaseadmete müük	6,8	10,8
Muu kaupade müük	13,2	7,1
Kokku kaupade müük	701,0	566,4
Teenuste müük		
Võrguteenuste müük	244,2	233,2
Remondi- ja ehitusteenuste ning elektritööde müük	5,8	10,5
Liitumise teenustasud (lisa 4, 23 ja 32)	5,5	4,7
Vara rent ja hooldus (lisa 7)	1,1	1,3
Telekommunikatsiooniteenuste müük	-	1,8
Muude teenuste müük	8,8	4,2
Kokku teenuste müük	265,4	255,7
Kokku müügitulu (lisa 5)	966,4	822,1

26. Muud äritulud

	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
<i>miljonites eurodes</i>		
Kasum materiaalse põhivara müügist (lisa 32)	4,6	3,1
Saadud viivised, trahvid, hüvitised	1,9	8,0
Sihtfinantseerimine (lisa 23)	0,4	0,5
Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute müük	-	19,7
Kasum tütarettevõtjate müügist ja ümberklassifitseerimisest sidusettevõtjateks (lisad 9, 33 ja 36)	-	13,6
Muud äritulud	1,9	1,5
Kokku muud äritulud	8,8	46,4

2012. majandusaastal saadud viiviste, trahvide ja hüvitiste summasse on arvestatud kindlustushüvitis Narva Elektri-jaamade 8. ploki avarii tõttu saamata jäänud tulu ja remondi eest summas 5 mln eurot. Seisuga 31. detsember 2013 ei olnud see nõue veel laekunud.

27. Kaubad, toore, materjal ja teenused

	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
<i>miljonites eurodes</i>		
Ülekandeteenused	89,4	85,1
Elektrienergia	85,0	60,9
Kasvuhoonegaaside emissioonikulu (lisa 24)	56,7	6,5
Hooldus- ja remonditööd	36,7	33,2
Loodusvarade ressursimaks	28,3	30,4
Tehnoloogiline kütus	24,2	46,9
Müüdnud kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikud	-	19,7
Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute ümberhindlus (lisa 8)	-	-1,8
Muud kaubad, toore, materjal ja teenused	99,3	99,5
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused	419,6	380,4

28. Tööjõukulud

	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
<i>miljonites eurodes</i>		
Töötajate arv		
Töötajate arv perioodi algul	7 560	7 631
Töötajate arv perioodi lõpul	6 960	7 560
Keskmine töötajate arv	7 314	7 573

	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
<i>miljonites eurodes</i>		
Tööjõukulud		
Põhitasud, lisatasud, preemiad, puhkusetasud	121,0	118,4
Keskmine töötasu kuus (eurodes)	1 379	1 303
Muud tasud ja toetused töötajatele	5,3	5,4
Tööjõukuludelt arvestatud maksud	42,9	42,7
Töötajatega seotud eraldiste moodustamine ja ümberhindamine (lisa 24)	-0,3	2,0
Kokku arvestatud tööjõukulud	168,9	168,5
sh arvestatud nõukogudele ja juhatustele		
Palgakulu, preemiad, lisatasud	2,3	1,8
Erisoodustused	0,1	0,1
Kokku arvestatud nõukogudele ja juhatustele	2,4	1,9
Kapitaliseeritud oma jõududega ehitatud materiaalse põhivara maksumusse	-18,9	-15,7
Kaetud mäetööde peatamise ja keskkonnakaitsest eraldistest (lisa 24)	-1,8	-1,2
Kokku tööjõukulud	148,2	151,6

Emattevõtja juhatuse liikmed valib emattevõtja nõukogu. Juhatuse liikmed valitakse tähtajaliselt kuni 5 aastaks.

29. Muud tegevuskulud

	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
Keskkonnakaitselised saatemaksud	24,5	17,8
Mitmesugused bürookulud	12,0	14,1
Rendikulud (lisa 7)	4,4	3,5
Mäetööde lõpetamise ja keskkonnakaitseliste eraldiste moodustamine (lisa 24)	4,7	-3,5
Uurimis- ja arengukulud	2,3	2,7
Muud tegevuskulud	37,6	33,4
Muud tegevuskulud	85,5	68,0

30. Neto finantstulud (-kulud)

	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
Finantstulud		
Intressitulud	2,9	3,2
Kokku intressitulud	2,9	3,2
Muud finantstulud	0,3	-
Kokku finantstulud (lisa 32)	3,2	3,2
Finantskulud		
Intressikulud võlakohustustelt		
Intressikulud võlakohustustest	-33,6	-30,6
Kapitaliseeritud laenukasutuse kulutused (lisa 6)	31,5	24,3
Kokku intressikulud võlakohustustelt (lisa 32)	-2,1	-6,3
Intressikulud eraldistelt (lisa 24)	-1,1	-1,6
Kokku intressikulud	-3,2	-7,9
Kahjum valuutakursi muutustest	-1,0	-0,3
Muud finantskulud	-0,2	-0,2
Kokku finantskulud	-4,4	-8,4
Neto finantstulud (-kulud)	-1,2	-5,2

31. Tulumaksukulu

Vastavalt kehtivale tulumaksuseadusele maksustatakse Eestis jaotamata kasumist väljamakstavaid dividende. Alates 1. jaanuarist 2008 kehtib tulumaksuäär 21/79 dividendi netosummast. Tasumisele kuuluvast tulumaksust on võimalik maha arvata teistelt Eestis registreeritud äriühingutelt saadud dividendidelt arvestatud tulumaks, kui dividendide saajale kuulus dividendide maksmise ajal vähemalt 10% dividendi maksja aktsiatest või osadest.

Keskmine tegelik tulumaksuäär

	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
Eesti		
Dividendide netosumma	55,2	65,2
Dividendidele rakendatav tulumaksuäär	21/79	21/79
Teoreetiline tulumaks antud tulumaksuääraga	14,7	17,3
Sidusettevõtjatelt saadud dividendide mõju	-0,4	-0,4
Tegelik tulumaks dividendidelt	14,3	16,9
Keskmine efektiivne tulumaksuäär	20,4%	20,5%
Tulumaks likvideerimisjaotistelt	-0,2	0,2
Soome ja Läti tütarettevõtjate tulumaksukulu	-0,1	0,7
Kokku tulumaksukulu	14,0	17,8

Seisuga 31. detsember 2013 ja 31. detsember 2012 ei olnud kontsernil edasilükkunud tulumaksuvara ja -kohustusi.

32. Äritegevusest saadud raha

miljonites eurodes	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
Kasum enne maksustamist	173,5	94,7
Korrigeerimised		
Materiaalse põhivara kulum ja väärtuse langus (lisad 5 ja 6)	129,4	173,8
Immateriaalse põhivara amortisatsioon (lisad 5 ja 8)	5,6	4,5
Tuludena kajastatud liitumis- ja muud teenustasud (lisad 4, 23 ja 25)	-5,5	-4,7
Kasum äri müügist (lisad 26 ja 34)	-	-13,6
Kasum materiaalse põhivara müügist (lisa 26)	-4,6	-3,1
Põhivara soetamiseks saadud sihtfinantseerimise amortisatsioon	-0,3	-
Kasum (kahjum) kapitaliosaluse meetodil investeringutelt sidusettevõtjatesse (lisa 9)	0,8	0,2
Tasumata/laekumata kasum/kahjum tulevisinstrumentidelt	6,2	7,9
Kasum/kahjum valuutakursi muutustelt välisvaluutas antud laenudelt	0,9	-
Intrassikulu võlakohustustelt (lisa 30)	2,1	6,3
Intressi- ja muud finantstulud (lisa 30)	-3,2	-3,2
Korrigeeritud kasum enne maksustamist	304,9	262,8
Äritegevusega seotud käibevarade netomuutus		
Äritegevusega seotud nõuete muutus (lisa 12)	-2,8	-11,7
Varude muutus (lisa 10)	9,2	-10,4
Muu äritegevusega seotud käibevarade netomuutus	-93,7	-10,4
Kokku äritegevusega seotud käibevarade netomuutus	-87,3	-32,5
Äritegevusega seotud kohustuste netomuutus		
Eraldiste muutus (lisa 24)	65,3	-8,7
Võlgnevuse muutus hankijatele	2,6	1,2
Muu äritegevusega seotud kohustuste netomuutus	0,4	4,6
Kokku äritegevusega seotud kohustuste netomuutus	68,3	-2,9
Äritegevusest saadud raha	285,9	227,4

33. Bilansivälised varad ning tingimuslikud ja siduvad tulevikukohustused

(a) Bilansivälised varad

Põlevkivivarud

Kontserni ja tema sidusettevõtjate valduses olevate põlevkivivarude ülevaade on esitatud alltoodud tabelis. Eesti Vabariigi põlevkivivarud kajastavad riikliku maa-varadebilansi kohaseid põlevkivivarusid. Rahvusvaheliste arendusprojektide põlevkivivarude kajastamisel on lähtutud rahvusvaheliste standardite nõuetest avalikustatud varudele ja varadele. Varude klassifitseerimine ja usaldusväärsuse määramine on teostatud volitatud ekspertide poolt nii uurituse taseme kui majandusliku väljavaate osas. Sõltuvalt projekti arendusetapist on varude kajastamisel kohandatud ja arvesse võetud teadaolevaid tehnilisi, keskkonnakaitselisi ja sotsiaalmajanduslikke piiranguid.

miljonites tonnides	31. detsember	
	2013	2012
Eesti		
kõrge usaldusväärsus*	522	542
Jordaania		
kõrge usaldusväärsus*	930	930
prognoos**	2 604	2 604
Ameerika Ühendriigid**		
kõrge usaldusväärsus**	3 680	3 680
usaldusväärne**	2 540	2 540
prognoos**	368	368

* Varu on osa uuritud geoloogilisest varust, mille määramisel on arvesse võetud teadaolevaid tehnilised, keskkonnakaitselisi ja sotsiaalmajanduslikud piiranguid.

** Varu on geoloogilise uuringu tulemusel määratud kõrge majandusliku potentsiaaliga põlevkivi kogus maapõues, mille puhul pole arvesse võetud võimalikke kasutamist limiteerivaid piiranguid.

33. Bilansivälised varad ning tingimuslikud ja siduvad tulevikukohustused, järg

Emissiooniõigused

EU Emissions Trading System'i artikkel 10c rakendamisel võib kontsern oma elektritootmise moderniseerimiseks saada ajavahemikul 2013-2019 kokku kuni 18 mln tonni tasuta kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikut. Lisaks on kontsernil võimalik vastavalt artiklile 10a saada ajavahemikul 2013-2020 tasuta kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikuid soojuse tootmiseks kokku kuni 2,4 mln tonni.

Vastavalt 2013.a elektrootmiseks moderniseerimiseks tehtud investeeringute mahule peaks kontsernile 2014. aasta jooksul laekuma 4 998 874 tonni tasuta kasvuhoonegaaside lubatud ühikut. 2013. a soojuse tootmise katteks eeldatavasti laekuv tasuta kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute kogus on 443 690 tonni. Nimetatud kogused on võetud arvesse kasvuhoonegaaside emissiooni eraldise moodustamisel seisuga 31. detsember 2013 (lisa 24).

Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011 määrusega nr 183 kehtestatud jaotuskava kohaselt oli Eesti Energia kontserniettevõtetele aastateks 2008-2012 eraldatud kasvuhoonegaaside lubatud heitkogus 49,0 mln tonni (sealhulgas 2012. aastaks 10,3 mln tonni).

(b) Tingimuslikud kohustused

Potentsiaalsed maksurevisjonist tulenevad kohustused

Maksuhaldur ei ole algatanud ega läbi viinud ettevõtte maksurevisjoni ega üksikjuhtumi kontrolli üheski kontserni-

ettevõttes. Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ja trahv. Juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata kontsernile olulise täiendava maksusumma.

Tagatised, garantiid ja kohtuvaidlused

Kontserni poolt sõlmitud laenulepingutes on kehtestatud piirmäärad kontserni konsolideeritud finantsnäitajatele. Piirmäärasid ei ole ületatud.

Seisuga 31. detsember 2012 kehtis kontserni poolt antud garantii sidusettevõtja ASi Nordic Energy Link pankadega sõlmitud laenulepingutest tulenevate kohustuste garanteerimiseks 39,9% ulatuses juhul, kui pangad nõuavad ASilt Nordic Energy Link lepingutingimuste rikkumisele viidates laenude täielikku tasumist (lisa 3.1). Kuna 2013. aasta jooksul maksis AS Nordic Energy Link kõik laenud pankadele tagasi, on garantii lõppenud.

Muud vaidlused

Outotec GMBH on esitanud nõude tütarettevõtja Eesti Energia Õlitööstus AS vastu summas 28 mln eurot täiendavalt tehtud tööde eest uue Enefit280 õlitechase ehitamisel. Kuna nõude sisu ei ole selge, siis ei ole seda kohustust finantsseisundi aruandes seisuga 31. detsember 2013 kajastatud. Juhtkonna hinnangul ei ole kohustuse realiseerumine tõenäoline.

33. Bilansivälised varad ning tingimuslikud ja siduvad tulevikukohustused, järg

(c) Siduvad tulevikukohustused

Keskkonnanõuete täitmine

Vastavalt Euroopa Liidu ja Eesti seadusandlusele peavad põlevkivikatelde heitmed välisõhku vastama alates 2016. aastast karmistuvatele keskkonnanõuetele. Nimetatud kohustuse täitmine nõuab täiendavate investeeringute tegemist.

Ehituslepingutest tulenevad siduvad tulevikukohustused

Seisuga 31. detsember 2013 oli kontsernil põhivara soetamiseks sõlmitud lepingutest tulenevaid kohustusi 168,4 mln euro (31. detsember 2012: 404,9 mln euro) eest.

Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute ostulepingud

Seisuga 31. detsember 2013 oli kontsernil sõlmitud lepinguid kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute ostuks 2014., 2015. ja 2016. aasta detsembris summas 108,0 mln eurot (31. detsember 2012: 136,6 mln eurot).

34. Tütarettevõtjate müük

(a) Televõrgu AS

17. veebruaril 2012 viidi lõpule tehing, millega kontsern võõrandas 100%-lise osaluse Televõrgu ASis.

Müüdud tütarettevõtja netovara

<i>miljonites eurodes</i>	17. veebruar 2012
Raha ja raha ekvivalendid	0,3
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	2,0
Varud	0,1
Materiaalne põhivara	10,2
Immateriaalne põhivara	0,1
Võlad hankijatele ja muud võlad	-3,9
Kokku müüdud tütarettevõtja netovara	8,8
Müügihind	22,4
Kasum müügist (lisa 32)	13,6
Raha sissetulek osaluse müügist	
Laekunud müügist	22,4
Tütarettevõtja raha pangakontodel	-0,3
Kokku raha sissetulek osaluse müügist	22,1

35. Täiendava osaluse omandamine sidusettevõtjas

30. detsemberil 2013 omandas kontsern täiendava osaluse (10,1%) sidusettevõtjas AS Nordic Energy Link.

Peale täiendava osaluse omandamist kuulub kontsernile 50% ASi Nordic Energy Link aktsiastest.

Andmed tehingu kohta

miljonites eurodes

Omandatud osaluse soetusmaksumus (lisa 9)	3,0
Omandatud osalusele vastava netovara õiglane väärtus	3,2
Negatiivne firmaväärtus (lisa 9)	-0,2

36. Tava- ja lahustunud puhaskasum aktsia kohta

Tava puhaskasumi arvutamiseks aktsia kohta on puhaskasum jagatud kaalutud keskmise emiteeritud aktsiate arvuga. Kuna potentsiaalseid lihtaktsiaid ei ole, on lahustunud puhaskasum kõigil perioodidel võrdne tava puhaskasumiga. Vastavalt Vabariigi Valitsuse 3. mai 2012. aasta korraldusele nr 196 suurendati 2012. aastal Eesti Energia ASi aktsiakapitali 150 mln euro võrra andes välja 150 mln uut aktsiat nimiväärtusega üks euro (lisa 18). 2013. aastal aktsiakapitalis muutusi ei olnud.

miljonites eurodes

	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
Emaettevõtja omaniku osa kasumist (mln eurot)	159,5	77,3
Kaalutud keskmine aktsiate arv (mln)	621,6	571,2
Tavapuhaskasum aktsia kohta (eurot)	0,26	0,14
Lahustunud puhaskasum aktsia kohta (eurot)	0,26	0,14

37. Tehingud seotud osapooltega

Eesti Energia ASi aktsiad kuuluvad 100% Eesti Vabariigile. Kontserni aruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks sidusettevõtjad, emaettevõtja juhatuse ja nõukogu liikmed ning muud ettevõtjad, kelle üle nimetatud isikutel on kontroll või oluline mõju. Samuti on loetud seotud osapoolteks kõik üksused, kus riigil on kontroll või valitsev mõju.

miljonites eurodes

	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
Tehingud sidusettevõtjatega		
Kaupade ja teenuste ost	26,5	26,5
Tulu kaupade ja teenuste müügist	4,7	2,9
Finantstulud	2,4	1,7
Antud laenud	3,8	4,2
Tehingud üksustega, milles nõukogu ja juhatuse liikmed omavad olulist mõjuvõimu		
Kaupade ja teenuste ost	3,3	2,3

Kontsern müüb teistele riigi kontrolli või olulise mõju all olevatele üksustele elektrit, võrguteenust ja soojusenergiat tavapärase äritegevuse käigus.

2013. majandusaastal ei teinud kontsern olulise mõjuga üksikuid tehinguid üksustega, mille üle riik omab kontrolli või olulist mõju.

Juhatuse ja nõukogu liikmetele makstud tasud on avalikustatud lisa 28. Nõuded sidusettevõtjate vastu on avalikustatud lisa 12 ning võlad sidusettevõtjatele lisa 22. Aruandeperioodil ega võrreldaval perioodil ei ole hinnatud alla nõudeid seotud osapoolte vastu.

37. Tehingud seotud osapooltega, järg

Juhatuse liikmetega teenistuslepingu ennetähtaegse lõpetamise korral on teenistuslepingutes ette nähtud kolme kuu hüvitise maksmine.

Võrguteenuse ostul-müügil kasutatakse Konkurentsiameti poolt kinnitatud hindu. Ülejäänud tehingud toimuvad turuhinnas, selle puudumisel kasutatakse kokkuleppehindu.

38. Aruandeperioodi lõpu järgsed sündmused

23. jaanuaril 2014 viis kontsern läbi 2018. aasta lunastamistähtaaja ning 4,25% kupongiga eurovõlakirjade lisaemissiooni nominaalmahus 100 miljonit eurot tootlusega 2,181%. See täiendav emissioon tõstis kontserni võlakirja kogumahu 700 miljoni euroni, millest 400 mln euro väärtuses võlakirjade lunastustähtaeg on 2018. aastal ning ülejäänud pikaajaliste võlakirjade lunastustähtaeg on 2020. aastal.

39. Finantsinformatsioon emaettevõtja kohta

Emaettevõtja kohta esitatava finantsinformatsioonina on toodud emaettevõtja eraldiseisvad põhjaruanded, mille avalikustamine on nõutud Eesti raamatupidamise seadusega. Emaettevõtja põhjaruanded on koostatud kasutades samu arvestuspõhimõtteid, mida on kasutatud konsolideeritud aruannete koostamisel. Emaettevõtja konsolideerimata aruannetes kajastatakse investeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse soetusmaksumuses.

Kasumiaruanne

	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
<i>miljonites eurodes</i>		
Müügitulu	427,9	412,3
Muud äritulud	7,7	28,3
Sihtfinantseerimine	0,1	0,1
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-369,0	-355,7
Mitmesugused tegevuskulud	-23,8	-27,2
Tööjõukulud	-33,3	-30,6
Põhivara kulum, amortisatsioon ja väärtuse langus	-10,3	-12,5
Muud ärikulud	-6,0	-8,4
ÄRIKASUM	-6,7	6,3
Finantstulud	65,7	107,1
Finantskulud	-36,0	-31,5
Kokku finantstulud ja -kulud	29,7	75,6
KASUM ENNE TULUMAKSUSTAMIST	23,0	81,9
Tulumaksukulu	-5,4	-
ARUANDEAASTA KASUM	17,6	81,9

Koondkasumiaruanne

	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
<i>miljonites eurodes</i>		
ARUANDEAASTA KASUM	17,6	81,9
Muu koondkasum		
Riskimaandamisinstrumentide ümberhindlus	30,0	2,9
Majandusaasta muu koondkasum	30,0	2,9
MAJANDUSAASTA KOONDKASUM KOKKU	47,6	84,8

39. Finantsinformatsioon emaettevõtja kohta, järg

Finantsseisundi aruanne

	31. detsember	
	2013	2012
<i>miljonites eurodes</i>		
Varad		
Põhivara		
Materiaalne põhivara	216,6	194,8
Immateriaalne põhivara	9,6	9,6
Investeeringud tütarettevõtjatesse	505,5	497,1
Investeeringud sidusettevõtjatesse	25,2	22,0
Tuletisinstrumendid	6,2	7,0
Nõuded tütarettevõtjatele ja muud nõuded	230,5	221,9
Kokku põhivara	993,6	952,4
Käibevara		
Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikud	88,8	-
Varud	-	0,1
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	954,2	992,7
Tuletisinstrumendid	41,1	8,7
Finantsvarad õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande	-	1,7
Üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades	21,0	90,0
Raha ja raha ekvivalendid	53,7	45,1
Kokku käibevara	1 158,8	1 138,3
Kokku varad	2 152,4	2 090,7
Omakapital		
Aktsiakapital	621,6	621,6
Aazio	259,8	259,8
Kohustuslik reservkapital	51,0	47,2
Riskimaandamise reserv	42,4	12,4
Jaotamata kasum	257,7	299,1
Kokku omakapital	1 232,5	1 240,1

	31. detsember	
	2013	2012
<i>miljonites eurodes</i>		
Kohustused		
Pikaajalised kohustused		
Võlakohustused	826,5	731,3
Muud võlad	1,2	0,1
Tulevaste perioodide tulud	0,1	0,2
Eraldised	0,9	0,9
Kokku pikaajalised kohustused	828,7	732,5
Lühiajalised kohustused		
Võlakohustused	1,4	1,4
Võlad hankijatele ja muud võlad	88,7	116,1
Tuletisinstrumendid	1,0	0,4
Eraldised	0,1	0,2
Kokku lühiajalised kohustused	91,2	118,1
Kokku kohustused	919,9	850,6
Kokku kohustused ja omakapital	2 152,4	2 090,7

39. Finantsinformatsioon emaettevõtja kohta, järg

Rahavoogude aruanne

	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
<i>miljonites eurodes</i>		
Rahavood äritegevusest		
Kasum enne maksustamist	23,0	81,9
Korrigeerimised		
Materiaalse põhivara kulum	7,7	10,5
Immateriaalse põhivara amortisatsioon	2,6	2,0
Sihtfinantseerimise amortisatsioon	-0,1	-
Kasum/kahjum materiaalse põhivara müügist	-1,2	-1,1
Kasum tütarettevõtja müügist	-	-20,8
Muud kasumid/kahjumid investeeringutelt	-34,1	-65,8
Tasumata/laekumata kasum/kahjum tuletisinstrumentidelt	-1,1	7,9
Kasum/kahjum valuutakursi muutustelt välisvaluutas antud laenudelt	2,6	-
Intressikulu võlakohustustelt	33,4	30,4
Intressitulud	-31,6	-41,9
Korrigeeritud puhaskasum	1,2	3,1
Äritegevusega seotud käibevarade netomuutus		
Kahjum ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	1,0	0,4
Äritegevusega seotud nõuete muutus	3,2	-14,9
Varude muutus	-	0,1
Muu äritegevusega seotud käibevarade netomuutus	-68,9	-22,8
Kokku äritegevusega seotud käibevarade netomuutus	-64,7	-37,2
Äritegevusega seotud kohustuste netomuutus		
Eraldiste muutus	-0,2	0,2
Võlgnevuse muutus hankijatele	-0,4	4,0
Muu äritegevusega seotud kohustuste netomuutus	-31,2	30,2
Kokku äritegevusega seotud kohustuste netomuutus	-31,8	34,4
Makstud intressid ja laenukulud	-31,7	-26,2
Saadud intressid	27,5	35,9
Kokku rahavood äritegevusest	-99,5	10,0

	1. jaanuar - 31. detsember	
	2013	2012
<i>miljonites eurodes</i>		
Rahavood investeerimisest		
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-43,0	-53,9
Laekunud materiaalse põhivara müügist	10,7	8,9
Piiratud kasutusega raha netomuutus	9,4	-16,5
Tütarettevõtjatel saadud dividendid	34,1	65,2
Üle 3-kuuliste deposiitide netomuutus	69,0	-90,0
Tasutud lühiajaliste finantsvarade soetamisel	-4,7	-19,3
Sisse makstud tütarettevõtjate aktsiakapitali	-7,8	-
Laekunud lühiajaliste finantsvarade müügist ja lunastamisest	6,4	32,8
Laekunud tütarettevõtjate müügist	-	22,4
Laekunud tütarettevõtja likvideerimisest	-	0,7
Tasutud tütarettevõtja soetamisel	-0,2	-
Tasutud sidusettevõtja osaluse soetamisel	-3,0	-
Tütarettevõtjatele antud laenud	-2,0	-3,6
Tütarettevõtjatele antud laenude tagasimaksed	3,9	0,6
Tütarettevõtjatele antud arvelduskrediidi muutus	-1,0	-325,3
Antud muud laenud	-3,8	-4,2
Tagasi laekunud muud laenud	-	3,0
Kokku rahavood investeerimisest	68,0	-379,2
Rahavood finantseerimisest		
Emiteeritud võlakirjad	-	297,0
Saadud pangalaenud	95,0	25,0
Tagasi makstud pangalaenud	-1,4	-26,4
Tütarettevõtjatel saadud üleõlaenu muutus	1,7	-
Sissemaks aktsiakapitali	-	150,0
Makstud dividendid	-55,2	-65,2
Kokku rahavood finantseerimisest	40,1	380,4
Puhas rahavoog	8,6	11,2
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi algul	45,1	33,9
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpul	53,7	45,1
Kokku raha ja raha ekvivalentide muutus	8,6	11,2

39. Finantsinformatsioon emaettevõtja kohta, järg

Omakapitali muutuste aruanne

miljonites eurodes

Emaettevõtja	Aktiivkapital	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Riskimaandamise reserv	Realiseerimata kursivahed	Jaotamata kasum	Kokku
Omakapital seisuga 31. detsember 2011	471,6	259,8	47,2	9,5	-	282,4	1 070,5
Kontrolli ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline maksumus						-498,8	-498,8
Kontrolli ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus kapitaliosaluse meetodil				-9,9	3,5	669,9	663,5
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31. detsember 2011				-0,4	3,5	453,6	1 235,2
Aruandeaasta kasum	-	-	-	-	-	81,9	81,9
Aruandeaasta muu koondkasum	-	-	-	2,9	-	-	2,9
Aruandeaasta koondkasum kokku	-	-	-	2,9	-	81,9	84,8
Sissemakse aktiivkapitali	150,0	-	-	-	-	-	150,0
Makstud dividendid (lisa 19)	-	-	-	-	-	-65,2	-65,2
Kokku omanike poolt tehtud ning omanikele tehtud väljamaksed, mis on kajastatud otse omakapitalis	150,0	-	-	-	-	-65,2	84,8
Kokku tehingud omanikega, mis on kajastatud otse omakapitalis	150,0	-	-	-	-	-65,2	84,8
Omakapital seisuga 31. detsember 2012	621,6	259,8	47,2	12,4	-	299,1	1 240,1
Kontrolli ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline maksumus						-497,1	-497,1
Kontrolli ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus kapitaliosaluse meetodil				-0,9	2,4	663,6	665,1
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31. detsember 2012 (lisa 18)				11,5	2,4	465,6	1 408,1

39. Finantsinformatsioon emaettevõtja kohta, järg

Omakapitali muutuste aruanne

miljonites eurodes

Emaettevõtja	Aktiivkapital	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Riskimaandamise reserv	Realiseerimata kursivahed	Jaotamata kasum	Kokku
Omakapital seisuga 31. detsember 2012	621,6	259,8	47,2	12,4	-	299,1	1 240,1
Kontrolli ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline maksumus						-497,1	-497,1
Kontrolli ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus kapitaliosaluse meetodil				-0,9	2,4	663,6	665,1
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31. detsember 2012 (lisa 18)				11,5	2,4	465,6	1 408,1
Aruandeaasta kasum	-	-	-	-	-	17,6	17,6
Aruandeaasta muu koondkasum	-	-	-	30,0	-	-	30,0
Aruandeaasta koondkasum kokku	-	-	-	30,0	-	17,6	47,6
Sissemakse aktiivkapitali	-	-	-	-	-	-	-
Makstud dividendid (lisa 19)	-	-	-	-	-	-55,2	-55,2
Jaotamata kasumi kandmine reservkapitali	-	-	3,8	-	-	-3,8	-
Kokku omanike poolt tehtud ning omanikele tehtud väljamaksed, mis on kajastatud otse omakapitalis	-	-	3,8	-	-	-59,0	-55,2
Kokku tehingud omanikega, mis on kajastatud otse omakapitalis	-	-	3,8	-	-	-59,0	-55,2
Omakapital seisuga 31. detsember 2013	621,6	259,8	51,0	42,4	-	257,7	1 232,5
Kontrolli ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline maksumus						-505,5	-505,5
Kontrolli ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus kapitaliosaluse meetodil				4,6	0,8	813,9	819,3
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31. detsember 2013 (lisa 18)				47,0	0,8	566,1	1 546,3

Korrigeeritud konsolideerimata jaotamata kasum on vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele summa, millest aktsiaselts võib teha aktsionäridele väljamakseid.

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Eesti Energia AS-i aktsionäridele

Oleme auditeerinud kaasnevat Eesti Energia AS-i ja selle tütarettevõtete konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2013, konsolideeritud kasumiaruannet, koondkasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta ning lisasid, mis sisaldavad aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat informatsiooni.

Juhatuses kohustused konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande osas

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ning sellise sisekontrolli eest, nagu juhatus peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Vandeauditiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega. Need standardid nõuavad, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamaks põhjendatud kindlustunnet, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad auditi otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab audiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja õiglaseks esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Meie arvates kajastab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Eesti Energia AS-i ja selle tütarettevõtete finantsseisundit seisuga 31. detsember 2013 ning nende sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

AS PricewaterhouseCoopers

Ago Vilu
Vandeauditiitor, litsents nr 325

Kristi Hörrak
Vandeauditiitor, litsents nr 548

20. veebruar 2014

AS PricewaterhouseCoopers, Pärnu mnt 15, 10141 Tallinn; tegevusluba nr 6; registrikood: 10142876
T: 614 1800, F: 614 1900, www.pwc.ee

Kasumi jaotamise ettepanek

Eesti Energia kontserni jaotamata kasum seisuga 31. detsember 2013 oli 566 084 644,56 eurot.

Riigivaraseaduse § 77 lg 1 kohaselt kinnitab äriühingu, milles riigil on vähemalt otsustusõigus, poolt makstava dividendisumma Vabariigi Valitsus rahandusministri ettepanekul. Vastavalt Vabariigi Valitsuse poolt avalikustatud dividendide määramise plaanile peab Eesti Energia AS maksma 2014. aastal dividendidena 113 600 000,00 eurot.

Lähtudes eeltoodust teeb juhatus äriseadustiku § 332 alusel ettepaneku jaotada Eesti Energia kontserni jaotamata kasum seisuga 31. detsember 2013 järgmiselt:

1. maksta aktsionärile dividendidena 113 600 000,00 eurot;
2. kanda kohustuslikku reservkapitali 7 975 247,54 eurot;
3. seoses Eesti Energia kontserni jätkuva finantseerimisvajadusega jätta ülejäänud jaotamata kasum summas 444 509 397,02 eurot jaotamata.

Juhatuse liikmete allkirjad

2013. majandusaasta aruandele

Eesti Energia kontserni 31. detsembril 2013 lõppenud majandusaastate aruanne koosneb tegevusaruandest, konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest, audiitori järeldusotsusest ja kasumi jaotamise ettepanekust. Aktsiaseltsi juhatus on koostanud tegevusaruande, konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande ja kasumi jaotamise ettepaneku.

JUHATUS

20. veebruar 2014

Juhatuse esimees

Sandor Liive

Juhatuse liikmed

Margus Kaasik

Raine Pajo

Margus Rink

Eesti Energia AS

Laki 24, 12915 Tallinn

Tel: 715 2222

info@energia.ee

www.energia.ee